پشتاشان

لە نێوان ئازار

و

بێدەنگی دا

هەوالنامەی کتێب

قادر ڕەشید (ئەبوشوان)

1998

ناوەڕۆك

ناوەڕۆك 1

چەند وشەیەكی پێویست 4

پشتئاشان 6

هەڵبژاردنی پشتئاشان........ 7

خۆ ئامادەكردن 11

جۆڵكردنی نۆكان........ 13

حاڵی پشتئاشان........ 14

پاشەكشەی سەركردەكان 15

فەرماندە 16

نەخشە و پیلانی شەڕ........ 16

72 هاوڕێ 18

كۆیلە 20

دیلی 22

تالآنی 26

خانەقا 27

گرتووخانەی وەرتێ 28

خۆتێوەردانێكی ڕاستەوخۆ........ 29

وەرچەرخان........ 30

پشتگیری 31

ئایا 32

باری سیاسی و فیكری........ 33

شارەزایی 36

زانیاری 37

پێویست........ 39

سەركردە 40
ئەرك 41
ئۆردوگای پەنابەران 41
بەسەرهاتێك 42
سزای بێسود 46
كۆبوونەوە 47
بانگەوازی ئاگربەست 49
پشتئاشانی دووەم 51
ڕەخنە 52
گەڕانەوە 54
دەمانچەكەی مام جەلال 56
هەڵسەنگاندن 56
نمونە 58
خۆزگە 59
نوسین لەسەر پشتئاشان 59
ژیلەمۆی شەڕ 60
بۆ مێژوو 61
پێزانین 64
جەواشەكردن 65
نایانەوێت 67
كشانەوە لە سەری جاسوسان 67
ئەبووایە 68
پیلان 68
ئەركێكی نیشتمانی‌یە 69
هەزار ئەستون 71
بەڕێوەبەری ئەمنی عێراق 73
چۆن نایكوژم 74

خۆدزینەوە 75
خۆرنەوەزان 78
ئارامی 83
دروشمی حزب 83
پاداشت 85
زاخاو 87
جیاوازیی سەردەم 88
هەڵە 89
دواخستن 89
کارەساتێکی گەورە 90
تەسلیم کردنەوە 92
قوربانی 93
کار لە کار ترازا بوو 94
بڕیار 96
داڵدە 97
دۆستایەتی 98
چەك بردنەوە 99
کێشەی فیکری 101
وتاری مێژوویی 103
هەڵوێستەکان 104

چەند وشەیەکی پێویست

خوێنەری بەڕێز ..

من مێژوونوس نیم و نالێم بەم نامیلکەیەش بەشداری لە نوسینی مێژوودا ئەکەم ، بەڵام کارەساتی پشتئاشان و کارەساتەکانی بەرلەو و دوای ئەویش نەك هەر ویژدانی من ، بەڵکو لەو بڕوایەدام ویژدانی هەزاران ڕۆڵەی ئەم گەلە ستەمدیدەیەی ئێمەی هەژاندووە و هەمیشە و بە کپی و بێدەنگی ئازارمان ئەدات.

هەڵنەسەنگاندن و چارەسەرنەکردنی کێشەکان بەرلەوەی ببنە کارەسات و تەنانەت لە دوای ئەوەش کە ئەبنە کارەساتی خوێناوی و دروێنەی گیانی سەدان ڕۆڵەی ئەم گەلە ئەکەن ، ئەبێتە هۆی ئەوەی کە برینەکان هەمیشە وەك خۆیان بمێننەوە و قەتماغە نەکەن ، بە گیروگرفتێك و کێشەیەکی بچوکیش دیسان خوێنیان لێ ئەچۆڕێتەوە.

ئەو پرسیارەی کە هەمیشە لە بەردەمی من و سەدانی تردا خۆی قوت ئەکاتەوە و وەڵامی خۆی نیە ئەوەیە کە زۆر لە سیاسی‌یەکانی ئەم گەلەی ئێمە لەویەڕی چەپەوە تا ئەویەڕی ڕاست ، بۆچی نایانەوێت ڕاستی بەسەرهاتەکان بخەنە بەردەم ئەندامانی خۆیان و جەماوەرەکەیان؟ بۆچی فەرامۆشی ئەکەن؟

بەم کورتە باسەم هەوڵ ئەدەم ڕاستی ڕووداوەکان و دروست بوونیان کە لە نزیکەوە ئاگادارم باس بکەم کە تا ئێستا کەس باسیان ناکات ، ئەگەر باسیش کرابێت ئەوا یان لە بەرژەوەندی خۆیانەوە باسی ئەکەن وە یان بە پێچەوانەی ڕاستی‌یەوە.

کورد وتەنی قسە قسە ڕائەکیشێت ، هەندێك باس و بەسەرهاتیش تێکەڵ بە باسە سەرەکی‌یەکە بوون کە ڕاستەوخۆ پەیوەندی‌یان نیە بە خودی کارەساتەکانی پشتئاشانەوە بەڵام کەم یان زۆر هۆکار بوون بۆ ئەو قەیرانانە ، جا یان بەر لە

پشتئاشان وەیان لە دوایەوە ، بۆیە ناچار بووم کە باسیان بکەم ، چونکە کەس لەوانەی لەناو ئەو ڕووداوانەدا بوون بە واقیعی و بە ئەمانەتەوە و بە پێی پێویست لە بیرەوەری و کتێبەکانیاندا باسیان نەکردووە بۆیە منیش ئەمەوێت لێرەدا بە کورتی باسیان بکەم.

لەوانەیە هەندێك کەسیش بڵێت ئێستا کاتی ئەو باسانە نیە!

بەڕای من هەموو کاتێك باسکردنی کێشە و گیروگرفت و کەموکوڕی و کارەساتەکان بە شێوەیەکی ڕاستگۆیانە و هەست بەلێپرسینەوە و عادیلانە ، ئەبێتە هۆی ڕێگاگرتن لە دروستبوونی کێشە و گیروگرفت و ڕووداوی نوێ و ماڵوێرانی و سەرگەردانی گەلەکەمان و بزوتنەوە نیشتمانییەکەی و ڕێکخراوی نیشتمانی.

ئەگەر ئەو کێشانەش هەر لە بازنەیەکی تەسکی داخراودا بمێننەوە لە نێوان سەرکردەکانی ئەو حزب و لایەنانەدا و ئەندامان و لایەنگرانیشیان وەك ڕۆبۆتی بێگیان پیلان و فەرمانەکانیان جێبەجێ بکەن ، بێگومانە کە حاڵی ئەم گەل و نیشتمانەمان وەك ئەیبینین ڕۆژبەڕۆژ خراپتر ئەبێت.

بۆ ئاسان کردنی بابەتەکانیش سەرباسێکم بۆ هەر ڕووداوێك یان کارێك یان وتەیەکی گرنگ داناوە ، هەرچەندە زۆربەی باسەکان کورتن و زۆر بە چڕی لێیاز دواوم.

هیوادارم بەم باسەم خزمەتێك بکەم لەو ڕووەوە و بە تایبەتی بۆ ئەو کەسانەش کە پەرۆشی زانیاری کارەساتە خوێناوییەکەی پشتئاشانن ، هیواشم ئەوەیە کە کەس بە مەبەستی شەخسی مەسەلەکان لە قەڵەم نەدات ، بێگومان بەتایبەتی ئەو هاوڕێ و دۆست و برادەرانەی کە ناویان براوە.

قادر ڕەشید 1998

پشتئاشان

گوندێکی دێرینە و کەوتووەتە ناو کۆمەڵە چیایەکی هەڵدێر و بڵندەوە و بە دامێنی چیا سەرسەختەکەی قەندیلەوە لکاوە.

لە وەرزی هاویندا زۆر فێنکە و ئاووهەوایەکی سارد و سازگاری هەیە و هاوینەهەوارێکی بێوێنەیە بەڵام لە وەرزی زستاندا هەر لە مانگی بەفرانبارەوە تا نەورۆز هەر بەفر و زریانە و دواییش هەر ڕەهێڵەی بارانە ، لەم وەرزەدا هاتوچۆی دانیشتوانی ئەم گوندە لەگەڵ گوندەکانی دەوروبەریان کەم ئەبێتەوە ، ئەکەونە ژیانێکی سەخت و ناهەموارەوە و تا ڕادەیەك لەیەکتر دائەبڕێن.

ئابوری و دابینکردنی بژێویان بریتی‌یە لە ئاژەڵداری و ڕاگرتنی هەنگ و کشتوکاڵی وەکو ڕەز و باخ و گوێز و توتن ، بەرهەمەکانیان بە وڵاخ ئەگوێزنەوە بۆ شار و شارۆچکەکان و لەوێ ئەیفرۆشن ، لەبەرئەوەی ئەم گوندە دواگوندی سەر سنورە لەگەڵ ئێراندا ، بۆیە لە هاوینی ساڵی 1975 دا بە پێی بڕیارە جینۆسایدیەکانی بەعسی فاشی ، واتا سیاسەتی تەعجیر ، پشتئاشانیش وەك ئەو هەزاران گوندانەی تر وێران کرا و خەڵکەکەشی ڕاگوێزرانەوە بۆ ئۆردوگا زۆرەملێکەی ژاراوە و هەرچی زەویوزاری بە کشتوکاڵ و ڕەز و باخیان هەبوو کە سەرچاوەی ژیانیان بوو ، بێ خاوەن مایەوە و تەواوی خانوبەرەیان ڕوخاندن و داروبەردیان دابەسەریەکدا و وێرانیان کرد و وەك هەموو ئەو خەڵکەی تر کە لە خاکی باوك و باپیرانیان هەڵتەکەنران و گوندەکانیان وێران ئەکرا ، گەڕانەوەیان بۆ سەر زەویوزارەکانیشیان لێ قەدەغە ئەکرا.

لەبەرئەوەی کە پشتئاشان شوێنەکەی چەپەك هەڵکەوتبوو هەروەها دابڕاویش لە ئاوەدانی‌یەوە ، بە تایبەتی لە وەرزی زستاندا و ڕێگای هاتوچۆی ئەوتۆمۆبیلی بۆ ڕانەکێشرا بوو ، ئەبووایە هاتوچۆ هەر بە پیادە یا وڵاخ بووایە و ئەویش کاتێکی

زۆری ئەخایاند.

هەڵبژاردنی پشتئاشان

تا ساڵی 1982 هیچ حزب و لایەنێك خۆی نەدابوو لە قەرەی ئەم ناوچەیە و بیکەن بە بارەگا و بنکەی دەزگا سیاسی و سەربازی و ڕاگەیاندنی‌یەکانی خۆیان.

لەو ساڵەدا مەکتەبی سیاسی حزبی شیوعی عێراق سێ هاوڕێی شارەزای خۆی لە باری سەربازی‌یەوە ، لە گوندی نۆکانەوە نارد بۆ سەیرکردنی پشتئاشان و خەملاندنی گونجاویی و شیاویی بۆ دامەزراندنی بارەگایەکی سەرکردایەتی لەوێ ، ئەو سێ برادەرەش بریتی بوون لە هاوڕێیان مەلا ئەحمەدی بانیخێلانی و مەلا عەلی (عەبدولای مەلا فەرەج) و ئارا خاچادۆر ، پاش بینینی ناوچەکە ، ئەم هاوڕێیانە لەبەر هەندێك هۆ گەیشتنە ئەو باوەڕەی کە بە کەڵکی ئەوە نایەت بارەگای لێ دابمەزرێنرێت.

لە گەڕانەوەیاندا مەکتەبی عەسکەری‌یان ئاگادار کرد کە ئەو جێگایە سەربازی‌یانە هەڵنەکەوتووە و باشتر وایە کە بیر لە ناوچەیەکی تر بکرێتەوە ، بەڵام ئەم بیروڕا و پێشنیاری ئەو سێ برادەرە لەلایەن مەکتەبی سیاسی‌یەوە بایەخی پێنەدرا و بێ ئەوەی بخرێتە بەرباس و لێکۆڵینەوە ، مەکتەبی سیاسی بڕیاری خۆی دا کە بارەگاکانی خۆی لە نۆکانەوە بگوێزێتەوە بۆ پشتئاشان ، لەبەر ئەم هۆیانەی خوارەوە:

ـ سوپای پاسدارانی ئێران هێزێکی گەورەی هێنابووە دۆڵەتو بۆ لێدانی ئەو حزبە کوردی‌یانەی لە ناوچەکەدان . حزبی شیوعیش یەکێك بوو لەو حزبانەی بە درێژایی یەك کیلۆمەتر لە ناو سنوری ئێراندا بوو ، لە نۆکاندا بارەگای خۆی تیادا دامەزراندبوو.

- له لایەکی ترەوە پەیوەندی نێوان حزبی شیوعی و یەکیەتی نیشتمانی گرژی و ئاڵۆزیی تێکەوتبوو.

لەگەڵ ئەوەشدا کە ئەزانرا هیچ لایەنێکی تر بیریان لە پشتئاشان نەکردووەتەوە ، بە تایبەتی لەو بارودۆخەدا ئەبووایە ئەو ناتەواوی و کەموکوڕییانەی ناوچەکە ڕەچاو بکرایە پێش ئەوەی بکرێت بە جێنزرگە وەك :

- پشتئاشان جێگایەکی چەپەك و دابڕاوە لە هەموو ئاوەدانییەکەوە ، دوورە لە شارۆچکە و شارە گەورەکانەوە.

- دوورە لە پەیوەندی ڕۆژانە لە گەڵ حزبە کوردییەکانی تردا.

- دوورە لە پەیوەندی لەگەڵ هێزەکانی خۆیدا لە مەڵبەندی سلێمانی و هەولێر و بادینانەوە.

- ناهەمواری و زەحمەتی دابینکردنی ئازوقە و کەلوپەل و تەقمەنی و پێویستی ڕۆژانە و پێویستییەکانی دەزگاکانی ڕاگەیاندن و پۆست و دەرمان و بە زەحمەت چارەسەرکردن و گواستنەوەی بریندار و نەخۆش و ..هتد.

- ڕۆڵی جەماوەری ناوچەکە.

زۆر زەحمەتە بۆ ڕێکخراوێك ، چ سیاسی یان سەربازی ، لە ناوچەیەکدا جێگیر ببێ و جەماوەری خۆی لەو ناوچەیەدا نەبێ هاوکاریی بکات ، ئەو ڕێکخراوە ئەبێتە مەلێکی بێ پەڕ و باڵ.

ئەو چەند خێزانە جوتیارانەش کە لەو دواییەدا گەڕابوونەوە پشتئاشان ، لە مێژ نەبوو گەڕابوونەوە بۆ گوندە وێرانکراوەکانیان ، ئەمانە سەر بە حزبی شیوعی نەبوون بەڵکو زیاتر سەر بە یەکیەتی نیشتمانی بوون ، لەوەش ئەچوو کە ڕژێمی بەعس و یەکیەتی نیشتمانی داوایان لێ کردبن بگەڕێنەوە گوندەکانیان ، پەیوەندی ڕۆژانەشیان نەپچڕاندبوو لەگەڵ ئۆردوگاکانیان و ئازاد بوون لە هەموو هاتوچۆ و جموجوڵێکیاندا و بێ ئەوەی کۆنترۆڵێکیان لەسەر بێت ، هەرچەندە ئەوەش مافی

ڕەوای خۆیانە ، بەڵام ئەبووایە لەو بارودۆخەدا حزبی شیوعی بەئاگا بووایە لەو جموجوڵانە.

حزب لە ئەنجامی نەبوونی کەسانێکی لایەنگر و سەر بە خۆی لە ناوچەکەدا ، ناچار بوو کە لە ڕێی ئەم نەناسراوانەوە ئازوقە و زۆر پێویستی تری ڕۆژانەی خۆی دابین بکات و بە پارە و پولێکی زۆر ، ئەمە و سەرەڕای ئەوەش مەترسی هەبوو لە باری ئەمنی‌یەوە کە ڕۆژانە دەنگوباسی جۆراوجۆری بارەگاکان و جموجوڵی هێزەکانی حزبی شیوعی بگاتە بەعس و یەکیەتی نیشتمانی و سودیان لێ وەرگرن.

ـ هەروەها پشتئاشان لە ڕووی ستراتیجی سەربازی‌یەوە ، جێگایەکی ئەووتۆ نەبوو کە لە کاتی پێویستدا و لە ڕووبەڕوو بوونەوەی هێرش و پەلاماری لە ناکاوی دوژمندا بتوانرێت لە چەند ڕۆژێك زیاتر بەرگری بکرێت و ڕێ نەدرێت بە دوژمن زاڵ ببێت بەسەر ناوچەکەدا.

لەگەڵ ئەوەشدا ئەبووایە حزب بیری لە دروستکردن و سۆگەرکردنی هێزێکی چەکداری بە توانا و لێهاتوو بکاتەوە و هەمیشە ئامادەبێت بۆ بەرگری لە بارەگاکان و ناوچەکە.

ئەو ژمارە پێشمەرگە کەمەی کە لە بنکەی ڕەزگە و بۆڵێ بوون ، پێویستی‌یان بە هێزێکی جێگر (ئیحتیات) هەبوو کە لە کاتی لێقەوماندا بە هانایانەوە بچن ، لەگەڵ ئەمانەشدا پشتئاشان پێویستی بە ژمارەیەکی زۆر زیاتر پێشمەرگە هەبوو لەوەی کە لێی بوو.

ئەو هاورێ عەرەبانەی کە لە هەندەرانەوە گەڕابوونەوە بۆکوردستان و بۆ ڕیزی چەکداری حزبەکەیان ، تێکڕا هەموو بەجەرگ و دڵسۆز بوون ، بەڵام ژیانی پێشمەرگایەتی و شەڕیان نەدیبوو ، واتە لەو بوارەدا قاڵ نەبووبوون.

ڕانەهاتنی ئەمانە و بایەخ نەدان پێیان ، کەمتەرخەمی‌یەکی گەورە بوو.

پشتئاشان ئەو جێیە ستراتیجی‌یە نەبوو کە لە کاتی تەنگانەدا هێزی هاوسەنگەر بە

ئاسانی بەهانایەوە بێت.

لە پەلامارەکەی هێزەکانی یەکیەتی نیشتمانی دا بە سەرکردایەتی نەوشیروان مستەفا بۆ سەر پشتئاشان و ڕەزگە و قەڕناقاو و ئاشقوڵکە ، هیچ هێزێکی چەکداری هاوپەیمان و هێزەکانی مەڵبەندەکانی حزب خۆیشی پیادا ڕانەگەیشتن کە بە هانایانەوە بچن.

ئەو هاوڕێیانەش کە لە ڕەزگە بوون ، بوونە قۆچی قوربانی و شەهید بوون ، وەك شەهیدانی ئەمر ڕەسوە سور و عەبدوڵا حەسەن دەرگەڵەیی و چەند هاوڕێیەکی تر.

هەرچەندە ڕۆڵی قارەمانانەی خۆیان نواند ، هەروەها خوشکە (عەشتار) ، هاوڕێیەکی عەرەب بوو ، لەگەڵ هاوڕێ ئازاد بادینانیدا بە خۆیان و تۆپە دوورهاوێژەکەیانەوە سەریان لە نەوشیروان و هێزەکانی شێواندبوو ، تەنانەت نەوشیروان لە کتێبی (پەنجەکان یەکتر دەشکێنن) دا باسی قارەمانێتی ئەوانە ئەکات و ئەڵێ (چوار) کەسیان لێ شەهید کردین و ڕێگەیان نەئەداین بچینە پێشەوە.

هەروەها هاوڕێ حەسەن خدر و هاوڕێکانی لە قوڵی (کرمە سوران) ـەوە هەرچەندە لە ڕووی هێز و چەك و تەقەمەنییەوە هاوتا نەبوون لەگەڵ ئەو ژمارە زۆرە شەڕکەرەی یەکیەتی نیشتمانی دا ، بەڵام ڕۆڵێکی هێجگار قارەمانانەیان بینی و لەوەش زیاتر نەیانتوانی لە سەنگەری پارێزگاریدا بمێننەوە و ناچار بوون پاشەکشە بکەن ، چونکە هێزێك نەبوو فریایان بکەوێت.

ـ ساڵی 1982 ساڵی چالاکی و هەڵمەتی بێوچانی پێشمەرگەکانی لایەنەکان بوو دژی دامودەزگاکانی بەعسی فاشی و تەنگیان بە ڕژێم هەڵچنی بوو.

سوپا خوێنڕێژە ماندووەکەی بەعس سەرقاڵ بوو بە شەڕی نارەوای عێراق و ئێرانەوە ، زۆربەی هێزەکانی خۆی لەسەر لوتکەی شاخەکان و جێگا حەساس و ستراتیجییەکان ئەگواستەوە بۆ بەرەی شەڕ لە خوارووی عێراق و پارێزگاریی لە

شاره گەورەکان و شارۆچکەکان ، بۆ ئەوەی نەکەونە ژێر دەسەڵاتی پێشمەرگەوە.
لە ئەنجامی راپەرینی جەماوەری شارۆچکەکان و چالاکی یەکانی پێشمەرگە ، ئەوەندەی تر دوژمنی داگیرکەر مەترسی لێنیشتبوو ، تەواوی رێگاوبانی نێوان شارەکان لە دوای نیوەڕۆوە کەوتبووە ژێر کۆنترۆڵ و دەسەڵاتی پێشمەرگەوە ، پیاوانی رژێمیش لەو کاتانەدا هاتوچۆی خۆیان وەستاندبوو ، بەشەویش ئەو جێگایانەی کە دامودەزگای رژێمی لێبوو ، تەقوتۆقی لێ نەئەبڕا.
جەماوەرەکە دڵخۆش بوو بەو ڕاپەڕین و چالاکیانە و هاوبەشی و هاوکاریی بێوێنەیان هەبوو ، وەرەیان بەرز بوو ، باوەڕێکی زۆریان هەبوو بە سەرکەوتنی حزبە بەرهەڵستکارەکان.
ئەبووایە لەو بارودۆخەدا هیچ حزبێکی بەرهەڵستکار بیری لە شەڕی ناوخۆیی نەکردایەتەوە ، ئەو ڕەشەکوژی یەی نێوان بەرەی جود و یەکیەتی نیشتمانی ، لە بەرژەوەندی بەعسی داگیرکەر بوو ، بووە هۆی دامرکاندنەوەی گڕی تۆڵە لە دوژمن.
بەهەرحاڵ ئەبووایە لەو کاتانەدا سەرکردایەتی حزبی شیوعی بارەگاکانی خۆی لە بنکەکانی پێشەوەی پێشمەرگەکانی نزیك بکردایەتەوە و ڕووی نەکردایەتە پشتئاشانێکی دوور و چەپەك ، بنکە و بارەگای سەرکردایەتی هەر حزبێك بەوە پارێزراو و سەرکەوتووە کە چەند نزیکە لە جەماوەر و ڕێکخراوە نهێنی یەکانی و هێزە چەکدارەکانی خۆیەوە.

خۆ ئامادەکردن

لە ناوەڕاستی مانگی نیسانی 1983 وە نەوشیروان مستەفا خەریکی کۆکردنەوەی هێزێکی گەورە بوو بۆ پەلامارێکی لە ناکاو.
ناوزەنگ پڕ بووبوو لە پێشمەرگەیەکی زۆر کە لە گەرمیان و شارەزور و جێگاکانی

ترەوە هاتبوون. ئەو هێزانە هەموو پۆشتە و پەرداخ بوون لە جلوبەرگی وەك قەمسەڵەی گەرم و پێڵاوی باش و کۆڵەپشتی پڕ لە (موعەلەبات) ، هەروەها چەکی نوێی وەکو بیکەیسی و ئاربیجی و دۆشکە و قەناسە و کلاشینکۆف و دەزگای بێسیمی ڕاکاڵ و (ۆڵکی تۆڵکی) و دوربین.

ئەم هێزە تێروتەسەلە سەرنجی خەڵکانی ناوچەکەی ڕاکێشابوو ، هەواڵمان پێگەیشت کە ئەو کەلوپەلە سەربازی‌یە خەستوخۆڵەی یەکیەتی لە ناوچەکەدا بۆ ئەو خۆئامادەکردنە ، لە ڕژێمی بەعسەوە نێراوە و لە ڕێگای حزبی دیموکراتی ئێرانەوە (حدکا).

ئەو کاتە من لە نۆکان بووم و پەیوەندیمان لەگەڵ یەکیەتی نیشتمانی نەبڕابوو لە ناوزەنگ و ئەو شەڕ و بەیەکدادانەی کە هەبوو لە نێوانماندا هێشتا هەر لە سنوری (موناوەشات)دا بوو ، واتە حزب خۆی لە شەڕێکی ڕاستەوخۆ و (تەناحوری)یەوە نەئاڵاندبوو دژ بە یەکیەتی نیشتمانی.

من سەرکردایەتی حزب و بەتایبەتی مەکتەبی سیاسیم ئاگادار کرد بەو جموجوڵ و هێزە گەورە و پۆشتەیەی یەکیەتی نیشتمانی و لە قسەی هەندێك پێشمەرگەیانەوە وادیارە کە بەرەو باڵەکایەتی بکەونە ڕێ و بە سەرکردایەتی نەوشیروان مستەفا و بۆ پشتیوانی لە مەڵبەندی هەولێریان و دەربازیان بکەن لە گەمارۆی هێزەکانی جود.

بە هاوڕێیانم ڕاگەیاند کە هۆشیار بن و نەوەك بەناوی پەلاماردانی پاسۆك و سۆشیالیستەوە هێرش بکەنە سەر پشتئاشانیش.

هاوڕێ ئەبوسیروان یادی بەخێر ، دەقی نامەکانی منی لە کوردی‌یەوە کردبووە عەرەبی بۆ هەندێك لە برادەرانی مەکتەبی عەسکەری و سیاسی ، بەڵام بەداخەوە بایەخیان بەو هەواڵانە نەدابوو و خۆشیان ئامادەنەکردبوو.

چۆڵکردنی نۆکان

لەپاش 6 ڕۆژ نامەیەکی بەپەلەم پێگەیشت لە هاوڕێ ئەبوفاروقەوە (لێپرسراوی مەکتەبی سیاسی و مەکتەبی عەسکەری بوو لە پشتئاشان) ، ئەمەش دەقی نامەکەی بوو (هاوڕێ ئەبوشوان ، بە گەیشتنی ئەم نامەیە خۆت و مەفرەزەکەتان بەپەلە و بێ دواکەوتن و بە شێوەیەکی نهێنی تەواو و بێ ئەوەی سەرکردایەتی (ینك) لە ناوزەنگ پێتان بزانن ، نۆکان بەجێ دەهێڵن و دەگەنە پشتئاشان). هاوڕێ ئەحمەدی بانیخێڵانی لە کتێبەکەیدا (بیرەوەرییەکانم) لە لاپەڕەی 462 دا ئاماژەی بەو نامەیە کردووە.

لە دوای خوێندنەوەی نامەکە دەستبەجێ هەرچیمان هەبوو پێچامانەوە و بارمانکرد لە چەند وڵاخێك و بە شەوێکی تاریك و ناوەخت کەوتینەڕێ بە دامێنی ڕوبارەکەی نۆکاندا.

ڕێگاکەمان لاڕێ بوو ، یەکیەتی پێیان نەزانی تا سەرلەبەیانی ڕۆژی دوایی.

ئەم ڕۆیشتنەی ئێمە بەو نهێنییە بووە خاڵێکی باس و لێکۆڵینەوە لای مام جەلال و مەکتەبی سیاسی یەکیەتی نیشتمانی ، ئێمە لە نۆکان پەیوەندی ئاسایی ڕۆژانەمان هەبوو لەگەڵ مەکتەبی سیاسی یەکیەتی و بەتایبەتی خودی مام جەلال و هەستمان بە نائارامییەك نەئەکرد لە ناوچەکەدا.

ئەو پەیوەندییەی نێوانمان لەسەر بناغەی ڕێککەوتنەکەی 30-3-1983 بوو لە نێوان حزب و یەکیەتیدا ، بەڵام بە گەیشتنی ئەو نامەیە ئێمە بیرمان لەوە کردەوە کە پەیوەندی نێوان هەردوو لا ئاڵۆز بووە و مەترسی تێکەوتووە و حزب وا هەست ئەکات کە لە ناکاوێکدا یەکیەتی لە ناوزەنگ ئێمە دەستگیر بکەن.

هەرچەندە ئێمە هەواڵی شەڕێکی ڕاستەوخۆمان نەبیستبوو لە نێوان حزب و یەکیەتیدا ، بەڵام لەوە ئەچێ تووشی شەڕێکی ناعادیلانە ببین و بێلایەنییەکەمان

هەواڵنامەی کتێب

و ڕیش سپیەتی‌یەکەمان بکرێتە شەڕێکی لاوەکی لەگەڵ یەکیەتی و لە بەرەیەکی یەکگرتووەوە و لە سیاسەتی هاوسەنگەریمانەوە لەگەڵ یەکتردا و بەپێی ئەو 5 خاڵەی لە ڕێککەوتنەکەی نێوانماندا بڕیاری لەسەر دراوە لە مانگی ئاداری ڕابوردوودا ، لەوەوە بکەوینە سەنگەر لەیەکگرتن و قاتوقڕکردنی یەکتر ، باوەڕیشمان نەدەکرد هەروا بە ئاسانی و بەبێ لێکۆڵینەوەیەکی قوڵ و هەڵسەنگاندێکی تەواو ، هەروەها بەبێ بڕیاری کۆمیتەی ناوەندیمان ، حزب سیاسەتی دۆستایەتی خۆی لەگەڵ یەکیەتی تێك بدات.

حاڵی پشتئاشان

بەهەرحاڵ بەدەم ئەم خەیاڵ و بیرکردنەوەیەوە گەیشتینە پشتئاشان ، وەك میوان و بێ ئەوەی فریای ئەوە بکەون ئەرکی حزبیمان پێبسپێرن.

سەرکردایەتی پاسۆك و سۆشیالیست لە ئاشقوڵکە بوون ، ئەم جێگایە دەروازەی سەرەکیی پشتئاشانە.

3 ڕۆژ بوو گەیشتبووینە پشتئاشان ، مەکتەبی عەسکەری سەرقاڵ بوون و بۆ پارێزگاری لە خۆیان خەریکی ناردنی پێشمەرگە بوون بەملاوئەولادا و بۆ سەنگەرەکانی دەوروبەر و دامێنی بارەگاکە و بۆڵێ و قەڵاتوکان و کومتان. ناوی ئەو دوو برادەرە نایەتەوە یادم کە هاوڕێ ئەبوعامل ڕایسپاردن دۆشکەیەك بەرنە سەر بەرزایی پشتی گوندەکە ، دوو برادەرەکە لە نیوەی هەورازەکە دۆشکەکەیان دانا و گەڕانەوە و وتیان ئەو کارە بە ئێمە ناکرێت و ئەو دۆشکە قورسە بە ئێمە سەرناخرێت و ئەبێ ولاخ سەریبخات ، لەگەڵ ئەوەشدا کە ئەیانزانی ولاخ بەو شوێنە هەڵدێرەدا بەبێ باریش سەرناکەوێت ، بەداخەوە تا گرتنی پشتئاشانیش ئەو دۆشکەیە تەقەی پێنەکرا.

پاشەکشەی سەرکردەکان

وردەوردە تا دەهات دەنگی تەقە نزیکتر ئەبووەوە لێمان ، شەوی 28 بۆ 29 ی نیسان کۆمیتەی ناوەندی حزب لەو ئەندامانەی لەوێ بوون ، کۆبوونەوەیەکیان کرد و بڕیاریاندا بۆ بەیانی پاشەکشە بکەن لەگەڵ سەرکردەکانی پاسۆك و حسك ، لەبەرئەوەی گەیشبوونە ئەو باوەڕەی (هەروەك ئەبوسەرباز لە کتێبەکەیدا نوسیویەتی) کە پشتئاشان ئەگیرێ ، بۆ بەیانی 29 ی نیسان بە چیای قەندیلدا بەرەو ئێران کەوتنەڕێ.

ئەگەر سەرکردەکانی ئەو دوو لایەنەش لە ناو هێزەکانی خۆیاندابوونایە ، هەرنەبێ لێیانەوە نزیك بوونایە تووشی زیانێکی وا گەورە و گران نەئەبوون ، شەهیدێکی زۆر و تالانکردنی بارەگاکانیان بەدەستی هێزەکەی نەوشیروان ، ئەوسا بەو باوەڕەوە ئاشقولکەیان دیاریکردبوو کە جێگایەکی ئەمین و پارێزراوە و پشتئاشان لە پشتیەتی ، هەر بەو باوەڕەشەوە پاشەکشەیان لێکرد.

هاوڕێیانی کۆمیتەی ناوەندی لە پاشەکشەیاندا خێزانەکانیان فەرامۆش کرد و نەیانبردن لەگەڵ خۆیان ، ئەو کەمتەرخەمییەیان لە خۆشباوەڕییانەوە بوو کە ئەو هێزەی ینك ئەوان ناگرن و ئازاریان نادەن.

سەرلەبەیانی 30 ی مانگ تەرمی هاوڕێیەکی عەرەبیان هێنایەوە ، هەر لەگەڵ ئەو سێ برادەرەی هێنابوویان ، لەناو گوندەکەدا بە خاکمان سپارد ، چەند وشەیەکم لەسەر گۆڕەکەی وت ، لە هەموو لایەکیشەوە هەر تەقەیە ، هەستم کرد هێدی هێدی پێشمەرگەکانمان ئەکشێنەوە لە ئەنجامی تەواوبوونی فیشەك و نەبوونی هێزی جێگر کە بە هانایانەوە بچن و ژمارە و تواناشیان پارسەنگ ناکرێت لەگەڵ ئەو ژمارە چەکدارە زۆرەی ینك.

فەرماندە

هاورێ ئەبوسەرباز و ئەبوعامل لەپاڵ دارگوێزێکی گەورەدا دەزگایەکی بێسیمیان لەلابوو هەر فەرمانیان بەملاوئەولادا دەرئەکرد و سەرقاڵ بوون ، وا هەست ئەکرا ئەبوعامل سەرکردایەتی شەڕێکی سەربازی نێودەوڵەتی ئەکات ، چۆن وا بەئاسانی داخوازی‌یەکانی سەنگەرەکانی پێشەوە جێبەجێ ئەکات ؟ ئاخۆ ئەبێ چەند ئەوتۆمۆبیلی لای خۆیەوە دانابێت و ئامادەبن بۆ گواستنەوەی تەقەمەنی وخواردن و دەرمان و هێزی جێگریان فریابخات ، لەگەڵ ئەوەشدا هیچ پێشمەرگەیەکیشم نەئەدی لە دەوروبەری هەردوکیانەوە ، خۆ ئەگەر هەشبوونایە ئەوا چەند کاژێرێکی ئەویست تا ئەگەیشتنە شوێنی شەڕەکان.

ئەشمبینی ئەو برادەرانەی بریندار وە یان تەرمی شەهیدێکیان ئەهێنایەوە ئیتر نەئەگەڕانەوە بۆ سەنگەرەکان و شوێنەکانی خۆیان.

ئەوانەی شەڕکەر و لێهاتوو بوون ژمارەیان کەم بوو ، ئەوانیش بە زۆربەی پێشمەرگەکانی پشدەر بوون ، ئەو هاورێ عەرەبانەی لە هەندەرانەوە گەڕابوونەوە لە دوای تەواوکردنی خوێندن ، دڵسۆز بوون و زۆر جێی ڕێز بوون بەلام شەڕی پارتیزانی‌یان نەدیبوو ، ئەو ماوەیەش کە لە پشتئاشان بوون ڕایان نەهێنابوون هیچیان لەو ڕووەوە فێرنەکردبوون ، ئەمانە بەرپرسیار نین لەو ناشارەزایی‌یەیان ، هەر هەموویان وا هەستیان ئەکرد کە شەڕ ڕۆژێك لە ڕۆژان بەردەرگایان پێناگرێ و دوژمن لەو جێگا دوور و چەپەکەدا شەڕی پێناکرێ.

نەخشە و پیلانی شەڕ

هەر لە یەکەم ڕۆژەوە نەخشەی ینك پەلامار بوو بۆ سەر بارەگاکانی سەرکردایەتی حزبەکان لە بناری قەندیل و بە سەرکردایەتی نەوشیروان هەروەك خۆی لە لاپەڕەی

290 ی (پەنجەکان .. .)دا ئەڵێ (کە پەلاماری بالیسانیان دا و گرتیان ئێمەش بڕیارماندا پەلاماری سەرکردەکانیان بدەین لە قەندیل ئیتر خۆم بۆ سەرکردایەتی شەڕەکان .. .) ، هەروەها ئەڵێ (تۆڵە بە سەبرە ئەمما بە زەبرە ، ئەوە ڕەمزی دەستپێکردنی پەلامارەکەمان بوو ، دەبوو لە ڕادیۆ بڵاوبکرایەتەوە.. .).

لەڕاستیدا ئەم دروشمی (تۆڵەیە) بە بەردەوام لە ڕادیۆکەی یەکیەتییەوە بڵاوئەکرایەوە.

نەوشیروان مستەفا سەرکردایەتی ئەم هێزانەی ئەکرد لە پەلامارەکەیدا بۆ سەر قەڕناقاو و ئاشقوڵکە و ڕەزگە و پشتئاشان : 1- تیپی ئاسۆس 2- تیپی مامەند 3- هێزەکانی مەڵبەندی 3 بە سەرکردایەتی ئازاد هەورامی لە قوڵی کومتانەوە 4- هێزی گەرمیان لە قوڵی مۆڵێوە 5- هێزی پارێزگاری لە ناوزەنگ 6- هێزە تایبەتییەکەی نەوشیروان.

لە ماوەیەکی کەمدا توانییان دەستبگرن بەسەر ناوچەکەدا و ئیتر بارەگاکانی هەرسێ حزبەکەی بەرەی جود ، حشع و حسك و پاسۆك ، کەوتە ژێر ڕەحمەتیان و ئیتر شەلم کوێرم ناپارێزم و ئەوەی توانییان لە کوشتن و برین و تاڵانی کردیان ، خێزانەکان بە دیل گیران ، خوشکە فریشتە و خوشکە فەیروزی خێزانی فاتیح ڕەسوڵ یان بە دیلی برد بۆ بارەگاکانی خۆیان و سوکایەتییان پێکردبوون ، هەرچەندە نەوشیروان لە کتێبەکەیدا (پەنجەکان ..) ئەڵێ گوایە ڕێزیان گرتبوون ، لە ڕاستیدا وانیە وەکو ئەو نوسیویەتی ، تەنانەت کاتێك کە هاوڕێ فریشتە نەوشیروان ڕیسوا ئەکات لەبەر چاوی چەکدارەکانی . خەریك بوو ئەویش شەهید بکەن کە نافرەتێکی بێچەت و دیلیش بوو لەلایان.

خوشکە عەشتار هاوڕێیەکی عەرەب بوو . لە سەنگەرەکەیدا شەهیدیان کرد لە تەنیشت تۆپە دوور هاوێژەکەیەوە کە نەوشیروانی سەغڵەت کردبوو ، هەروەك خۆی لە کتێبەکەیدا باسی کاریگەری ئەو تۆپبارانەیان ئەکات.

چەکدارەکانی ینك کە دێنە ناو گوندەکەی پشتئاشانەوە ، بە پاچ و پێمەڕە ئەکەونە گۆڕی ئەو شەهیدەمان کە پێشتر باسم کرد ، بۆ دەرهێنانی تەرمەکەی و بە حسابی خۆیان لەگەڵ تەرمەکەیدا چەك شاراوەتەوە ، تەرمەکەش هەروا بەجێئەهێڵن و لە دواییدا چەند کەسێکی خێرخوازی گوندەکە دیسان تەرمەکە ئەخەنەوە ناو گۆڕەکە و دایئەپۆشنەوە.

لێرەدا ئەڵێم بە دیلگرتنی ئەو خوشکانە ناکەوێتە ئەستۆی خۆیان.

خوشکە فریشتە بە دیلییش لەگەڵ خوشکە فەیروز دا ، سەرزەنشتی سەرکردە و چەکدارەکانی یەکیەتی‌یان کردبوو و ڕیسوایان کردبوون.

خوشکە فریشتە یەکێك بوو لەو هاوڕێ قارەمانانەی بە درێژایی ژیانی سەری بۆ هیچ دوژمنێکی حزب و گەلەکەی شۆڕ نەکردووە ، هەر زوو ڕووی کردبووە چیا و ڕێگای تفەنگی گرتبووەبەر و لە خزمەتگوزاریی خوشك و برا پێشمەرگەکانی‌دا بوو بە درێژایی ئەو ساڵانەی لە چیا بوو ، شانبەشانی هاوڕێکانی هەمیشە خەمخۆرێکی دڵسۆزی حزبەکەی بوو ، لە بنەماڵەیەکی ئەدیب و ئەدەبدۆست و سیاسی ناودار بوو لە شاری کۆیە ، تەنانەت لەلای سەرکردەکانی حزبەکانی تریش ناسراو بوو بەوەی تێکۆشەرێکی کۆڵنەدەرە و خاوەن مێژوویەکی پڕ خەباتە دژ بە داگیرکەرانی گەل و نیشتمانەکەی.

72 هاوڕێ

بەسەرهاتی ئەو 72 برادەرەی کە لە پاشەکشەماندا لە ئێوارەی 30 نیساندا پەرەوازەی بەفرەزۆرەکەی چیای قەندیل بووین ، کەمتر نەبوو لەو زەرەر و زیانە ماڵی و گیانی‌یەی لە پشتئاشان لێمان کەوت.

ئێمە 72 هاوڕێ بووین کە ڕوومان کردە قەندیل و بەرەو ئێران ، بێ ئەوەی بستێك

ڕێگا شارەزابین ، درابووینە دەست مولازم هیشام و چەند مولازمێکی تر و بەسەریەرشتی هاوڕێ ئەحمەد بانیخێلانی ، ئەمانیش هیچیان شارەزایی و زانیاری‌یان نەبوو لەسەر ناوچەکە تەنانەت زمانی کوردیشیان نەئەزانی و بۆ هەر گفتوگۆ و ڕاوێژێك ئەبووایە موتەرجیمێکیان بۆ دابین بکرێت.

ئەندامانی ئەو لیژنەیەی هاوڕێ ئەبوسەرباز و هاوڕێ کەریم ئەحمەد پێکیان هێنابوو بۆ سەریەرشتی ئەو 72 هاوڕێ‌یە ، لێهاتوو نەبوون و کوڕانی ڕۆژی لێقەومان نەبوون و بەسەرهاتی وایان بە خۆیانەوە نەدیبوو.

بە نیازی ڕۆیشتن بەرەو بنکەی هێزێکی حدك لە نینێ ، دوو ڕۆژ و دوو شەو بە ناشارەزایی بەناو بەفر و سەرمای قەندیلدا ڕێمان کرد ، لە پەلویۆ کەوتبووین بەهۆی سەرما و برسێتی و بێخەوی و لە ئەنجامی ئەو تێکشکاندنەشماندا ئەوەندەی تر پەکمان کەوتبوو ، هەر ڕێمان ئەکرد و بێ ئەوەی بزانین لە کوێین و بەرەو کوێ ئەڕۆین.

لە دوورەوە دوو کەسمان بینی ، بانگمان کردن و هاتنە لامان ، بینیمان تفەنگێکی ڕاو و کەوێکیان پێیە و وتیان ئێمە ڕاوچین.

ئەمانە جێی شك بوون ، یەك کەسانی لەو جۆرەی بەو سارد و سەرمایە بەناوی ڕاوچی‌یەوە بەو کێوانەوە بلاوکردبووەوە بۆ چاودێری جموجوڵی پێشمەرگەی لایەنەکانی تر ، ئەگینا کێ ئەیوێرا بەو شەڕ و گولەبارانە بچێتە ڕاو و بەتایبەتیش لەو ناوچەیەدا کە ئاگری شەڕی لێهەڵگیرساوە.

ئێمە لەو کاتەدا عەودالی کەسێك بووین کە ڕێمان پیشان بدات و بگەینە ئاوەدانی‌یەك ، لەبەرئەوە داوامان لەو دوو کەسەکرد کە یارمەتیمان بدەن و بمانخەنە سەر ڕێی ئاوەدانی‌یەك ، ئەوانیش پێشمان کەوتن و بەرەو گوندی کۆیلە ، هەر دوای چارەکێك ئیتر خۆیان دزی‌یەوە و بە بەر چاومانەوە هەڕایانکرد ، برادەرانیش هیچیان نەکرد ، هەرهیچ نەبێت بیانگرن ، بۆ ئەوەی هەواڵی ئێمە نەگات بە یەك.

بەهەرحاڵ گوندی کۆیلەمان دۆزی‌یەوە ، بریتی‌بوو لە چەند ماڵێك ، دیاربوو زۆر لە مێژ نەبوو ئاوەدان کرابووەوە ، خەڵقی ئەم گوندە زیاتر لە شاریی ئەچوون وەك لە گوندیی ، جلوبەرگی پاك و خاوێن و تێروتەسەل بوون ، دوور نیە ئەمانەش بە بڕیارێك لەلایەن ڕژێمی بەعسەوە یان یەکیەتی‌یەوە لە ئۆردوگاکانەوە بە شێوەیەکی کاتی هێنرابن بۆ ئەم گوندە ڕاگوێزراوە.

کۆیلە

کە گەیشتینە ناو ئاوایی ئێوارەیەکی درەنگ بوو زۆر ساردیش بوو ، ناو گوند هەمووی قوڕوچڵپاو بوو ، ژنەکانیان لە سەربانەکانەوە سەیریان ئەکردین.

پێشوازی‌یەکی ئەووتۆیان لێنەکردین ، داوای حەوانەوەمان لێکردن و ئەگەر بتوانن خۆراکێکمان بدەنێ و هەرچەندیش بێت هەر باشە ، بەڵام زۆر بە ناشیرینی وەڵامیان دایەوە و وتیان نە نانمان هەیە بتاندەینێ و نە جێی حەوانەوەش ، ئێوەی پێشمەرگە شەڕکەرن و هەر خەریکی یەکتری کوشتنن و بۆ ڕزگاریی گەل چەکتان هەڵنەگرتووە ، سوکایەتی‌یەکی باشیان پێکردین.

لە دوایی‌دا وتیان ئەگەر زۆر برسیتانە ئەوا ئێمە ئارد و ڕۆن و برنج و شەکر و چاتان پێئەفرۆشین و ئەبێ خۆشتان نان و چێشتی خۆتان دروست بکەن.

ئەوە یەکەم جار بوو لە تەواوی ژیانی پێشمەرگایەتیمدا کە وەڵامدانەوەیەکی ئاوەها لە گوندنشینەکان ببیستم بەرامبەر بە پێشمەرگە.

هاوڕێ ئەبوسەرباز وتی باشە لێتان ئەکڕین و خۆشمان نان و خواردنی خۆمان دروست ئەکەین.

زۆربەی برادەران لەناو کۆڵانی ئاوایی‌یەکەدا و لە بن دیوارەکاندا پاڵکەوتن ، ئەو چەند هاوڕێ‌یەی کە ووزەیان تیامابوو کەوتنە نانکردن و برنج لێنان ، ژنەکانیش

هەر لەسەر سەربانی ماڵەکان بوون و سەیریان ئەکرد و پێئەکەنین پێمان.

من ئەو سوکایەتی‌یەم لەلا گران بوو ئەمزانی ئەمانە بە ئەنقەست و مەبەست وائەکەن و لەوانەیە بیانەوێت زیاتر بمێنینەوە و لە ناوچەکە دوور نەکەوینەوە و هەروا شلوشەکەت بین.

ڕووم کردە ئەو دووسێ کەسەی کە خۆیان کردبووە دەمڕاستی خەڵکی ئاوایی و وتم ئێوە یان سەر بە بەعسن و جاشن یان سەر بە یەکیەتی ، ئێستا هەمووتان ئەگرم و پێش خۆمانتان ئەدەین تا ئەمانگەیەننە گوندی ئینێ.

من لێپرسراوی ڕاستەوخۆی ئەو برادەرانە نەبووم ، هەستم کرد لێپرسراوەکانی هێزەکەمان ئەوەندە بێدەسەلات و بێدەنگن ، دەمیان بووە بە تەڵەی تەقیو و زمانیان چووەتە قاتی ، ئەو کەساسی و بێدەنگی‌یەی ئێمەش کە زیاتر لە ڕێبوار ئەچوین وەك لە پێشمەرگە ، ئەوەندەی تر خەڵکی ئاوایی دەم هەراش کردبوو لێمان ، ئەبوسەرباز لە تەنیشتمەوە ڕاوەستا بوو ، وامزانی پشتم ئەگرێ ، بەڵام ڕووی کردە ئەو دووسێ کەسە و پێی وتن : ئەم برادەرە لێپرسراوی ئێمە نیە و من لێپرسراوم ، لێی مەگرن ، من لەگەڵتان ئەدوێم و ئێوە چی بڕیار ئەدەن ئێمە وا ئەکەین.

هاوڕێ ئەبوسەرباز کاری ڕاست بێ ئەم ڕاستی‌یەی نوسیوە لە کتێبەکەیدا (بیرەوەری‌یەکانم) و ئەڵێ : ئەبوشوانم بێدەنگ کرد و پێمڕاگەیاندن ئەم برادەرە دڵی گەرمە و لێی مەگرن ، لە پاشا دەرکەوت ئەمانە سەر بە یەکیەتی بوون.

چەند کەسێکی خەڵکی ئاواییەکە لاییتیان دائەگیرساند بۆ ئەوبەری گوندەکە و لەوبەریشەوە بە لاییت وەڵامیان ئەدانەوە ، برادەران ئەو هەموو جموجوڵەیان بەلاوە گرنگ نەبوو و بایەخیشیان پێ نەدا ، هەستیان بەوە نەئەکرد و خۆیان لێ کەڕ کردبوو کە لە ناوچەیەکی دەسەڵاتدارێتی یەکیەتی‌دان و ئەو جموجوڵەش بێ هۆ نیە.

مام عوسمان ناوێکمان لەگەڵ خۆمان هێنابوو ڕێمان پیشان بدات و بمانخاتە سەر

ڕێی ئینێ ، تاریکە شەو بوو ، دووسەد مەترێك ڕێی نەكرد لەگەڵماندا و بە سوك و ئاسانی ئەویش ڕایکرد لە دەست لێپرسراوەکانمان ، بێ ئەوەی بیگرن و قۆڵبەستی بکەن ، نەمزانی کامیان بوو هاواری کرد و وتی وازی لێبێنن با بڕوات.
ئیتر بەو شەوە بەبێ ڕێنیشاندەر و شارەزا ماینەوە . لە گوندی کۆیلە دوور کەوتینەوە و نزیکەی دوو کاژێرێك ڕێمان کرد و بێ ئەوەی ڕێگا بزانین.
گەیشتینە گوندێکی چۆڵکراو کە هەر تەنها دیوارەکانی بە پێوە مابوو ، برادەران شەکەت بووبوون و لە توانایاندا نەمابوو لەوە زیاتر ڕێ بکەن ، لە نێوان ئەو دیوارە ڕوخاوانەدا کۆمەڵ بوون و خۆیاندا بە زەویدا و لە چەند جێگایەکەوە ئاگریان کردەوە و لە دەوری ئاگرەکە خەویان لێکەوت ، هاوڕێ کەریم ئەحمەد هەر زوو هاواری لێکردن : ئاگر مەکەنەوە با ئاشکرا نەبین بەڵام کەس بە گوێی نەکرد ، لەبەر ماندوویی کەس ئاگای لە کەس نەمابوو ، ئەوەندەی پێنەچوو ئیتر ئاشکرا بووین و دراینە بەر دەستڕێژی گوللە و ئیتر بێ ئەوەی شەنگەریان لێ بگرین و بەرەنگاری هێرشەکەیان ببینەوە ، هەریەکە و بە لایەکدا پەرش و بڵاوبووینەوە.

دیلی

چەکدارانی یەکیەتی لە ناوچەکەدا زانیاری‌یەکی باشیان هەبوو لەسەر هێزەکەمان و بە هۆی خەڵکی گوندی کۆیلەوە ئەیانزانی تا چ ڕادەیەك هێزەکەمان شەکەتە و بەرەو کوێش ئەچین ، ئەو چەکدارانەی ینك کە هاتنە سەرمان ، ڕێی ئینێ‌یان لێگرتبووین ، ئەگەر ئێمەش ڕێمان هەڵە نەکردایە ئەوا هەر زوو ئەکەوتینە ناو کەمینەکانیانەوە کە لەسەر ڕێی ئینێ بۆیان دانابووین.
هەر کە تەقە دەستی پێکرد هەرکەسە و ڕووی لە لایەك کرد و ناشزانێ لەکوێوە تەقەمان لێئەکرێت و قیادە و قاعیدە لە یەکتر دابڕاین.

هاوڕێ کەریم ئەحمەد لە شوێنی خۆی نەجوڵا بوو ، کەسیش نەبوو یارمەتی بدات و بە هانایەوە بچێت ، لەبەرئەوەی کەس ئاگای لە کەس نەبوو ، هەریەکە و بیری لە چارەنوسی نادیاری خۆی ئەکردەوە.

هەر لەوێدا بە دیل گیرا و خەریك بوون بیکوژن ، بەڵام یەکێك لە چەکدارەکان ئەیناسێتەوە و نایەڵێت بیکوژن.

من لە ئەبوسەربازەوە نزیك بووم ، هاوڕێ محەمەد ڕەسوڵیش گەیشتە لامان ، ئەبوسەرباز وتی هاوڕێ کەریم نایەوێت بێت لەگەڵمان.

ئەو کاتە مانگەشەو بوو ، بەڕێی خۆمان ئەبینی ، کەمێك ڕێمان کرد و بە ئەبوسەربازم وت نارۆین ، با بگەڕێینەوە لای برادەران ، کە گەڕاینەوە و نزیکی جێگاکە بووینەوە ئیتر تەقە نەمابوو ، گوێمان لە دەنگەدەنگ بوو ، زانیمان کە چەکدارەکانی یەکیەتی گەیشتونەتە جێگاکەمان ، وتم ئەبوسەرباز تەقەیان لێئەکەم با بڵاوەی لێ بکەن ، بەڵام وتی تەقە مەکە دیارە برادەرانمان بڵاوەیان لێکردووە و کەسمان لەوێ نەماوە.

ئیتر هەرسێکمان گەڕاینەوە دواوە و بێئەوەی بزانین ئەم تولە ڕێیەی گرتوومانە بەرەو کوێمان ئەبات ، ڕێمان کرد تا ڕۆژبووەوە ، کاتێك کە ڕووناك بووەوە ، بۆمان دەرکەوت لە نزیك سەربازگەیەکەوەین و لە دوورەوە سەربازەکانیشمان ئەبینی ، بەڵام شوێنەکەی ئێمە نەدیو بوو جەنگەڵێکی چڕ بوو ، ئەمانتوانی تیایدا بمێنینەوە لەبەرئەوە دانیشتین و ئەو تۆزە نانە وشکە و پەنیرەی پێمان بوو بەشمانکرد و خواردمان.

بڕیارماندا لەم جێیە نەمێنین و بڕۆین ڕێگای ئینێ بدۆزینەوە ، بنکەیەکی پێشمەرگەی پارتی لێبوو.

ئەبوسەرباز وتی ئێوە لێرەبن ، من ئەڕۆم بەڵکو ڕێگایەك بدۆزمەوە و سەیرێکی ئەم دەوروبەرە ئەکەم و دێمەوە بۆ لاتان ، ئیتر ڕۆیشت و زۆری پێچوو ، بەڵام دیارنەبوو ،

زۆر چاوەڕوانیمان کرد و بێسود بوو ، ئێمە لە بیرکردنەوەی ئەبوسەربازدا بووین و گوێمان لە دەنگەدەنگێك بوو ، بەهێواشی سەرمان بەرزکردەوە و بینیمان وا پێنج چەکدار کەمێك لە دوور ئێمەوە تێپەڕین و بێئەوەی ئێمە ببینن و سەد مەترێکیش لەولای ئێمەوە دانیشتن ، ئیتر ئێمە زانیمان کە چەکداری خۆمان نین.

ئێمە هەر ماینەوە و چاوەڕوانی ئەبوسەربازین ، مەترسی ئەوەمان هەبوو کە ئەبوسەرباز ئەگەڕێتەوە بۆ لامان لەوانەیە بە نەشارەزایی بکەوێتە ناو ئەو چەکدارانەوە ، محەمەد ڕەسوڵ وتی : ئەبوسەرباز لێپرسراوی 72 پێشمەرگەبوو لەو هێزە دابڕا و ئێستا لێپرسراوی هەردووکمانە و ئەگەر لەئێمەش دابڕێ ئیتر بە تەنیا ئەمێنێتەوە و وەکو ئێمەش ناشارەزایە و زۆر زەحمەت تره بۆ ئەو بە تەنیا و بەو تەمەنەوە سەر لەم ناوچەیە دەربکات ، وتی با بڕۆین بگەڕێین بە دوایدا ، هەڵساین و ئەو کۆڵەپشتەکەی منیشی هەڵگرت و کەوتینە ڕێ بەو ڕێگایەدا کە ئەبوسەرباز پیایدا ڕۆیشتبوو ، زۆر گەڕاین و زۆر ڕۆیشتین ، ئەماندۆزییەوە ، گەیشتینە سەر لوتکەیەکی بەرز ئەیروانی بەسەر پردی زەرد و ڕێگای گەلاڵە و حاجی عۆمەراندا ، لە خوار ئێمەوە دۆڵ و چەم و دەوەنێکی چڕ بوو ، دووربینێکیشمان پێنەبوو تا باشتر بە دەوری خۆماندا بڕوانین.

محەمەد ڕەسوڵ لاوێکی بە توانا و بە جەرگ بوو ، پێشمەرگەیەکی دڵسۆز و ئازا و لێهاتوو بوو ، لەو پەرەوازەییەماندا خەمخۆری ئەبوسەرباز و منیش بوو.

دانیشتین پشوویەك بدەین ، خەو ئەیبردینەوە ، هەرچەندە وەك یەکیش ماندو بووین و شەو هەر بە ڕێگاوە بووین و خەو نەچووبووە چاومان ، لەگەڵ ئەوەشدا وتی هاوڕێ من لە تۆ باشترم بۆ ڕێکردن تۆ لێرەبە من دووبارە ئەڕۆم بەڵکو سۆراغێکی ئەبوسەرباز بکەم و بیدۆزمەوە ، حەزئەکەم چەکەکەی خۆتم بدەیتێ چونکە ئەم چەکەی من بیکەیسییە و بە مەخزەنەکانییەوە زۆر قورسە ، منیش چەکەکەی خۆمم دایە و ئەویش چەکەکەی خۆی لەولای منەوە دانا و کۆڵەپشتەکەی خۆی و

ئەوەی منیشی خستەسەری و دایپۆشی و وتی ئەوەندەم پێناچێ و ئەگەڕێمەوە.

ئێمەش ئاگامان لێ‌نیە کە لە خوار ئێمەوە مەفرەزەیەکی یەکیەتی لێ‌یە و بە دووربین ئێمەیان بینیوە و چوار چەکداریان سەرئەکەون بەرەو ئێمە ، منیش بێخەم چاوەڕوانی گەڕانەوەی محەمەد ڕەسوڵم ئەکرد و لە ناکاوێکدا دەورم گیرا و وتیان نەجوڵێیتەوە دەمێکە ئەزانین ئێوە لێرەن ، کوا برادەرەکەت؟ وتم هەر خۆمم و کەوتنە پشکنینم و قەمسەڵەکەمیان لەبەرمدا داکەند و هیچیان پێنەدیم ، وتیان بۆ چەکت پێ‌نیە؟ کوا چەکەکەت؟

لەم پرسیارانەدا بوون و یەکێکیان لە خوار خۆیانەوە هاواری کرد و وتی بیهێننە خوارەوە ، ئیتر دەوروبەری شوێنەکەم نەگەڕان و منیان بردە خوارەوە و بەرەو بنکەکەیان ڕۆیشتین ، لە ڕێگا یەکێك لە چەکدارەکان لێم نزیك بووەوە و وتی من ناوم ئەحمەدە ، خەڵکی کۆیەم و کەسوکارم هەموو شیوعین ، ئینجا وتی باشتر کەوتیتە دەست ئێمە ، ئەم مەفرەزەیەی ئێمە سەر بە ئاڵای شۆڕشین ، ئەم شەڕەمان پێخۆش نیە و ئێمە دژ بە شیوعی‌یەکان نین.

ئەوەندەی پێنەچوو گەیشتینە بنکەکەیان و منیان بردە ئەشکەوتێك لە کەنارێکی توترکاوی ڕووبارێك دایان نام و پێشمەرگەیەکی گەنج هاتە لام و لێمی پرسی ناوت چی‌یە؟ ناوی خۆمم پێ وت و ئیتر ئەوەندە پرسیاری نەکرد و وتی باشتر نەکەوتیتە دەست چەکدارەکانی گەرمیان! ئەویش دیسان وەك ئەوی تر وتی ئێمە شەڕمان پێناخۆشە ، پاش تۆزێك بیرکردنەوە وتی تۆ لە نۆکان نەبوویت؟ وتم بەڵێ لە نۆکان بووم ، وتی ئەی چی تۆی گەیاندە ئێرە؟ وتم بڕیاری حزب.

من ناوی ڕاستی خۆمم بۆیە پێ وتن لەبەرئەوەی ئەگەر ویستیان بمکوژن با ئەوانەی ئەو مەفرەزەیە ناوی ڕاستیمیان لابێت و بۆ دوارۆژ برادەران ئاگاداربن کە نەماوم.

لەم پرسیار و وەڵامدانەوەیەدا بووین و تەقە دەستی پێکرد ، کەوتمە ئەندێشەی ئەوەوە ئایا محەمەد ڕەسوڵە یان ئەبوسەرباز؟ لەپاش ماوەیەك سێ چەکداریان

هاتەوە و وتیان پێشمەرگەیەکی عەرەبمان گرتووە و ناوی ئەبوعەسکەرە ، ئەیناسیت؟ وتم بەڵێ هاوڕێی ئێمەیە ، پرسیم بریندارە؟ ماوە؟ ، وتیان ئێمە ئەم مەفرەزەیە حەز بە کوشتنی هیچ پێشمەرگەیەك ناکەین.

هاوڕێ ئەبوعەسکەر یەکێك بوو لە پێشمەرگەکانی بنکەکەمان لە نۆکان ، گوێچکەی زۆر گران بوو بە واتایەکی تر کەڕ بوو ، ئەمانیش هاواری لێنەکەن بوەستێت بەڵام ئەو گوێی لێنیە و هەر بەتەنیا بۆخۆی ڕێئەکات ، ئینجا ئەمانیش تەقەی لێئەکەن ، لە دەنگی تەقەکان هۆشیار ئەبێتەوە و دەست ئەکات بە تەقەکردن بەدەوری خۆیدا و پاش ماوەیەك ئەیگرن ، وتیان نەمانکوشتووە و لەگەڵ خۆمان هێنامان بۆ ئێرە و لە جێگایەکی تر دامان ناوە.

بۆ بەیانی‌یەکەی ناوساجی گەرم و ماست و پەنیریان هێنا بۆ ئەشکەوتەکەی تیایدا دیل بووم و وتیان ئەم خواردنانە لە ماڵە جاشەکانەوە بۆمان ئەهێنن ، ئەم جاشانە سەر بە خۆمانن ، سەر بە یەکیەتین.

ئینجا لەگەڵ خۆیان بردمیان و وتیان ئەتبەین بۆ مەڵبەندی چوار لە خانەقا لەسەر داوای کاك نەوشیروان.

تالانی

لە ڕێگا دیسان تەشقەڵەیان پێکردم و ئەیان وتەوە کوا چەکەکەت؟ ئێمە چەکمان ئەوێت ، هەرچی تالانی‌یەکمان دەست بکەوێت بۆ خۆمانە.

ئەو هەڕەشە و گوڕەشەیەیان بێسود بوو ، دواجار ناچار بوون لەو داواکاری‌یەیان بێدەنگ بن.

دوابەدوای گرتنەکەی من هاوڕێ محەمەد ڕەسوڵ ئەگەڕێتەوە بۆ لای من و کە لە دوورەوە ئەبینێ دیلکراوم ، ئەگەڕێتە دواوە و ئەو شەوە هەر بە چەکەکەی منەوە

ئەگاتە گوندی ئینێ و لەوێشەوە ئەگاتە سنوری ئێران بۆ گوندی سێڵوێ بۆ لای برادەران.

خانەقا

کاتێك منیان گەیاندە بارەگاکەیان لە خانەقا ، بردمیان بۆ ژوورێك لە ژوورەکانی مەڵبەندەکەیان ، هاورێ کەریم ئەحمەدیش لەوێ بوو ، لێمی پرسی ئەبوسەرباز چی بەسەرهات؟ وتم ئەمرۆ بەدەم رێگاوە بە هەرەشە و دڵنەوای‌یەوە پێمیان وت ئەحمەد بانیخێلانیشمان گرتووە ، هیچمان لێنەکردووە.

سەید جەبار لێپرسراوی مەڵبەندی چواریان بوو ، هات بۆ لامان و وتی بەخێربێن ، ئێوە دیل نین لای ئێمە .. ئیتر زۆری لەم بابەتە وت و بە عەنجەلیاتەوە نەئەدوا لەگەڵمان ، وتی سەعاتێکی تر ئەبوسەربازیش ئەگاتە ئێرە و سەلامەتە.

ئیتر ئەوەندەی پێنەچوو ئەویشیان هێنا بۆ لامان ، هەواڵی ئەو برادەرانەمان پرسی لە سەید جەبار کە بە دیل گیراون ، وتی لە وەرتێ بەندن و ژمارەیان 42 پێشمەرگەیە ، داوامان لێکرد کە بیانبینین ، وتیان بەیانی ئەتوانن بیانبینن.

بۆ بەیانی نەوشیروان هات بۆ لامان ، جلوبەرگێکی موغاویری لەبەردا بوو ، ئەوەندەی تر رەش هەڵگەڕابوو ، هەر تەنها چاوەکانی بوو سوور ئەچووەوە ، دانیشت لە لامان و کەوتە سکاڵا و نارەزامەندی لەو شەڕی ناوخۆییە ، بەڵام زۆر بە پۆزەوە ئەدوا و ئەیوت لەگەڵ ئێوە ئاشتی ئاشتی‌یە و شەڕ شەڕە.

هەرسێکمان بە توندی وەڵامماندایەوە ، بە تایبەتی هاورێ کەریم ، بە توندی پێی وت ئێوە پۆڵ پۆتن و ئەم قەسابخانەیەی ئاتانەوە زۆر ئەکەوێت لەسەرتان ، نەوشیروان هەستی بەوە کردبوو کە ئەو تاوانەی کردوویانە زۆر گەورە و گرانە هەر بۆیە دووبارەی ئەکردەوە بۆمان و ئەیوت لەم ژیانە بێزارم ، ئەمەوێت رزگارم بێت و

ئەڕۆم بۆ هەندەران ، ئەم فەرمان ڕەوایییە بەسە.
پێمان وت ئەمانەوێ دیلکراوەکانمان ببینین ، وتی فەرموون با قادر ڕەشید بچێت بۆ وەرتێ بیانبینێت.

گرتووخانەی وەرتێ

دوو چەکداریان لەگەڵ ناردم ، یەکێکیان لە پێشەوە و ئەوی تر لەدوامەوە ئەڕۆیشت ، گەیشتمە گوندی وەرتێ ، بەندیخانەکەیان لە ناوەڕاستی گوندەکەدا بوو ، چاوم بە هاوڕێیانمان کەوت ، ژوورەکەیان لە توونی حەمام ئەچوو ، تاریك و ڕەش و دوکەڵاوی ، بۆگەن ، بۆنی گۆرەوی و پێڵاو و چڵکی لەشیان ، بۆنی شێی زەوی و دیوارەکان و هەناسەی 42 دیل بەسەر یەکدا تێك ترشاون لە ژورێکی بچوکدا و هەموو ڕەش هەڵگەڕاون لە برس و ماندوێتی و چڵکنیدا ، هەر نەئەناسرانەوە.
برادەران کەوتنە پرسیارکردنێکی زۆر ، کێ لە هاوڕێیان ماوە؟ کێ نەماوە؟ و ..هتد.
هەندێك لەم برادەرانە لەو 72 پێشمەرگەیە بوون کە بە ناشارەزایی لە ئەنجامی تێکشکاندنەکەماندا پەرەوازەی چیای قەندیل بووین ، بەسەرهاتی خۆیان باسکرد و چۆن هاوڕێ ئەبوماجد و هاوڕێکانی تر شەهیدکران و بێ ئەوەی دەستبکەنەوە ، ئەوانەی پارەی زۆری حزبیان پێبوو دوای ڕوتکردنەوەیان ، بە دیلییش ئەیانکوشتن.
باسی خەڵکەکەی گوندی کۆیلەیان کرد کە هەموو یەکیەتی بوون و لەگەڵ چەکدارەکانی یەکیەتیدا هاوڕێ دیلەکانمانیان ڕوت ئەکردەوە و ئەیانکوشتن.
ئەو هەڵوێستە نەرم و نۆڵەی سەرکردەکانی هێزەکەمانم هاتەوەبیر کە هەیانبوو بەرامبەر بە خەڵکی کۆیلە و چۆن بووە هۆی ئەو لێقەوماوی و کارەساتەی بەسەرماندا هات.
ژمارەیەکیش لەم 42 هاوڕێیە لەملاو ئەولاوە بە دیل گیرابوون ، لەناو خۆیاندا

لیژنەیەکیان بۆ خۆیان هەڵبژاردبوو ، تا بڵێیت ورەیان بەرزبوو ، چەند داخوازی‌یەکیان هەبوو کە بە زووترین کات بیگەیەنم ، هەندێکیان پەیوەندی بە بەڕێوەبەرانی بەندیخانەکەوە هەبوو لەبارەی کەمی خواردن و جێگاکەیان بچوکە و نەبوونی پێخەف و ڕێگایان بدەن پەیوەندی بکەن بە حزبەوە ، ئەو جلوبەرگ و ڕادیۆ و پارە و گەلێ شتی تر کە بە تاڵانی بردویانە بیاندەنەوە ، هەروەها هەندێك داخوازی تر کە پەیوەندی‌یان بە سەرکردایەتی حزب و یەکیەتی‌یەوە هەبوو وەکو داوای ئەوەیان ئەکرد کە بەرەڵابکرێن و ڕێگایان بدەن بە زووترین کات بچنەوە ئەو جێگایانەی هاوڕێ‌یانیان لێ شەهید کراوە و بە خاکیان بسپێرن یان تەرمەکانیان لەگەڵ خۆیان بەرنەوە ، هەروەها حزب بە پەلە بەیانێك دەربکات و بەرپرسیاری ئەو تاوانانە بخاتە ئەستۆی یەکیەتی.

ئەو داخوازی‌یانەی پەیوەندی بە بەندیخانەکەوە هەبوو ، یەکیەتی پەیمانیاندا کە ڕۆژیی کاژێرێك بیانهێننە دەرەوە و بیانگوێزنەوە بۆ بەندیخانەیەکی گەورەتر و ژەمی خواردنەکەیان بۆ زیاد بکەن و بەتانی‌یان بدەنێ ، ئیتر من گەڕامەوە بۆ خانەقا و دەقی چاوپێکەوتن و داخوازی‌یەکانم گەیاند بە هاوڕێ‌یان کەریم ئەحمەد و ئەبوسەرباز لەگەڵ تێبینی خۆم بۆ هەوڵدانێکی بەپەلە بۆ ڕزگارکردنی ئەو هاوڕێیانە کە زۆر لە نارەحەتی‌دان.

خۆتێوەردانێکی ڕاستەوخۆ

حزبمان ئەو شەڕەی نێوان ینك و بەرەی جودی بە شەڕێکی ناڕەوا و ناعادیلانە ئەزانی ، لەبەرئەوە بوو هەڵوێستیشی بێلایەن بوو بەڵکو لەوەش زیاتر ڕیش سپی‌یەتی بوو ، هەرچەندە گرژی و ئاڵۆزی‌یەك هەبوو لە نێوانماندا بەلام نەگەیشتبووە قاتوقڕ کردن و یەکتری لەناوبردن تا ئەوڕۆژەی حشع و بەرەی جود

پەلاماری مەڵبەندی هەولێری یەکیەتی‌یان دا و لە بالیسان دەریانپەڕاندن لە 28-4-1983 ، تا ئەو کاتە هاتوچۆ و پەیوەندی لە نێوان حزب و یەکیەتی‌دا مابوو.

لە ڕۆژی 28 ی نیساندا هاوڕێ ئەبوحیکمەت ، بروسکەیەکی ناردبوو بۆ مەکتەبی سیاسی و مەکتەبی عەسکەری لە پشتئاشان و وەك هاوڕێ ئەحمەدی بانیخێڵانی بە ئەمانەتەوە لە کتێبەکەیدا (بیرەوەری‌یەکانم) بڵاوی کردووەتەوە ، دەقەکەشی ئەمەیە : (برادەرانی جود سێ قۆڵی سبەینێ پەلاماری (ینك) ئەدەن ، ئێمە چی بکەین؟ بەشداربین یان نا؟ وەڵاممان بدەنەوە).

هەروەها ئەبوسەرباز لە لاپەڕەی 461 ی کتێبەکەی‌دا وەڵامەکەی سەرکردایەتیشی بڵاوکردووەتەوە کە بە بروسکە لە پشتئاشانەوە ناردویانە بۆ هاوڕێ ئەبوحیکمەت :

(وەڵاممان دانەوە کە خۆتان ، سەرکردایەتی مەڵبەندی هەولێر ، بڕیار بدەن و کارەکە لای خۆتانە).

ئێوارەی هەمان ڕۆژ هێزەکانی بەرەی جود پەلاماری بارەگاکانی یەکیەتی‌یاندا و بە ئاسانی دەستیان گرت بەسەر مەڵبەندی بالیساندا و هێزی مەڵبەندی هەولێریش بە سەرکردایەتی ئەبوحیکمەت لەگەڵیاندا بوو.

ئەم وەڵامەی سەرکردایەتی حزب کە ئەبوسەرباز نوسیویەتی بۆ ئەبوحیکمەت ، شیرازەی هەڵوێستی حزبی هەڵوەشاند و لە بێلایەنی‌یەوە لەگەڵ یەکیەتی‌دا گۆڕی بۆ لایەنێکی ڕاستەوخۆی شەڕەکە.

وەرچەرخان

ئەم وەڵامەی هاوڕێیانی سەرکردایەتی لە پشتئاشان بۆ ئەبوحیکمەت ، خۆی لە خۆیدا مانای وەرچەرخانێکی گەورەیە لە سیاسەت و ستراتیجی حزبدا کە ئەوەش تەنیا لە دەسەڵاتی کۆمیتەی ناوەندی حزبدایە بڕیاری وا گەورە و ئاڵۆز بدات.

هاورێ ئەبوحیکمەت لێپرسراوی مەڵبەندی هەولێر بوو ، بۆی نەبوو گۆڕانکاری بکات لە سیاسەتی گشتیی حزبدا و پێشێلی بکات و پەلاماری هێزەکانی یەکیەتی بدات ، ئەبووایە وەڵامی ئەبوحیکمەتیش بەو جۆرە نەدرایەتەوە بەڵکو لەسەر بنچینەی سیاسەتی گشتی و ستراتیجی ئاشتی حزب وەڵام بدرایەتەوە و داوایان لێ بکردنایە کە خۆیان لەو شەڕەوە نەگلێنن.

ئەو سەرکەوتنە کاتییەی بەرەی جود لە پەلاماردانی هێزەکانی یەکیەتیدا لە بالیسان ، سەرکردایەتی حزبی لە پشتئاشان تووشی لەخۆبایی بوون کرد.

ئەبووایە پێش ئەوەی حزب خۆی لەو شەڕەوە بگلێنێت ، بیری لە ئەنجامەکەشی بکردایەتەوە ، مەکتەبی عەسکەری و مەکتەبی سیاسی لە خۆئامادەکردنێکی تەواودا بوونایە بۆ بەرهەڵستیکردن لە هەر هێرش و پەلامارێکی یەکیەتی بۆ سەریان.

پشتگیری

کاتێك کە لە 29 ی نیساندا هێزەکانی یەکیەتی هێرشەکەیان دەستپێکرد بەرەو ڕەزگە و ئاشقوڵکە بۆ لێدانی بارەگاکانی سەرکردایەتی حشع و حسك و پاسۆك و شەڕ گەیشتە دەوروبەری پشتئاشان ، مەکتەبی سیاسی و مەکتەبی عەسکەری حزب بروسکەیان نارد بۆ مەڵبەندی هەولێر کە بە هانایانەوە بچن بەڵام کار لە کار ترازابوو ، بەرنامەیەکی لەوەوبەر نەبوو ، بۆیە نەیانتوانی لە کاتی پێویستدا داواکارییەکەیان جێبەجێ بکەن ، ئەمەش ئەو ڕاستییە ئەسەلمێنێت کە حزب خۆی بۆ کارەساتێکی وا ئامادە نەکردبوو . هەڵینەسەنگاندبوو.

ئەبوسەرباز لە دنێبەکەیدا ئەڵێ بروسکەی بۆ ئەبوحیکمەت ناردووە:

(وا هێزەکانی ینك هێرش ئەکەنە سەر پشتئاشان ، فریامان کەون..) ،

ئەبوحیکمەتیش لە وەڵامدا ئەڵێ: (ناتوانین یارمەتیتان بدەین..).

ئایا

ئایا توانای عەسکەری و فیکری حزب لەبار و تەواو بوو کە دەستی کرد بە شەڕ لەگەڵ یەکیەتی‌دا؟

هاوڕێ ئەبوسەرباز لە لاپەڕە 465ی کتێبەکەی‌دا ئەنوسێ (ڕۆژی 30–4–1983 ئەو هاوڕێیانەی مەکتەبی سیاسی و ل.م کە لە پشتئاشان بووین کۆبوونەوەیەکمان کرد ، لەو کۆبوونەوەیەدا گەیشتینە ئەو قەناعەتەی کە شەڕەکە دەبێ و ینك دەتوانێ پشتئاشان بگرێت ، ئەوەش لەبەرئەوەی نە لە هەولێر و نە لە سلێمانیەوە هیچ هێزێکی پشتیوانی لە هاوڕێیانمان نەگەیشتنە پشتئاشان).

لێرەدا پرسیاری زەق دێتە پێشەوە وەك: بۆچی نەگەیشتن؟ چۆن زانرا یەکیەتی پشتئاشان ئەگرێت؟.

هەروەها ئەڵێ (ئەو پێشمەرگانەی ئێمە لە پشتئاشاندا هەمانە ، جگە لە هاوڕێیانی پشدەر و تاکوتەرای تر ، هێزی شەڕکەر نین و زۆربەیان تازە لە دەرەوە هاتونەتەوە بۆ پێشمەرگایەتی و شارەزای ناوچەکە نین) ، ئەبووایە ئەبوسەرباز ئەوەشی بنوسیایە کە ئەو 1500 پێشمەرگەیەی پارتی پەیمانی دابوو بە هانامانەوە بێن ، ئەویش نەگەیشت.

ئەمە بەشێکی زۆر کەمە لەو ناتەواویانەی کە ئەبووایە چارەسەر بکرانایە پێش هاوکاریمان لەگەڵ هێرشە سێ قۆڵیەکەی بەرەی جود بۆسەر مەڵبەندی هەولێری یەکیەتی لە بالیسان.

پێموایە ئەگەر هەڵوێستی حزب وەك خۆی بێلایەن بووایە ئەوسا هێرشەکەی یەکیەتی تەنها بۆ سەر سۆشیالیست و پاسۆك ئەبوو ، لەبەرئەوەی هیچ بەڵگە و بیانوویەکیان بە دەستەوە نەبوو پەلاماری پشتئاشانیش بدەن.

ینك لە دەمێکەوە بوو ئەیانزانی هێز و توانای عەسکەری پشتئاشان چەندە و

خاڵێکی لاوازیشە لەو ڕووەوە ، دیارە لە بیانویەك ئەگەڕان کە دەستێکیش بوەشێنن لە سەرکردایەتی حشع ، حزبیش ئەو بەڵگە و بیانووەی بۆ ڕەخساندن.

باری سیاسی و فیکری

بیروڕایەکی سیاسی و فیکری و عەسکەری یەکگرتوو لە ڕیزی سەرکردایەتی حزب و هێزەکاندا مەرجێکی سەرەکی‌یە بۆ ڕووبەڕوو بوونەوەی هەر کارێکی وێرانکارانەی دوژمن.

ئەو تێکشکاندنەی حزب لە پشتئاشاندا سەلاندی کە یەکیەتی‌یەکی بیر و بۆچوون نەبوو لە ڕیزی سەرکردایەتی مەڵبەندەکاندا ، ئەم ڕاستی‌یە لەلایەن مەکتەبی سیاسی و مەکتەبی عەسکەری‌یەوە هەستی پێنەکرابوو ، ئەگەر هەستیشی پێکرابێت ئەوا خۆیان لێ بێدەنگ کردووە.

کاتێك پشتئاشان گیرا هیچ مەڵبەندێکی حزب و هیچ لایەنێکی جود بەدەنگ حزبەوە نەهات.

بۆ نمونە مەڵبەندی یەکی حزب لە سلێمانی بە بەرپرسیاری ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی هاوڕێ بەهادین نوری ، بەر لە گەیشتنی شەڕەکە بۆ پشتئاشان و لە کاتی هێرشەکە و لە دوای هێرشەکەش ، مەکتەبی سیاسی و مەکتەبی عەسکەری پەیتا پەیتا بروسکەیان ئەنارد بۆیان ، هاوڕێ دکتۆر نەوزاد ئەڵێ (ئەو کاتە من بەرپرسی موخابەرەی مەڵبەند بووم ، دووسێ ڕۆژ پێش گرتنی پشتئاشان یەکە یەکە ئەو بروسکانەم ئەدا بە ئەبوسەلام و مەلا عەلی ، مەکتەبی سیاسی و مەکتەبی عەسکەری داوایان ئەکرد بەرەو سەرەوە برۆن و فریایان بکەون بەڵام ئەوان نەك هەر فریایان نەکەوتن بەڵکو بە پێچەوانەوە بەرەو خوار بۆ شارەزور و قەرەداغ ئەڕۆیشتن و زۆر جار وەڵامی بروسکەکانیشیان نەئەدایەوە..).

بەڵێ کاتێك ئەبیستن پشتئاشان وێرانکرا لەلایەن هێزەکانی یەکیەتی‌یەوە ، لەجیاتی ئەوەی بکەونە خۆیان و ڕۆڵی بەرپرسیاری و ئەرکی حزبی خۆیان ببینن و لەلای خۆیانەوە پەلاماری هێزەکانی یەکیەتی بدەن و تۆڵەیان لێ بسەننەوە و زام و ئازاری حزب کەم بکەنەوە و یەکیەتی حزب بپارێزن و باری ئەو شکاندنە سوکتر بکەنەوە و دەری بخەن کە هێز و توانای حزب هەر ئەوە نیە کە لە پشتئاشانە.

بەداخەوە ، بەهادین نوری لەگەڵ مەلا بەختیاری یەکیەتی ڕێککەوتن و لە گوندی دێوانە پەیمانی ئاشتی و هاوکاری دووقۆڵی‌یان مۆرکرد لەلایەن مەلا عەلی و حەمەی فەرەجی یەکیەتی‌یەوە و بانگەوازێکیش لە ڕادیۆکەی یەکیەتی‌یەوە بڵاوکرایەوە کە لەو ڕێککەوتنەدا لەسەری ڕێککەوتبوون.

ئەم هەڵوێستەی سەرکردایەتی مەڵبەندی سلێمانی ، لەلای جەماوەری حزب جێی سەرسوڕمان بوو ، زیانێکی گەورە و گران بوو لە حزب کەوت ، ئەو ڕاستی‌یەی سەلماند کە یەکیەتی بیر و بۆچوون لە ڕیزی سەرکردایەتی حزبدا جیاوازی هەیە و لاوازە.

ئەگەر ئەم بیر و بۆچوون و هەڵوێستەی بەهادین نوری بە هەڵوێستێکی زیانبەخش و وێرانکاری دابنێین و بڵێین ڕێبازێکی ڕاستڕەوی بوو ، ئەی ئەبێ چی بڵێین بە هەڵوێستەکەی ئەبوحیکمەت کە ئەویش ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی‌یە و بەرپرسی مەڵبەندی دووی هەولێرە و لە چاوتروکاندنێکدا سنوری سیاسەتی حزبەکەی لە بێلایەنی‌یەوە بەزاند بۆ شەڕێکی ڕاستەوخۆ لەگەڵ یەکیەتی لە بالیسان ، بێئەوەی بیر لە سەرئەنجامەکانی دوای ئەو هەڵوێستەی بکاتەوە.

ئەکرێ بەم هەڵوێست و ڕێبازەی ئەبوحیکمەتیش بڵێین چەپڕەوی.

ئەمە دوو هەڵوێستی جیاواز لە ناو ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی‌دا ، هەڵوێستی سێیەمیش ئەوەی مەڵبەندی سێی بادینان بوو ، ئەم مەڵبەندە بەرپرسیاری لەلایەن خوالێخۆشبوو هاوڕێ تۆما تۆماسەوە بوو (ئەبوجۆزێف) کە ئەمیش ئەندامی

کۆمیتەی ناوەندی بوو ، سەرکردایەتی ئەم مەڵبەندەش خۆیان لەو کارەساتە کەڕ کرد و نەهاتن و پشتگیریی خۆیان پیشان بدەن ، هێز و دەسەڵاتی یەکیەتی لە ناوچەکەی ئەماندا نەبوو تاوەکو ئەمانیش تاقیبکرێنەوە ئاخۆ چی‌یان ئەنجام ئەدا ، بەڵام بێدەنگی ئەمانیش ، بەهۆی هەرج هۆ و بیانویەکەوە بووبێت ، خۆی لە خۆیدا هەڵوێستێکی بێلایەنی وەیان مامناوەندی بوو کە ئەویش لە و کاتەدا زیانبەخش بوو.

پێموانیە ئەو هەڵوێستەی هاورێ بەهادین نوری لە ترسەوە بووبێت ، ئەوەندەی ژیانی حزبیم لەگەڵ ئەودا بردووەتەسەر ، ئەتوانم بڵێم کە هاورێ‌یەکی ترسنۆك نیە و ئەو هەڵوێستەی لە قەناعەتێکەوە بووە کە هەڵوێستی حزبەکەی بە ناتەواو زانیوە لە هەڵگیرساندنی ئەو شەڕەدا ، خۆ ئەگەر واشبووبێت ئەبووایە بەهادین نوری یەکەمین ئیلتزامی حزبەکەی خۆی پەیڕەو بکردایە کە ئەویش داکۆکی‌یە لە سیاسەتی حزبەکەی.

لەوانەیە ئەبوحیکمەتیش بڵێ سەرکردایەتی حزب تیشکی سەوزی بۆ هەڵکردم بۆیە منیش ئەو ڕێبازەم گرتەبەر.

ئەبووایە لە کۆبوونەوەکەی کۆمیتەی ناوەندی حزبدا کە لە گوندی سێڵوێی سەر بە ئێران بەسترا لە پاش ڕووداوەکانی پشتئاشان ، ئەم کارەسات و تێکشکاندنە و هۆیەکانی و دەستنیشانکردنی بەرپرسیاران بخرێتە بەر باس و لێکۆڵینەوە و هەڵسەنگاندن ، بەڵام بۆ نەکرا؟ بۆچی تا ئەمڕۆش نەکراوە؟ بۆچی ئەو هاورێ‌یانەی لێپرسراو بوون لە پشت ئاشان ، لە بیرەوەری‌یەکانیاندا بە واقیعی‌یانە بە پەرێزی ئەم ڕووداوەدا نەچوون و لێی نەدواون؟

شارەزایی

هەر حزب و ڕێکخراوێکی سیاسی یان عەسکەری کە لە ناوچەیەکدا بنکەی هەمیشەیی دامەزراند و تیایدا جێگیر بوو ، ئەگەر بیەوێت پەرە بە چالاکی‌یە سیاسی و عەسکەری و کارە هەمەجۆرەکانی خۆی بدات و خۆشی بپارێزێت لە دوژمن ، ئەوا پێویستە و بەڵکو مەرجێکی سەرەکی‌یە کە شارەزایی‌یەکی تەواوی هەبێت لەسەر ناوچەکە و لە هەموو ڕوویەکەوە لەژێر کۆنترۆڵی خۆیدا بێت ، بەتایبەتی لە کاتێکدا کە ڕووبەڕووی دوژمن ئەبێتەوە و پەنا ئەبرێتە بەر چەك بۆ چارەسەرکردنی ناکۆکی‌یەکان ، جا ئەگەر دوژمنەکە سەرەکی بێت یان لاوەکی.

لێرەدا مەبەستم ئەوەیە کە ئەو 300 هاوڕێ‌یەی لە پشتئاشان کۆبووبوونەوە و چەك بەدەست بوون و لە بارودۆخی پارتیزانی‌دا ژیانیان ئەبردەسەر ، تێکڕا بە سەرکردە و قەواعیدیشەوە هیچ شارەزایی‌یەکیان لەسەر ناوچەکەیان نەبوو بە تایبەتی لە هەلومەرجی پاشەکشەدا.

هەروەها نەبوونی شارەزایی لەسەر ئەو گوند و ئاواییانەی تیایدا گوزەران ئەکەن یان پیایدا تێئەپەڕن و نەبوونی زانیاری لەسەریان وەك ژمارەی گوندەکان ، ژمارەی دانیشتوانەکانیان ، پەیوەندی و لایەنگری سیاسی و فیکری‌یان ، بێلایەنی‌یان ، چۆنیەتی سود لێوەرگرتنیان لەکاتی پێویست و لێقەوماندا.

نەبوونی ئەو شارەزایی و زانیاری‌یانە لەلایەن هاوڕێ‌یانەوە لە پشتئاشان بووە هۆی سەرگەردانی و سەرلێشێواندنی 72 پێشمەرگە و کادری سیاسی.

لێرەدا دیسان پرسیارێك دێتە پێش ، بۆچی لە سەرەتاوە بایەخ نەدرابوو بەو شارەزایی و زانیاری‌یانە لەسەر ناوچەکە؟

زانیاری

خۆتێهەڵقورتاندن و چوونە شەڕێکی چەکداریی بێ ئەنجامەوە بەبێ هەڵسەنگاندن و زانیاری تەواو لەسەر هێزە بەرامبەرەکە ، مانای مەرگ و تیاچوونە.

لە بارودۆخی خەباتی پارتیزانیدا ، زۆر جار پەنا ئەبرێتە بەر چەك بۆ چارەسەرکردنی کێشە و ناکۆکییەکان ، جا ئەگەر بەرامبەرەکە دوژمنی سەرەکی بێت یان لاوەکی ، لەم هەلومەرجەشدا ئەبێت چەند خاڵێك وەك ڕێسایەکی سەرەکی لە شەڕدا پەیڕەو بکرێت:

یەکەم ، ژمارەی چەکداری شەڕکەری دوژمن.

دووەم ، جۆری چەك و تەقەمەنییان.

سێیەم ، قەناعەتی ئەو هێزە بەو شەڕەی دەستیان داوەتێ ، بە شەڕێکی ڕەوا و عادیلانەی ئەزانن؟

چوارەم ، بارودۆخی شوێن و ناوچەی شەڕەکە لە بەرژەوەندی کام لایە.

پێنجەم ، ئایا هێزەکەی دوژمن شەڕکەرن و خاوەن ئەزمون و قاڵبووی شەڕن؟

شەشەم ، هێزی جێگر هەیە لە پشتیانەوە یان نا؟

حەوتەم ، خێرایی گواستنەوەی هێزەکان بۆ بەرەکانی شەڕ لە کاتی پێویستدا.

هەشتەم ، بوونی شارەزایی و زانیاری لەسەر ئەو ناوچەیەی شەڕەکەی تیادا ئەکرێت.

نۆیەم ، کێن ئەوانەی سەرکردایەتی ئەو هێرشە ئەکەن؟

ئەبووایە سەرکردایەتی حزب لە پشتئاشان ئەم مەرج و ڕێسایانە و زۆری تریشی هەڵبسەنگاندایە و پێوانەی بکردایە و بەراوردی بکردایە لەگەڵ هێز و توانای عەسکەری خۆیدا لە بەرەنگاربوونەوەی ئەو هێرش و هێزانەی یەکیەتی نیشتمانیدا.

لەوکاتەدا پێویستی بە چ جۆرە بەرگرییەك هەبوو؟ بەرەنگاربوونەوەیەکی بەرەیی

سەربازیی فراوان؟ یان گۆڕینی جێگا بۆ جێگایەکی لەبارتر کە بتوانێت بە زیانێکی کەمترەوە هێرشەکەی دوژمن بشکێنێت و ڕێگای سەرکەوتنی لێبگرێت و ئەنجامی شەڕەکە بە لای خۆیدا بشکێنێتەوە و پارسەنگی بکات.

بەداخەوە مەکتەبی سیاسی و مەکتەبی عەسکەری بایەخیان بەو زانیاری یە گرنگانە نەدابوو لەو هێرشەی یەکیەتی دا بە سەرکردایەتی نەوشیروان مستەفا بۆ سەر پشتئاشان و قەڕناقاو و ئاشقوڵکە لە 29 ی نیسانی 1983 دا ، ئەو کەمتەرخەمی یەش هۆیەك بوو لە تێکشکاندنەکەی حزبدا لە پشتئاشان.

لە هەمان کاتیشدا یەکیەتی زانیاری ڕۆژانەی هەبوو لەسەر پشتئاشان و ئاشقوڵکە و هێزەکانیان و توانای سەربازی و بەرگری یان.

کاتێك کە لەسەر داوای مام جەلال ، هاوڕێیان کەریم ئەحمەد و ئەحمەد بانیخێڵانی و قادر ڕەشید بە دیلی لە خانەقاوە گوێزرانەوە بۆ ناوزەنگ ، مام جەلال خۆی ئەو ڕاستی یانەی درکاند و وتی ئێمە هەموو زانیاری یەکمان هەبوو لەسەرتان لە پشتئاشان ، واتان ئەزانی ئێمە هێزەکانمان ئەنێرین بۆ بالیسان و باڵەك! ، واتان ئەزانی ئێمە لێرە قادر ڕەشید و مەفرەزەکەی لە نۆکان بە دیل ئەگرین!

هەروەها وتی کشانەوەی قادر ڕەشید لە نۆکان بەو نهێنی یە ، ئێمەی خستە شکەوە کە ئێوە نیازتان هەیە پەلاماری ناوزەنگ بدەن ، بۆیە ئێمەش بەو پەلەپەلە هێرش و پەلامارەکەمان ئاڕاستەی پشتئاشان و ئاشقوڵکە کرد بۆ تێکشکاندنی سۆشیالیست و پاسۆکیش.

جارجاریش ئەوەی دووبارە ئەکردەوە و ئەیوت ئێوە دەستپێشخەریتان کرد لە هەڵگیرساندنی ئەو شەڕەدا ، پەلاماری مەڵبەندی هەولێرمانتان دا لە بالیسان و ئەوی پێتان کردین کردتان ، گڕ و کڵپەی شەڕەکەتان بۆ لای خۆتان ڕاکێشا.

پێویست

کەواتە پێویستە هەموو حزب و کۆڕ و کۆمەڵێك هەموو سەرکەوتن و کارەساتێك هەڵبسەنگێنێت و تاووتۆی بکات و پێوانەی چاکە و خراپەکەی بکات و بیخاتە بەردەم ڕێکخراوەکانی بۆ باس و لێکۆڵینەوە و بۆ مێژوو سودی لێوەرگیرێ.

لە پاش ڕووداوەکانی پشتئاشان ئەبووایە سەرکردایەتی حزب ئەم ڕووداوەی فەرامۆش نەکردایە و دەستنیشانی خاڵی لاوازی خۆی بکردایە ، بەرپرسیاریی لێپرسراوانی یەکالا بکردایەتەوە و بکرایە بە ئەزمونێك بۆ داهاتوی هاورێیان وجەماوەری دۆستی خۆی و بۆ لایەنەکانی تر ، شەرکەر و بێلایەن ، بۆ ئەوەی ئەو هەڵە و ناتەواوی یانە دووبارە نەبنەوە.

ئەبووایە ئەو ڕاستی یە ڕەچاو بکرایە کە شەری نێوان یەکیەتی و بەرەی جود (حشع ، پارتی ، سۆشیالیست و پاسۆك) ، شەرێکی براکوژی ناوخۆیە و ئەنجامەکەشی ماڵوێرانی یە بۆ جولانەوەی نیشتمانی و ئازادیخوازی گەلی کورد و لە بەرژەوەندی ڕژێمی بەعسی داگیرکەر بوو ، ئەبووایە نەفرەت لەو شەرە بکرایە و دووبارە نەکرایەتەوە ، ئەبووایە بە ڕێبازێکی چارەسەرکردنی ناکۆکی یەکان و ئیتر شەری ڕەشەکوژی کۆتایی پێبێت.

ئەتوانین بڵێین ئەو شەرە وێرانکاری یەی ئەمڕۆ کە لە نێوان یەکیەتی و پارتی و حزبەکانی تردا سەری هەڵدایەوە ، تەواوکەری شەری پشتئاشان و شەرەکانی پێشووتر بووە ، بە بێ چارەسەری بنەڕەتی و نەفرەت لە شەری ناوخۆیی ، دوور نیە لە داهاتودا هەمان ڕێگا نەگرنەوەبەر بۆ چارەسەرکردنی ناکۆکی یەکانیان.

سەرکردە

ڕۆڵی کارامەیی و لێهاتویی سەرکردایەتی سیاسی و عەسکەری لە شەڕی پارتیزانیدا ، نیوەی سەرکەوتنە.

ئەم مەرجە لە تاقیکردنەوەی بەسەرهاتی ڕۆژانی سەختی چەکداریدا دەرئەکەوێت ، کارامەیی سەرکردەی عەسکەری لە خۆیەوە دروست نابێت ، ئەگەر لەوەوبەر پێنەگەیشتبێت و چالاکی سەربازی هەمە جۆرەی نەبووبێت.

شەڕی پشتئاشان دەریخست کە هۆیەکی تێکشکاندنەکە لاوازی سەرکردایەتی سیاسی و عەسکەری بوو.

لەمێژ بوو هەستی پێئەکرا کە هێزی چەکداری حزب کێشەیەکی سەرکردایەتی هەیە و پێویستی بە چارەسەر هەیە ، هەر لەبەر ئەو بێتواناییە بوو کە لە ماوەی ئەو دەساڵەدا کە حزب خەباتی چەکداری دەستپێکردبوو ، زیاتر لە دەجار گۆڕانکاری لە مەکتەبی عەسکەری‌دا کرابوو ، وەك زیادکرن و کەمکردنی قەوارەی مەکتەب ، گۆڕانکاری لە ئەندامەکانی‌دا و ئاڵوگۆڕکردنیان ، هەروەها لە بەڕێوەبەرانی مەڵبەندەکان ، هەر هەموو ئەو گۆڕانکاری‌یانە بە ڕێگای دیاریکردن بوو (تەعین کردن) ، ئەمەش لەخۆیدا ئەبووە دەست تێوەردان و نەبوونی پێوانەیەکی واقیعی بۆ دابینکردنی کەسانێکی بە توانا و لێهاتو کە قاڵ بووبن لەو کارەدا ، تەنانەت کار ئەگەیشتە ئەو ڕادەیەی کە کەسانێکی زۆری وەك بەڕەحمەت بێت هاوڕێ ڕەحیم عەجینە بکرێت بە ئەندامی مەکتەبی عەسکەری ، ئەگەر لەوەش زیاتر دەسەڵاتی سەربازی پێ نەسپێرابێت ، گومان لەوەدا نیە و مەرج نیە هەموو ئەندامێکی کۆمیتەی ناوەندی سەرکردەیەکی عەسکەری بەتوانا بێت ، وەیان هەموو تێکۆشەرێك سەرکردە بێت.

لەو دەساڵەدا کە حزب دەستی دابووە چەك ، بارەگاکانی سیاسی و عەسکەری

هەمیشە دوور بوون لە گۆڕەپانی شەڕەوە ، ڕۆژێك لە ڕۆژان شەڕ دەرگای پێنەگرتبوون.

ئەرك

ئەو پێشمەرگانەی کە لە بارەگای سەرکردایەتی بوون ، ئەو ئەرکە سەرەکی یانەی هەیان بوو بریتی بوو لە دروستکردنی خانووبەرە ، نان کردن ، دروستکردنی خواردنی سێ ژەمە ، دابینکردنی ئازوقە ، بەرید و ڕاگەیاندن و ئاڵوگۆڕکردنی بروسکە و بروسکەکاری لەگەڵ مەڵبەندە دوورەکان و کاری تەتەری بۆ هێنان و گەیاندنی هاوڕێیان بۆ دەرەوەی وڵات ، هەروەها ئەرکی تری ڕۆژانەی پێشمەرگە وەك دارهێنان و جلوبەرگ شتن و خاوێنکردنەوەی ژوور و پاسەوانی و گەلێك ئەرکی تر ، ئیتر پێشمەرگە لەوە زیاتر هیچی تری پێناکرێت ئەنجامی بدات ، بیریش لەوە ناکاتەوە کە لەو دوورە پەرێزییە شەڕ یەخەیان ئەگرێت.

بەزەقی ئەبینرا کە ئەو پێشمەرگانەی ئازا و شەرکەر بوون لە مەفرەزە و سەنگەرەکانی پێشەوە بوون و ڕازی نەئەبوون بیانهێنن بۆ بارەگاکانی سەرکردایەتی بۆ خزمەتگوزاری و ئەرکی بێ بەرهەم و وەك ئەیانوت (مردوشۆری) ، پێیان خۆش بوو هەمیشە لەناو جەماوەر و گوندەکاندا بن و لە چالاکی ڕۆژانەدا بن دژ بە هێز و دامودەزگاکانی بەعسی فاشی.

ئۆردوگای پەنابەران

پشتئاشان هەر وەك ئۆردوگایەکی پەنابەران ئەهاتە بەرچاو . ئەو پێشمەرگە و کادر و خێزانانەی لە پشتئاشان ئەژیان ژمارەیان لە 300 کەس پتر بوو ، بە پیر و پەككەوتە و لاوەوە ، بەیانی و نیوەڕۆ و ئێوارە یەك لە دوای یەك لە کاتی

دیاریکراودا ڕوویان ئەکردە چێشتخانەکان ، بە جلوبەرگی چڵکن و پڵکنەوە ، ڕیشن و دەموچاو دوکەڵاوی ، بەو بەفر و سەرمایە جوتێك نەعل بەسەر پێوە ، خواردنەکانیان وەرئەگرت و ئەگەڕانەوە بۆ ژوورەکانیان ، لەبەرئەوەی تاقەتی دارهێنانیان نەبوو بۆ ئاگرکردنەوە لە ژوورەکانیاندا ، بەڕۆژیش هەر لەژێر بەتانییەکانیانەوە بوون و تەنانەت پاسەوانییشیان بەلاوە گران بوو.

لە ئەنجامی ئەو کەمتەرخەمییەیاندا جاری واهەبوو ، دیل ڕایئەکرد لە دەستیان و کەسیش لەسەر ئەو بێ ئاگاییە سزا نەئەدرا و نەئەخرایە جێگای دیلەکە و زیندان بکرایە.

بەسەرهاتێك

لێرەدا ئەمەوێ لە ڕاستی ئەم باسە بدوێم و بە واقیعی بەسەرهاتێك باس بکەم.

بارەگاکانی پشتئاشان بێ دیسپلین و بێ سەروبەر بوون ، لەوە نەئەچوون کە بنکەی پارتیزانی و شۆڕشگێڕی بن و سەرقاڵ بە دوژمنەوە.

لە مانگی یەکی ساڵی 1983 دا بە ئەرکی حزبی لە نۆکان بووم ، بروسکەیەکی مەکتەبی سیاسی حزبم پێگەیشت و نوسرابوو: دوو برادەری کوردی تورکیا ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حزبی سۆشیالیستی تورکیان ، میوانن لەلای سەرکردایەتی یەکیەتی لە ناوزەنگ ، (ئەوکاتە پەیوەندیمان لەگەڵ یەکیەتیدا ئاسایی بوو) ، لەگەڵ خۆت بیانهێنە بۆ پشتئاشان.

من بۆیەکەم جارە پشتئاشان ببینم ، بیرم لەوە کردەوە تووشی گیروگرفتێك نەبین لە پشتئاشان ، چونکە هەر بەریدێکم بە پێشمەرگەدا ئەنارد و لە گەڕانەوەیاندا ئەکەوتنە بۆڵە و خورتە و گلەیی و داوایان ئەکرد جارێکی تر بۆ هەر شوێنێکیان بنێرم و بۆ پشتئاشانیان نەنێرم ، ئەیانوت کەس بە کەس نیە ، جێگایەکت دەست ناکەوێت

شەوی تیادا ڕۆژ بکەیتەوە ، هەست بە بێکەسی ئەکەیت ، ئەو خەڵکەی ئەوێ خۆیان لە خۆیان وەڕسن ، ئەم باسانەم بە بەردەوام ئەبیست.

بۆ ڕۆژی داهاتو لەگەڵ ئەو دوو هەڤاڵە و سێ پێشمەرگەی خۆمان لە نۆکانەوە کەوتینە ڕێ ، قۆناغی یەکەم ڕەزگە بوو ، شەو لەلای هاوڕێیانی لقی پشدەر ماینەوە و زۆر بە گەرمی و ڕێکوپێکی پێشوازی‌یان کردین و خزمەتێکی باشیان کردین.

بۆ بەیانی کەوتینە ڕێ ، بەفر ئەوەندە باری بوو زۆر بە زەحمەت ڕێگامان ئەبڕی ، مەترسی ئەوەمان هەبوو هەواکەمان لێبگۆڕێ و بیکات بە زریان و هەروەکو دوانزە هاوڕێکەی سۆشیالیستمان بەسەر بێت ، بەفر دامانپۆشێت و تەرمەکانیشمان نەدۆزرێتەوە.

ئەو سێ پێشمەرگەیەمان ئازا و بەخۆ بوون ، چاونەترس و کوڕانی ڕۆژی سەخت و لێقەومان بوون ، پێشمان کەوتبوون و بە نۆبە بەفرەکەیان ئەشکاند و ڕێگایان ئەکردەوە ، شەو درەنگ بوو گەیشتینە ئاشقوڵکە ، لە پەلوپۆ کەوتبووین ، بەفر هەر ئەباری و بەو شەوە درەنگەش گەڕاین هەتا بنکەیەکی هاوڕێیانمان دۆزی‌یەوە ، ئەم بنکەیە ناونرابوو (محەطە) و چەند پێشمەرگەیەکی لێبوو بۆ یارمەتیدان و ئاسانکردنی هاتوچۆی هاوڕێیان و حەوانەوەی کاتی و بەڕێکردنی ڕاگوزاران ، زۆربەی پێشمەرگەکانی ئەم بنکەیە برادەرانی عەرەب بوون.

دەرگای ژوورەکەیانمان کردەوە ، فانوسێکی کزی بێ تروسکە بە بنمیچەکەدا هەڵواسرابوو ، گەرمای ژوورەکە و سەرمای دەرەوە ئەوەندە جیاوازی‌یان نەبوو ، سۆپاکە سارد و سڕ بوو ، ژوورەکە ئەوەندە تاریك و نوتەك و دوکەڵاوی بوو زۆر بە زەحمەت ئەزانرا چەند کەس لەم ژوورەدان.

شەوقی چراکەمان کەمێك زیادکرد ، دیمان هەموو لە تەنیشت یەکەوە وەك دارەڕای خانوو خۆیان کردووە بە ژێر بەتانیەکانیانەوە و تەنها سەریان بەدەرەوەیە ، بە ساردی‌یەکەوە بەخێرهاتنیان کردین و بێئەوەی پێمان بڵێن فەرموون جێی خۆتان

بکەنەوە و دانیشن ، وایان ئەزانی کە ئێمە ئەو دیمەنەمان دی ئیتر بەو نیوەشەوە ئەگەڕێینە دواوە و ئەبینەوە بە میوانی بەفر و ڕەهێڵەکەی.

جلەکانمان هەمووی بە ستبووی و وەك دەفی لێهاتبوو ، پێویستیمان بە جێگایەکی گەرم هەبوو چونکە سەرماکە برسیەتی و ماندویەتی لەبیر بردبووینەوە ، وتم برادەرینە کامتان لێپرساون؟ یەکێکیان لەژێر بەتانی‌یەکەیەوە وەڵامی دایەوە و وتی من ، بۆچی؟

وتم ئەمانەوێ ئەمشەو لێرە بمێنینەوە ، ئەم دوو هەڤاڵەی لەگەڵمانن کوردی تورکیان و میوانی سەرکردایەتی حزبن ، ئەگەر پارچە نانێك ، چایەك هەبێ بیخۆین و سبەینێ بەیانی ئەڕۆین بۆ پشتئاشان ، ئەمشەو ناتوانین لەوە زیاتر ڕێ بکەین ، ئەبینن ئەوە حاڵمانە ، شەکەت بووین و ورزەی ڕێکردنمان نەماوە و شارەزاش نین و ڕێگاوبانیش هەمووی ونبووە لە بەفرا.

لەوە ئەچوو یەکێك لەو برادەرانە لە دەمێکەوە نەبوو گەڕابووەوە لە هەندەرانەوە بۆیە وتی: ئەبینن جێگامان نیە ، داریش نیە بیخەینە سۆپاکەوە و چاش بە ئاگر ئەکرێت و نانیش نیە بتاندەینێ چونکە نانەواکەمان بەیانیان نان ئەکات ، باشتر وایە بڕۆن بۆ پشتئاشان ، خواتان لەگەڵ.

هاوڕێ کامەرانی عەلەڕەش پێشمەرگەیەکی بەتوانا بوو ، یەکێك بوو لەو سێ پێشمەرگەیەی لەگەڵماندا بوو ، لە پشتمەوە و لە تاریکایی لای دەرگاکەوە وەستا بوو ، وەڵامی دایەوە و وتی ئێمە هیچمان شارەزای پشتئاشان نین ، بەم شەوە و بەو بەفرە زۆرە ڕێکردن هیچ مومکین نیە ، ئەم برادەرانەی لەگەڵماندان برسی و شەکەت و ماندون ، بە تورەیی‌یەکەوە پێی وتن ئێمە لێرە ئەمێنینەوە ، هیچ نەبێت لەبەر ئەم میوانانە.

ئەوەی ئێمەی شەرمەزار کردبوو ئەو دوو میوانە بوو ، ئاخۆ چیمان پێ بڵێن؟

لەپاش مشتومڕ و نیوە شەڕێك لەگەڵیاندا بەزۆری خۆمان ماینەوە ، بەڵام لەلای

دەرگاکەوە لەسەر پێڵاوە لاستیکە بۆگەنەکانیان دانیشتین.

کامەران لاییتێکی پێبوو ، گەڕا و تەورێکی کولی دەسك شکاوی دۆزی‌یەوە و ڕۆیشتە دەرەوە ، ئەو ئەوەندەی ئێمە پەکی نەکەوتبوو ، زۆر ئازا بوو ، شەڕیشی زۆر دیبوو و لە شەڕێکیشدا بریندار بووبوو ، ئەوەندەی پێنەچوو گەڕایەوە بە هەندێك داری تەڕەوە و خستیە ناو سۆپاکەوە ، لەبەرئەوەی دارەکە زۆر تەڕ بوو لە چرە دوکەڵ زیاتر ئاگرێکی ئەووتۆی لێ هەڵنەگیرسا چلە تەڕەکانمان کزر بکاتەوە.

بەهەرحاڵ لەدەوری سۆپای سارد و لەبەردەمی دەرگاکەدا بە برسی‌یەتی و لەشتەڕی و وەنەوزدانەوە ئەو شەوەمان بردەسەر ، وابزانم هەر من نەبووم نەخۆش کەوتم و تووشی لەرزوتا بووم ، میوانەکانیشمان زۆر ماندو بووبوون و ئەو شەوە خەو نەچووبووە چاویان .

بۆ بەیانی کەوتینە ڕێ بە دەم گێرەکردنەوە لەناو بەفردا تا دەوری نیوەڕۆ گەیشتینە پشتئاشان ، کەس بەدەرەوە نەبوو ، هەروەك مەنعی تەجەول بێت ، وەك ئاشی ئاوکەوتە وابوو ، بەو نیوەڕۆیە نە دەنگێ نە ڕەنگێ نەبوو ، پاش کەمێك لە دوورەوە دوکەڵێکمان دی و ڕوومان کردە شوێنی دوکەڵەکە و وا ڕێککەوت چێشتخانە بوو ، برادەرێکی لێبوو ، لێمان پرسی ژوورەکانی برادەرانی سەرکردایەتی لە کام قوڵەوەن؟ وتی لەپشت ئێرەوە هەر ڕاست بڕۆن ژوورەکەی هاورێ کەریم ئەحمەدە.

لە دەرگای ژوورەکەماندا و هاورێ کەریم دەرگاکەی لێکردینەوە ، بەخێرهاتنێکی زۆر بە سۆز و گەرمی کردین و کەوتە ماچکردنی ئەملاو ئەولای میوانەکان و ناردی خواردنیان بۆ هێنایین ، سۆپای ژوورەکەی زۆر گەرم بوو ، هەر هەمووومان لەدەوری سۆپاکە کۆبووینەوە ، ئەو ڕۆژە خواردنی بەیانی و نیوەڕۆ و ئێوارەمان بەسەریەکەوە خوارد.

پێش ئەوەی ئێمە بکەوینە سکاڵا ، هاورێ کەریم وتی ڕێگاوبان چۆن بوو؟ چۆن لەو بەفرە زۆرە دەرباز بوون؟ کەی گەیشتنە ئاشقوڵکە؟

ئەو دوو برادەرە میوانە ئەوەندە پەست و حەسرەت لەدڵ بوون ڕێگەی ئەوەیان نەدا کە هاوڕێ کەریم پرسیارەکانی تەواو بکات و وتیان هەڤاڵ کەریم ئەگەر پێشمەرگەکانی بنکەکانی ترتان و هی ئێرەش وەکو ئەوانەی ئاشقوڵکەبن ئەوە بە تەمای خۆتان مەبن ، ئەگەر ڕۆژێك لە ڕۆژان دوژمن هێرش بکاتە سەرتان ئەوا ئەو پێشمەرگانەتان نە ئەتوانن پارێزگاری ئێوە بکەن و نە پارێزگاری خۆشیان ، لە ئێستاوە بیرێکی جددی لە خۆتان بکەنەوە ، خۆزگە سەد خۆزگە لە گوندێك لامان بدایە و ڕوومان بکردایەتە ماڵە جوتیارێك ، گەلێك باشتر ئەبوو.

هاوڕێ کەریم ئەو گلەیی و ڕەخنە کتوپڕیەی زۆر پێناخۆش بوو زۆر کاری تێکرد و پێی نارەحەت بوو ، دەستبەجێ ناردی بەدوای هەموو ئەوانەی لە ئاشقوڵکە بوون و هەموویان بۆ ڕۆژی دوایی هاتن.

هەواڵنامەی کتێب

سزای بێسود

لەبەرچاوی ئێمە زۆری پێکردن و ڕووی کردە میوانەکان و وتی ئەم ناپەسەندانە بۆ خزمەتگوزاری هاتوچۆی برادەران دانراون لەو جێگایە ، بۆچی ئەمە ڕەفتاریان بێت؟ هەر تەنیا ژوورێك نیە کە هەمانە لە بنکەی ئاشقوڵکە بەڵکو چەند ژوورێکمان هەیە و ئەبووایە جێگاکانی خۆیانیان بۆ چۆڵ بکردنایە و بەو برسی‌یەتی و سەرمایە ئێوەیان نەهێشتایەتەوە.

هاوڕێ کەریم زۆر مەبەستی بوو دڵنەوایی ئەو دوو هەڤاڵە بکات ، لەوە ئەچوو یەکەم جار نەبووە و ئێمەش یەکەم کەس نەبووبین ئەو گلەیی و سکاڵایەمان کردبێت ، ئەوانە مەناعەیان پەیداکردبوو ، ئیتر هیچ ڕەخنە و سەرزەنشت و سزایەك کاری تێ نەئەکردن.

بۆ ڕۆژی دووەم لەگەڵ سێ هاوڕێکەمدا بە لەرزوتاوە گەڕامەوە بۆ نۆکان ، ماڵی ئاوا

بێت هاوڕێ ئەبوسەرباز ولاّخێکیشی بۆ پەیداکردم و فریام کەوت و بەڕێی کردم ، زووزووش ئەو گلەیی و بێزاری و سکالاّیانەی پێشمەرگەکانم بیرئەکەوتەوە کە ئەیانوت لە پشتئاشان کەس بە کەس نیە ، وێرانە وێران ، بڕۆن بە چاوی خۆتان ببینن.

تێبینییەکانی ئەو دوو میوانە لە جێی خۆیدا بوو ، هەرچ کەسێك لە میوان و غەیری میوان ڕووی بکردایەتە پشتئاشان ئەو ناتەواوییانەی بۆ دەرئەکەوت ، پشتئاشان هەروەك کەمپێکی ئاوارەکان ئەهاتە بەرچاو.

بۆیە هەر بەو کتوپڕییە شکاین ، هەرکەسێك لەوەوبەر پشتئاشانی ببینیایە ئەوا ڕوودانی ئەو کارەساتەشی بەلاوە ئاسایی ئەبوو و شتێکی سەرسوڕهێنەریش نەبوو ، ئەگەر بەفریش بووینایە بەو دوو ڕۆژە نە ئەتواینەوە.

ئەبووایە هاوڕێیانی سەرکردایەتی ئەو کەموکوڕی و ناتەواوییانەیان فەرامۆش نەکردایە و چارەسەریان بکردایە ، چاوپۆشی لەو واقیعە تاڵەش بووە هۆی زیانێکی گەورە و گران ، تێبینییەکانی دوو میوانەکە و ئێمەش تەنیا چەند مانگێك بەر لە کارەساتەکانی پشتئاشان بوو.

کۆبوونەوە

ئەوەی لێرەدا شایانی سەرنجە ئەوەیە کە پاش مانگێك لە کارەساتی پشتئاشان کۆمیتەی ناوەندی هەر لەو ئەندامانەی کە لە پشتئاشان بوون ، لە گوندی سێلوێی کوردستانی ئێران کۆبوونەوە و لە جیاتی ئەوەی لە هۆکارەکانی کارەساتەکە بکۆڵنەوە و بەرپرسیاران ئاشکرابکرێن و سزا بدرێن ، بۆ ئەوەی جارێکی تر کارەساتی وا ڕوونەداتەوە و جارێکی تر ئەو کەموکوڕی و ناتەواوییانە پەیدانەبنەوە ، بەداخەوە ئەوەی کە بە بیری کەسدا نەئەهات ئەوەبوو کە هەموو ڕوویان کردە هاوڕێ کەریم

ئەحمەد و گوشارەکە خرایە سەر ئەو و گوایە ئەو کاتەی دیل بووە لە ناوزەنگ ، بەیانی ئاگربەستی لەگەڵ مام جەلال دەرکردووە ، ئەمە بووە خاڵی سەرەکی باس لەو کۆبوونەوەیەدا ، ئیتر هۆی خوێنڕشتنی ئەو 68 هاوڕێیە و ئەو هەموو زەرەر و زیانە پێشێلکرا و خرایە لاوە.

ئەوەندە بە جددی لە سەر هاوڕێ کەریم دوان و توانج و تانەیان لێدا و خستیانە ژێر باری ڕەخنە و سزاوە ، ئەگەر دەستی هەڵنەبڕیایە و نەی وتبایە ڕاستە گوناهبارم ئەوا ئەوەندەی تر پەڕ و باڵیان کردبوو.

بەهەرحاڵ ئەو زۆر بە ناحەقی سزادرا و ئەوانەش کە بەرپرسیاری سەرەکی ئەو تێکشکاندنەبوون وەك بەرزەکی بانان دەربازیان بوو و لە بیر چوونەوە.

ئەو شانۆگەرییەی لەو کۆبوونەوەیەدا سازکرا لە جەوهەردا بۆ لە بارپردنی لێکۆڵینەوە و لێدوان بوو لەسەر بەرپرسیاران و هۆیەکانی کارەساتی پشتئاشان و داوای سزادانی هاوڕێ کەریم ئەحمەد ، لەگەڵ ئەویشدا ناوی قادر ڕەشید هاتە ناو ناوان و کەوتە بەر هەڵمەتی ڕەخنە و هەندێك ڕایان وابوو ئەبێت لەناو ببرێ چونکە گوایە ڕێنمای 72 هاوڕێ بووە لە پاشەکشەکەدا و تووشی مەرگەسات و سەرگەردانی کردوون.

کاری ڕاست بێت هاوڕێ کەریم دێتە قسە و ئەڵێ ئەو نە ڕێنمامان بووە و نە لێپرسراو و نە شارەزای ئەو ڕێگاوبانەش بووە ، ئەگەر کارەکەمان بەو بسپاردایە ئێمە هیچمان بەسەر نەئەهات ، لە ڕێگا سەلماندی کە لێوەشاوە بوو ، هەڵوێستی ڕاست بوو بەڵام ئێمە بە قسەیمان نەکرد.

بەم جۆرە هاوڕێ کەریم ئەو نەخشەیەی پوچەڵ کردەوە ، (لە شوێنێکی تردا ڕوونی ئەکەمەوە بۆچی هەندێك کەس لەو کۆبوونەوەیەی کۆمیتەی ناوەندیدا لە سێلۆێ ویستیان منیش سزابدرێم ، ئەمە تۆڵەی ئەو ڕەخنەیە بوو لە هاوڕێ ئەبوفاروقم گرتبوو لە ڕاژان) ، هاوڕێ کەریم سزادرا و نەئەبوو سزابدرایە لەسەر ئەو

هەڵوێستەی هەیبوو لە دەرکردنی بەیانی ئاگربەستدا لەگەڵ مام جەلال دا ، ئەوی پێیان کرد زۆر ناڕەوا بوو ، خۆی لە خۆیدا نەخشەیەکی دروستکراو بوو.

بانگەوازی ئاگربەست

ئەو کاتەی کە ئەو بانگەوازی ئاگربەستە دەرکرا هاوڕێ ئەبوسەرباز و من لەوێ بووین و هیچ تێبینییەکی خراپمان نەبوو لەسەری ، هاوڕێ کەریم لە ئێمە زیاتر هەستی بەوە کردبوو کە بەردەوام بوونی ئەو شەڕە لە بەرژەوەندی حزب نیە ، نەوشیروانیش تووشی لەخۆبایی‌بوونێکی گەورە بووە و بەردەوامە لەسەر ڕەشەکوژیەکەی و بەتایبەتی دژی مەڵبەندی هەولێرمان.

هاوڕێ کەریم وای بەباش ئەزانی کە زەرەر لە نیوەی بگەڕێتەوە و ئەوەندەی تر خوێنی هاوڕێیان بە فیڕۆ نەڕێژرێت ، بیروڕای وەستاندنی شەڕ لە هاوڕێ کەریمەوە بوو ، ئەو بۆچوونەشی لە هەڵوێستێکی لاوازەوە نەبوو ، هەر لە یەکەم ڕۆژی دیلی‌مانەوە هاوڕێ کەریم و ئەبوسەرباز زۆریان بە سەرکردایەتی یەکیەتی و بە تایبەتی نەوشیروان ئەکرد لەسەر ئەو تاوانانەیان.

کاتێك کە هەرسێکمانیان هێنا بۆ ناوزەنگ لەسەر داوای مام جەلال لە ماڵی مەلا بەختیار دایان ناین ، مولازم عومەر هات بۆ لامان و بەخێرهاتنی کردین و وتی مام جەلال ئەڵێ ڕووداوێکی وا بەریا بووە لە نێوانماندا چاوم بەرایی نایەت مامۆستا کەریم ببینم ، بۆیە ئێستا منی ناردووە بەخێرهاتنتان بکەم و سبەینێ هەموو یەکتر ئەبینین.

بۆ بەیانی لەو چاوپێکەوتنەدا مام جەلال وتی ڕووداوێکی پڕ شەرمەزاریە ، مامۆستا کەریم ئێوە دەستپێشخەریتان کرد لە هەڵگیرساندنی ئەو شەڕەدا ، ئێوە لەگەڵ بەرەی جود بە چوار قۆڵی لە بالیسان پەلامارتانداین ، لە کاتێکدا لە نێوان ئێمە و

ئێوەدا پەیمانی دووقۆڵیمان هەیە و هاوسەنگەر بووین.

مام جەلال ئەیویست ئەو کوشتوبڕ و ڕەشەکوژی‌یە لە ئەستۆی خۆیان لابەرێت بەڵام هاوڕێ کەریم ڕووبەڕوو مام جەلالی سەرزەنشت کرد و وتی ئێوە تاوانبارن و ئەم قەسابخانەیەی ئاتانەوە بەسەرتانەوە تێناپەڕێت ، خۆتان بە سەرکەوتوو مەزانن و حزبی شیوعی عێراقیش بە ئێوە و غەیری ئێوە لەناو ناچێت.

مام جەلال وتی ئەوەتا مەڵبەندی سلێمانی‌تان بە ڕابەرایەتی مامۆستا بەهادین نوری بەیانی دووقۆڵی دەرکردووە لەگەڵ مەلا بەختیار و برادەرانی ئێمەدا لە دێوانە ، بۆ ئاشتی و تەبایی لە نێوانماندا ، ئەو کارە جێی ڕەزامەندیی ئێمەشە.

لە دواییدا باس هاتە سەر وەستاندنی شەڕەکە ، مام جەلال وتی مامۆستا کەریم جەنابت هەرچی ئەڵێیت ئێمە وانەکەین و دیلەکانیش بەرئەدەین.

دوای ئەوە بەیانێکی دووقۆڵی دەرکرا و لە ئێستگەکەی یەکیەتی‌یەوە بڵاوکرایەوە ، ئەو بەیانە تەنها بۆ ئاگربەست بوو نەك بۆ ئاشتبوونەوە و ڕێککەوتنێکی نوێ لە نێوان هەردوو لادا.

لەو دانیشتنەدا مام جەلال داوای کرد و وتی با نەفرەت لە شەڕی دژوار بکەین و ئاشتی و تەبایی بگرینەبەر لە نێوانماندا ، هاوڕێ کەریم و ئەبوسەرباز وتیان بۆ نزیك بوونەوەمان لەیەکتر جارێکی تر لە دەسەڵات و بڕیاری کۆمیتەی ناوەندی حزبدایە.

مام جەلال وتی ئێوە دیل نین لەلای ئێمە ، ئەو 42 برادەرەشتان کە لە گرتووخانەی وەرتێن بەریان ئەدەین . هاوڕێ کەریم و ئەبوسەرباز و مام جەلال وایان بە باش زانی کە من بڕۆم بۆ ئێران و نامەی هاوڕێ کەریم بگەیەنم بە مەکتەبی سیاسی و هاوڕێ ئەبوفاروق.

پشتئاشانی دووەم

بۆ سبەینێ کەوتمە ڕێ بەرەو سەردەشت ، لەوێوە خاڵە حاجی بەڕەحمەت بێت نوێنەری سۆشیالیست بوو (بەرگی عبور) ی بۆکردم و منی گەیاندە گوندی ڕاژان بۆ بارەگای سەرکردایەتی پارتی (حدك) ، کاتێك گەیشتمە ئەوێ هاوڕێ ئەبوفاروق لەوێ میوان بوو ، پێش ئەوەی من نامەکەی هاوڕێ کەریمی بدەمێ و باسێکی بەسەرهاتی خۆمانی بۆ بکەم ، زۆر بە گرژیەوە وتی بۆچی ئەبوسەلیم لەگەڵ مام جەلال بەیانی ئاگربەستی دەرکردووە؟ منیش وتم بۆچی؟ وتی ئێمە ئەمانەوێت تۆڵە بسەنین و لەگەڵ (حدك) دا پشتئاشانی دووەم ئەنجام ئەدەین ، هەروەها وتی مەکتەبی سیاسی بەیانی دەرکردووە و ئەم ئێوارەیە لە ئیستگەکەی پارتییەوە بلاوئەکرێتەوە.

منیش وتم هاوڕێ ئەبوفاروق ئەبووایە ئەو بەیانەتان لە مێژەوە بلاوبکردایەتەوە ، ئێستا من پێشنیار ئەکەم کە یەك ڕۆژ دواى بخەن و بە یەك ڕۆژیش دواکەوتن هیچ لە مەسەلەکە ناگۆڕێت لەبەرئەوەی بڕیارە سبەینێ ئەو 42 هاوڕێ دیلانەمان بەربین ، هەر هیچ نەبێت جارێ نامەکەی هاوڕێ کەریم بخوێنەرەوە و بزانە کێ ماوە و کێ کوژراوە ، وتی ناتوانم بە پارتی بڵێم ئەمشەو ئەو بەیانە ڕاگرن ، هەر بڵاوی ئەکەینەوە جا هەر هەمووتان چیتان بەسەر دێت با بێت.

لەوە ئەچوو ڕاگرتنی بڵاوکردنەوەی ئەو بەیانە لە ئیستگەکەی پارتییەوە لە دەسەڵاتی ئەبوفاروقدا نەبێت.

وتم هاوڕێ داوات لێئەکەم پشتئاشانێکی تر دروست مەکە و با ئەوەندەی تر تووشی زەرەر و زیانی گەورەتر نەبین . بەبێ هەڵسەنگاندنی پشتئاشان بەچی ڕەوایە کە پشتئاشانێکی تر دروستبکرێتەوە؟ ئەگەر مەبەست هەر ئەوە بێت شەڕ بەردەوام بێت ئەوە ئەتەوێ سەرکۆزەرەکەشمان پێ بهاڕیت و ئەوەندەی تر شەهید بە فیڕۆ بدەین ،

لەمە زیاتر تووشی زەرەر و زیانمان مەکە.
پرسیارم لێکرد ئەمجارەیان بە پشتیوانی و هاوکاری کـام لایـەن و کـام هـێز دەسـت بکرێتـەوە بـە شـەڕ؟ وتـی بـە پشتیوانـــی کـــاك مەسـعود ، وتم یارمەتی‌یەکــەیان و بەهاناهاتنەکەیان هــەروەکو یارمەتی‌یەکـەی پشتئاشـان ئـەبێت؟ وتـی کـاك مەسعود عەشائیری‌یە و کە وەعدێکی‌دا ئەیباتەسەر و لەوەش زیاتر پرسیار مەکە.
ئیتر هەستم کرد کە بۆ ئەبوفاروق ئەو هەموو شەهید و زەرەر و زیانەی لێمان کەوتووە هەر وەك هیــچ ڕووی نـەدابێت وایـە و کـاری تێنـەکردووە و خۆشـی بـە بەرپرسـیار نازانێت و هەست بە کەموکوڕی ناکات ، هەست ئەکات کەسێکیش نیە پێی بڵێت تـۆ بەرپرسـیاریت لـەو کارەسات و تێکشکاندنـە ، سـەرەڕای ئـەو زەرەر و زیانـــەش ئەیەوێت ئەوەی کە ماوە وێرانی بکات و لە ناوی بەرێت.

هەواڵنامەی کتێب

ڕەخنە

بڕیارمدا بە هەموو ویژدانێکەوە ئەوەی بە ڕاسـتی ئـەزانم پێـی بڵێم ، چیم بەسـەر دێت با بێت ، ئیتر وتم هاوڕێ ئەبوفاروق تۆ سەرکردە و لێپرسـراوێکی بێ‌دەسـەڵات و ماندویت ، هەست بە هەڵەی خۆت ناکەیت ، وازمان لێبهێنە و ئیتر با ئەوەندەی تر هاوڕێیان بە فیڕۆ سەرگەردان نەبن ، ئەگەر پشتئاشانی دووەم دروست بکرێت لە بەرژەوەندی حزب نابێت و ئەبێتە هۆی زەرەر و زیانی گـەورە و گرانـتر ، ئەگـەر دە ساڵ و بیست ساڵی تریش بێت باس و لێکۆڵینەوە لەسەر ئەم بەسەرهاتە ئـەکرێت و حزب دادگایەك بۆ ئەم ڕووداوە هەر دائەنێت.
ئەمڕۆ ئاگربەست لـە بەرژەوەندی حزبە ، بـا بەتـەما نـەبین لایـەنی تـر یارمـەتی‌مان بدەن و بە پشتی ئەوان شەڕ بکەین ، کورد وتەنی ئەگەر بە تەمای دراوسێ بیت شەو بێ شێو سەر ئەنێیتەوە ، بـا ئیـتر پـەند و ئـەزمون لــەو تێکشکاندنـەمان وەرگریـن ،

دەستنیشانی ناتەواوی‌یەکان بکرێت و بەراورد و پێوانەی توانای عەسکەری و فیکری خۆمان بکەین ئەوسا بیر لە تۆڵە بکرێتەوە ، ئەمڕۆ تۆ پێویستیت بە پشوو هەیە ، تەمەنیش ڕۆڵی خۆی ئەبینێت ، ئەگەر دە ساڵ و بیست ساڵی تریش بێت باس و لێکۆڵینەوە لەسەر ئەم هەڵە و بەسەرهاتەمان ئەکرێت و چاوی لێ ناپۆشرێت.

لەو بارەیەوە زۆرم لەگەڵ باسکرد ، ئەوەی هەڵە و ناتەواویمان بوو بە ڕاستگۆیی و ڕاشکاوی‌یەوە پێم وت ، باشیش ئەمزانی کە ئەم ئامۆژگاری‌یانەم سودی بۆی نیە ، ئیتر خوێنی خۆم کردە کاسە و بووم بە بزنەکەی نانی شوانی خواردووە ، هاوڕێ ئەبوفاروق ئەم بیر و بۆچوونەی منی زۆر پێ ناخۆش بوو ، لەوانەیە لەو بڕوایەدا نەبووبێت کە کەسێك ڕۆژێك لە ڕۆژان بەو ڕەقی‌یە لەگەڵی بدوێت.

وتی با بڕۆین کاك مەسعود و مەکتەبی سیاسی پارتی ئەیانەوێت لەگەڵت بدوێن ، بەڵام لە ڕووی ئەواندا ئەم قسانە مەکە.

بەیەکەوە چووین بۆ لایان ، کاك مەسعود ، کاك ئیدریس بەڕەحمەت بێت ، کاك فازیل و کاك فەلەکەدین و وابزانم کاك ڕۆژیش لەوێ بوو ، ئیتر کەوتنە پرسیارێکی زۆر دەربارەی بەسەرهاتمان و ئەو بەیانی ئاگربەستەی لەگەڵ مام جەلال دا دەرکراوە.

هەستم کرد دەرکردنی ئەو بەیانەیان زۆر پێ ناخۆش بوو ، حەزیان لەوە نەبوو شەڕ بووەستێت ، لەپاش وتووێژێکی زۆر بە کاك مەسعودم وت ئێوە وەعدتان دا بە ئێمە کە 1500 پێشمەرگە بنێرن پشتیوانیمان لێبکەن ، ئەگەر ئەو هێزە بهاتایە بە هانامانەوە ئەوا ئێمە وامان بەسەر نەئەهات ، ئیتر کاك مەسعود بواری ئەوەی نەدام گلەیی و پرسیاری زیاتری خۆم بکەم و وتی ئێمە تەسەوڕمان نەئەکرد کە ئێوە بەرگەی دوو ڕۆژ شەڕ ناگرن لە پشتئاشان ، ئێمە وەعدی خۆمان بردەسەر بەڵام فریاتان نەکەوتین لەبەرئەوەی ئێوە زوو تێکشکان ، ئەم وەڵامە وای لێکردم کە ئیتر بێدەنگ بم.

سەیرێکی ئەبوفاروقم کرد لچ و لێوی داوە بەسەر یەکدا و هەر دانە جیرەیەتی لێم و بەو پرسیار و قسانەی من زۆر خۆی سەغڵەت کردووە و لای پەسەند نەبوو ، کە دانیشتنەکەمان کۆتایی هات و هاتینە دەرەوە ، وتی پێم نەوتی مەکەوەرە ڕەخنە و پرسیاری موزعیج! هەر ئێستا بڕۆرەوە بۆ ناوزەنگ و بە هاوڕێیان بڵێ ل.م کۆ ئەبێتەوە ، ئەگەر بەریان دان وەرنەوە ، وتم ئەی نامەت نیە بۆیان؟ بەتورەیەکەوە وتی نەخێر نامەم نیە و ئەمەی پێم وتی نامەیە و تەواو ، ئیتر خۆت چۆن ئەڕۆیتەوە بڕۆرەوە ، من ناتوانم بەرگی عبورت بۆ پەیدابکەم ، دووبارەی کردەوە و وتی هەر ئەمشەویش بەیانی مەکتەبی سیاسی لە ئیستگەی پارتی‌یەوە بلاوئەکەینەوە.

زۆربەی ناوەڕۆکی بەیانەکەش بریتی بوو لە وەڵامدانەوەی قسە و قسەڵۆکی ئیستگەکەی یەکیەتی.

•

گەڕانەوە

بەنهێنی خۆم گەیاندە ئورمێ و بۆ لای سۆشیالیست ، یارمەتی‌یان دام و گەیاندمیانە سەردەشت ، لەوێشەوە بە پێ خۆم گەیاندەوە ناوزەنگ ، برسی و ماندو ، پارەشم پێنەبوو لە ڕێگا خواردنێك بخۆم ، لەگەڵ ئەو ڕەخنانە و وتووێژەمدا لەگەڵ ئەبوفاروقدا ئیتر هەستم کرد ئارامی لە ژیانمدا نابینم ، تەنانەت بەرگی عبورێکیشی بۆ نەکردم و سەرەتای ڕقوقینەشی لەمن لە کۆبوونەوەکەی کۆمیتەی ناوەندی‌دا لە سێڵوێ دەرکەوت ، بە درێژایی ئەو ڕێگایە تا گەیشتمە ناوزەنگ هەر بیرم لێئەکردەوە.

کاتێك کە گەیشتمە ناوزەنگ ڕووم کردە ئەو ژوورەی بۆیان تەرخان کردبووین ، تەنها هاوڕێ ئەبوسەرباز لەوێ بوو و وتی هاوڕێ کەریم لای مام جەلالە.

چووم بۆلای ، بەیەکەوە دانیشتبوون ، وتم هاوڕێ کەریم هاوڕێ ئەبوفاروقم بینی لە

ڕاژان میوانی حدك بوو ، لەوێ پێی ڕاگەیاندم کەوا ل.م کۆئەبێتەوە و ئەگەر بتوانن لەگەڵ هاوڕێ ئەبوسەربازدا بەشداری ئەو کۆبوونەوەیە ببیت ، مام جەلال وتی مامۆستا کەریم سبەینێ بەیانی هەرسێکتان بەڕێ ئەکەین ، فەرموون بڕۆنەوە ئامادەی کۆبوونەوەی خۆتان ببن.

لەگەڵ هاوڕێ کەریم هاتینە دەرەوە بەرەو ژوورەکەی خۆمان و لە ڕێگا وتی زوو هاتیتەوە ، وتم بەڵێ با دابنیشین بۆتان باس ئەکەم ، ئیتر کە دانیشتین ئەوەی لە نێوان من و ئەبوفاروقدا ڕووی دابوو هەروەها لە دانیشتنەکەی لەگەڵ کاك مەسعود و مەکتەبی سیاسی حدك ، هەرچی هەبوو باسم کرد و لە بنی کولەکەکەم دا ، وتم ئیتر ئەبوفاروق چی ئەکات با بیکات چونکە ئەزانم ئیتر لە ژیانی حزبیمدا ئارامی بە خۆمەوە نابینم ، وتم ئەزانم پشتی ئەستورە و کەس موحاسەبەی ناکات و هیچی بەسەر نایەت و هەر ئەمێنێتەوە و تووشی زیانی ترمان ئەکات ، وتم ئەمشەویش لە ئیستگەکەی پارتییەوە بەیانی حزب ئەخوێنرێتەوە لەسەر پشتئاشان ، داوام لە ئەبوفاروق کرد یەك ڕۆژ ئەو بەیانە دوابخات لەبەر ئەو 42 گیراوانەمان بەڵام وتی ئەگەر هەر هەمووشتان لەناو بچن ئەمشەو ئەو بەیانە هەر ئەخوێنرێتەوە ، وای لێتێگەیشتم کە ئەگەر بۆ چەند کاژێرێکیش بێت وەستاندنی ئەو بەیانەی لە دەستدا نیە چونکە پارتی ئەیەوێت بڵاوبکرێتەوە ، جا نایەوێت بڵێت دەسەڵاتی وەستاندنیم نیە ، بۆیە قسەی من لەگەڵ ئەبوفاروقدا لەو بارەیەوە بێ سود بوو.

کاژێرێکی پێنەچوو مولازم عومەر هات بۆ لامان و وتی ئێستا بەیانی حزبتان لە ئیستگەی پارتییەوە بڵاوکرایەوە ، هەر ئەوەندەی وت و پاش ماوەیەك خواحافیزیی لێکردین.

بۆ بەیانی مام جەلال وتی لەگەڵ ئەوەشدا ئەمشەو حزبتان بەیانی خۆی بڵاوکردەوە ئێوە فەرموون بڕۆنەوە و دواییش برادەرانتان بەرئەدەین بەڵام بە بیستنی ئەو بەیانە بەریان نەدان و ئازارێکی زۆریان دابوون و ماوەیەکی زۆر بە دیلی مانەوە و لە پاش

ڕەزالـەتێکی زۆر بە چەند وەجبەیەك بەریاندان.

دەمانچەکەی مام جەلال

مام جەلال دوو دەمانچەی دا بە هاوڕێ کەریم و ئەبوسەرباز پێیان بێت بـۆ ڕێگـا و لـەگەڵ مەفرەزەیەك ئێمەیان گەیاندە سەردەشت ، لـە نزیك سەردەشت هاوڕێ کەریم وتی با ئەم دەمانچەیەت پێبێت تا ئەگەینە جێی خۆمان و دەمانچەکەی تر کـە بـە ئەبوسەرباز بوو درایەوە بـە مەفرەزەکـە ، ئـەو دەمانچەیـەش کـرا بـە خـاڵێکی ڕەش لەسەرم لـەلایەن ئەبوفاروقەوە و گوایە من دەمانچەم لـە مام جەلال وەرگرتووە ، ئیـتر هـاوڕێ کـەریم و ئەبوسـەرباز چـەند باسـیان کـرد وانیـە هـەر بێسـود بـوو و قسـەی ئـەبوفاروق ڕەواجـی هـەبوو ، لـە پـاش 14 سـاڵ ئـەم پیلانـە هەڵبەسـتراوە لــە کۆنفرانسێکی حزبی‌دا لـە سـتۆکهۆڵم باسکرایەوە ، تاوەکو هـاوڕێ ئەبوسـەرباز کـاری ڕاست بێت ڕوونی کردەوە کە ئەبوشوان دەمانچەی لە مام جەلال وەرنەگرتووە.

کێشەیەکی تونـد و تیـژ لـە نێـوان هاوڕێیـانی سـەرکردایەتی‌دا هـەبوو ، کارەسـاتی پشتئاشانیش بواری کێشەکانی فراوانتر و تیژتـر کـرد و لـە کۆبوونـەوەی ل.م دا لـە سێڵوێ بە زەقی دەرکەوتبوو ، وە نەدەویسترا لـە سەروترەوە ئەو کێشەیە دابمرکێتەوە و ئەو گیروگرفتانە کۆتایی پێبهێنرێت ، نامەوێ لـەمە زیاتر لێی بدوێم و باسـی بکەم ئەو (فرق تسد) ـە لـە بەرژەوەندی کێ بوو.

هەڵسەنگاندن

ئەگەر لـەپاش ڕووداوەکەی پشتئاشان هەڵسـەنگاندنێکی بابەتی‌یانەی ئەو تێکشکاندنە بکرایە ، سودبەخش ئەبوو نەك هەر بۆ حزبمان بە تایبەتی بـەڵکو بـە گشتییـش بـۆ بەرەی جود و یەکیەتیش و پشتئاشانی دووەم دروسـت نەئـەبوو ، دووبـارە ئێمـەش و

پارتییش نەئەشکاین ، بەتایبەتی پارتی ئەو زیانە گیانییە دڵتەزێنەی لێ نەئەکەوت و حزبیش دووبارە نەیئەدۆڕاند.

لە ڕاژان زۆرم لەگەڵ ئەبوفاروق وت تکات لێئەکەم پشتئاشانی دووەم دروست مەکە سەرکەوتن بەدەست ناهێنین.

سەد جار بەداخەوە هەڵسەنگاندنی پشتئاشانی دووەمیش نەکرا و تا ئەمڕۆش هەر نەکراوە.

لە کۆنگرەی چوارەمی حزبدا لە ساڵی 1985 لە گەلی ڕەش لە گوندی ئارموش باسی پشتئاشان نەهاتە ئاراوە ، لەکۆنگرەی دووەمی هەرێم و یەکەم و دووەمی حشك یشدا هەر بەو جۆرە ، لە کۆنگرەی پێنجەم و شەشەمی حشع و تەواوی کۆنفرانس و کۆبوونەوەکانی کۆمیتەی ناوەندی‌دا بەسەرهاتی پشتئاشان ناوی نەبووە.

لەدوای ڕاپەڕینە شکۆدارەکەی گەلی کوردستان لە ساڵی 91 دا هەڵبژاردنی پەرلەمان هاتە ئاراوە و هەمان سەرکردەکانمان لە پشتئاشان بوونە سەرکردایەتی هەڵبژاردنەکە بۆ مسۆگەرکردنی ژمارەیەك لە کەسانی خۆشەویست و ناودار بۆ پەرلەمانی هەرێم ، هەرچەندە ساختە و فرۆفێڵ زۆر کرا لە هەڵبژاردنەکەشدا بەڵام بەداخەوە نەیان توانی تاکە نوێنەرێکش واتە نائیبێك بگەیەننە پەرلەمان.

ئەبووایە هەر هیچ نەبێت بەرپرسیاران لەو نوشستی‌یە بەرپرسیاری‌یەتی خۆیان هەڵسەنگاندایە و لێکۆڵینەوەیەك بکرایە.

ئەگەر کار وابڕوا ئەوا بێگومانە کە لە هەڵبژاردنی ئایندەدا هەمان نوشستی دووبارە و چەندبارەش ئەبێتەوە بە تایبەتی کە ئێستا بارودۆخی کورستان و ناوچەکە یەکجار ئاڵۆزبووەتەوە ، واتە دیزە بە دەرخۆنەکردنی کارەساتی یەکەم و دووەمی پشتئاشان و هەڵبژاردنی پەرلەمانی هەرێم لە ساڵی 1992 دا ، ئەبێتە زنجیرەیەك نوشستی بەردەوام لە داهاتوودا.

نمونه

لێرەدا ئەمەوێت لە ڕووداوێك بدوێم كە كەم یان زۆر پەیوەندی بە كاری هەڵسەنگاندن و لێكۆڵینەوە و سزادانی بەرپرسیارانی كارەسات و نوشستی هەیە ، تەنها لەم ڕوانگەیەوە و بەس.

لەسەرەتای ساڵی 98 دا ڕۆژێك لە میسر 68 گەڕۆك (توریست) بە دەستی ئیسلامی‌یەكان كوژران (هەمان ژمارەی شەهیدەكانی پشتئاشان) ، ئەم كارەساتە كەم نەبوو ، ئەبێت بیری وردی لێبكرێتەوە بۆ ئەوەی لە ئایندەدا ڕوونەداتەوە یان هەر هیچ نەبێت ئەگەر ڕووشی دایەوە كەمتر قورس و گران بێت و زیانی كەمتر بێت.

حوسنی موبارەك وا بیری نەكردەوە كە هەر تەنیا ئیسلامی‌یەكان تاوانبارن لەو كارەساتەدا ، بەڵكو وەزیری ناوخۆی دەركرد بە هەموو دەستوپێوەندەكانی و لێپرسراوە بەرزەكانی ئەمن و ئاسایش و دران بە دادگا و سزادران لەبەرئەوەی وریا و هۆشیار نەبوون بە گوێرەی پێویست لەو ئەرك و كارانەی لە ئەستۆیاندا بووە بۆ پاراستنی ئاسایشی ئەو ناوچە سیاحی‌یانە ، ئەگەر هۆشیار بوونایە ئەو ڕووداوە بەو جۆرە ڕووی نەئەدا.

حوسنی دەستی نەخستە سەرشانی وەزیرەكەی كە بەرپرسیاری یەكەمە لەو كارەدا و پایەی بەرز نەكردەوە هەروەك گوناهبار نەبێت لەبەشێكی ئەو ڕووداوەدا.

لەوانەیە حوسنی دەرسێكی لە زەمانە وەرگرتبێت و بیری لەوە كردووەتەوە ئەگەر ئەو لێپرسراوانە نەدرێن بە دادگا ئەوا ئیتر زنجیرەیەك لەو ڕوودا و كارەساتانە بەرۆكیان ئەگرن لە داهاتوودا ، لەوانەیە حوسنی خۆشی بەرپرسیار بێت بەڵام ئەوەی نەكردایە ئەوەندەی تر بەرپرسیارتر ئەبوو.

خۆزگە

خۆزگە هەڵسەنگاندن و لێکۆڵینەوەیەکی لەو جۆرەش لەسەر پشتئاشانی یەکەم بکرایە تا تووشی دووەم نەبووینایە ، بێگومانە ئەگەر سەرکردەکانی پشتئاشان وریا و هۆشیار بوونایە ئەوا پشتئاشان ئەبوو بە گۆڕستانێك بۆ هێرشکەران و پەلاماردەران.

نوسین لەسەر پشتئاشان

بەداخەوە ئەوانەی لەسەر رووداوەکەی پشتئاشان نوسیویانە و لە کتێب و بیرەوەری‌یەکانیاندا باسی ئەکەن ، بە مەبەستی لێکۆڵینەوە و هەڵسەنگاند نەچوونەتە ناو باسەکەوە کە خوێنەر سودی لێوەربگرێت و بۆ لێپرسراوانیش تاقیکردنەوەیەکی تاڵ بێت ، واتە ئەوەی هەڵە و تاوانە دووبارە نەبێتەوە لە داهاتوودا و نەفرەت لە هەموو شەڕێکی براکوژی و ناوخۆیی و لاوەکی بکەن ، ئەبووایە لێدوانەکانیان واقیعی و بابەتی‌یانە بووایە و بە جورئەتەوە رووداوەکانیان شی بکردایەتەوە ، دوور لە چاوپۆشی لە کەموکوڕی ، بەتایبەتی هەندێك لەو کەسانە خۆیان لەناو رووداوەکاندا بوون و لێپرسراو بوون و هەیانە سەرکردەی لەشکرەکە بوو لە هێرش و پەلامارەکەیدا بۆ لەناو بردنی ئەو هاوسەنگەرانەی کە تا دوێنێ بوو برادەری یەکتر بوون لە تێکۆشانی چەکداریدا دژ بە دوژمنە سەرەکی‌یەکەیان.

ئەبووایە لە نوسینەکانیاندا باسی هۆیەکانی ئەو شەڕ و بەیەکدادانەیان بکردایە و بۆچی لەو بارودۆخەدا شەڕی نێوان بەرەی جود و یەکیەتی دروست بوو؟

1 – ئایا شەڕی پاوانخوازی و خۆسەپاندن بوو؟

2 – شەڕێکی ئایدیۆلۆجی و جیاوازی چینایەتی بوو؟

3 – شەڕێك بوو بەعسی دوژمن هەڵیگیرسان بۆ بەرژەوەندی خۆی؟

4 – کارێکی ساویلکە و بێ بایەخ بوو لە خۆیەوە دروست بوو؟

5 – وەیان کورد وتەنی شەڕ بە کۆنە قین ئەکرێت؟ واتە ئەم شەڕە تەواوکەری شەڕەکانی 66 و 78 و ئەوانی تر بوو.

ئەبووایە بیاننوسیبایە ئەو شەڕە هەر لە سەرەتاوە شەڕێکی ناعادیلانە بوو ، بەرپرسیاران مەحکوم بکرانایە ، ئەگەر کەم یان زۆر خۆشیانی بگرتایەتەوە.

بێگومان شەڕی ناڕەوا و ناعادیلانە لە زەرەر و زیان وماڵوێرانی زیاتر ، دەستکەوتی تیادا بەدی ناکرێ.

ئەو نوسەرانە لەو ڕووەوە هەگبەکانیان پڕبوو ، ئەبووایە هەر نەبێ بۆ مێژوو بە جورئەتەوە و بە واقیعی‌یانە هەگبەکانیان هەڵبڕشتایە.

ئەبووایە زۆر لە مێژەوە ئەو شەڕە بکرایە بە داستانێك و ئیتر شەڕی تری بەدوادا نەهاتایە.

ژیلەمۆی شەڕ

هەر ئەو کەمتەرخەمی و بێ ئەزمونی‌یەش بوو کە ئەو ژیلەمۆی ئاگری شەڕانە نەکوژایەوە و بەداخەوە لە ساڵی 1994 دا و لەو بارودۆخە یەکجار ناسکەی کوردستاندا دیسان ئەو ژیلەمۆیانەی ژێر خۆڵەمێشەکانی شەڕ بوو کە ئاگری شەڕێکی نوێی هەڵگیرساند لە نێوان یەکیەتی و پارتی و هەندێك لە لایەنەکانی تردا ، شەڕێك بە شێوە و وەرچەرخانێکی نوێوە کە لە مێژووی ئەو 34 ساڵەی ناکۆکی نێوانیاندا بەو شێوەیە کوشندە و ماڵوێرانکەر نەبووە و لە بارو دۆخێکی وا ناسکدا کە نەك هەر لەو 34 ساڵەدا بەڵکو لە تەواوی مێژووی باشوری کوردستاندا بارودۆخی وا ناسك نەبووە ، گەلی کوردیش تێکڕا بە ماڵ و گیانەوە گومرگی ئەو تاوانانە ئەدات.

ئایا نەئەبوو یەکیەتی ئەو پەلامار و هێرشەی نەکردایەتە سەر سەرکردایەتی هەرسێ حزبەکانی حشع و حسك و پاسۆك؟ یان ڕێگایەکی تریان بگرتایە بۆ چارەسەرکردنی ئەو کێشانە؟

وەیان نەئەبوو خودی مام جەلال ئەوەی لەبەرچاو بگرتایە کە حشع ڕۆڵێکی نیشتمانی و هەست بەلێپرسینەوەی گێڕا بۆ وەستاندنی هێرش و پەلامارەکەی خوالێخۆشبوو حەسۆ میرخان ژاژۆکی بۆ گرتنی سەرکردایەتی یەکیەتی لە ڕۆژی 13-2-1983 دا لە ناوزەنگ ؟ واتە دوو مانگ و نیو بەر لە پەلاماردانەکەی پشتئاشان.

سەرکردایەتی یەکیەتی باش ئەیزانی کە پارتی زۆر بە ئاسانی ئەیتوانی ناوزەنگ بگرێت بەڵام بۆچی نەیانکرد؟

بۆ مێژوو

لێرەدا ئەمەوێ بۆ مێژوو ڕاستی ئەو ڕووداوە باس بکەم ، من لەگەڵ مەفرەزەیەکماندا لە نۆکان بووم بە کاری حزبی ، دەمەو ئێوارەیەکی درەنگ نامەیەکم لە مام جەلالەوە پێگەیشت و نوسیبووی بە گەیشتنی ئەم نامەیە بەڵکو سبەینێ زوو یەکتر ببینین بۆ لێدوانێکی گرنگ و بەپەلە.

بۆ سبەینێ بەیانییەکەی لەگەڵ مام جەلال و جەمال ئاغادا دانیشتین ، مام جەلال وتی ئێوە لێرە نوێنەری حشعن و لایەنێکی بەرەی جودن و لەگەڵ ئێمەشدا هاوپەیمانن بە پێی ئەو ڕێککەوتنە دووقۆڵییەی هەیە لە نێوانماندا ، ئێستاش زانیومانە کە حدك هێزێکی زۆری هێناوەتە (سەری جاسوسان) لەگەڵ ئەفسەر و پاسدارانی ئێرانی بە تۆپ و جبەخانەیەکی زۆرەوە و ئەیانەوێت پەلامارمان بدەن و ناوزەنگ داگیربکەن ، بە کوردییەکەی شەڕمان پێئەفرۆشن ، ئێمەش لەم کاتەدا ئەو

هێز و توانایەمان نی‌یە بەرگری‌یان بکەین ، پێشنیارم وایە بەڵکو بتوانیت بە ناوی خۆتانەوە حەسۆ میرخان ببینیت و داوایان لێبکەیت ئەو هێرشە نەکەن و رایبگرن.
دوای ئەوەی لەگەڵ جەمال ئاغا لە باسەکەیان بوونەوە ، وتم مام جەلال یەکەم من بەبێ بڕیاری سەرکردایەتی حزبمان ئەم ئەرکەم پێ ئەنجام نادرێ و دووەمیش من شارەزای سەری جاسوسان نیم و بەفرەکەش هێجگار زۆر باریوە.
مام جەلال وتی من خۆم بە بێسیم پەیوەندی ئەکەم بە سەرکردایەتی‌تانەوە لە پشتئاشان و ئاگاداریان ئەکەم و برادەرێکی شارەزاشتان لەگەڵ ئەنێرین بتانگەیەنێتە جێگای مەبەست.
گەڕامەوە بۆ نۆکان و بروسکەیەکم نارد بۆ مەکتەبی سیاسی لە پشتئاشان و تیایدا نوسیم مام جەلال داوایەکی وای هەیە ، تکایە ئاگادارمان بکەن ئەوکارە ئەنجام بدەین یان نا؟ هەروەها پێشنیارم کرد کە وا بە باش ئەزانم هاوڕێ مەحمودی فەقێ خدر (لێپرسراوی سیاسی لقی پشدەر) بەشدار بێت لەو ئەرکەدا.
بۆ ئێوارە بروسکەم لە مەکتەبی سیاسی‌یەوە پێگەیشت و ئەڵێ ئەوکارە ئەنجام بدەن.
بۆ بەیانی 12–2–1983 دووبارە لەگەڵ مام جەلال دانیشتین و پێمراگەیاند کە سەرکردایەتی حزب ڕازی‌یە بچین بۆ سەری جاسوسان.
جەمال ئاغا وتی ئێمە محەمەد وەتمان مان داناوە بتانگەیەنێتە شوێنی پێویست و ئێستا لە گۆڕەشێر چاوەڕوانتانە.
لەوەوپێش نامەیەکی بەپەلەم بۆ هاوڕێ مەحمود نوسیبوو و داوام لێکردبوو کە لەگەڵ دوو هاوڕێی شارەزادا بێن بۆ نۆکان بۆ ئەو مەبەستە ، بە گەیشتنی نامەکەم هاوڕێ مەحمود و سەلیمە سوری لێپرسراوی عەسکەری لقی پشدەر و حەسەن خدر گەیشتن.
لە گۆڕەشێر بە براکەی محەمەد وەتماندا لەگەڵ هاوڕێ مەحمود نامەیەکمان نارد بۆ

خوالێخۆشبوو حەسۆ میرخان و نوسیمان ئێمە نوێنەری حزبی شیوعین لە ناوچەکەدا و ئەمانەوێت یەکتر ببینین ، وەڵامی داینەوە فەرموون وەرن.

ئەوەندە بەفرەکە زۆر بوو هەر کەسانی شارەزای ناوچەکە ئەیانتوانی سەر لە ڕێگاکە دەربکەن.

گەیشتینە سەری جاسوسان ، ڕێکەوتی 13-2-1983 بوو ، ئەوەی مام جەلال وتی ڕاست بوو ، حەسۆ میرخان پێشمەرگەیەکی زۆری لەگەڵدا بوو ، تۆپێکی زۆریان دابەستبوو ، چادرێکی زۆریان هەڵدابوو لەناو بەفرەکەدا و ڕەشەبایەکی بەهێزیش هەڵیکردبوو ، چادرەکانی وەك جۆلانە ئەهێنا و ئەبرد ، ئەوەندەش سارد بوو زۆر بە زەحمەت ئەمانتوانی لەگەڵ یەکتر بدوێین ، پێم وت ئێمە نوێنەری حزبی شیوعین ، وادەرئەکەوێت کە ئەتانەوێ پەلاماری ناوزەنگ بدەن ، ئێمەش لە نۆکانین واتە هێرشەکەتان بۆ سەر ئێمەشە ، لە کاتێکدا کە هەردوولامان لە بەرەی جود داین ، وە لەگەڵ یەکیەتیش هاوپەیمانین ، لەبەرئەوە پێشنیار ئەکەین ، ئەو هێرشەتان ڕابگرن تا سەرکردایەتی هەردوولامان یەکتر ئەبینن ، هەر نەبێ بۆ سێ ڕۆژ ڕایگرن.

لەپێش ئەوەی وەڵامم بداتەوە وتی ئێوە نوێنەری حزبی شیوعین ئەی ئەوانی تر کێن؟ وتمان ئەوە کاك محەمەد وەتمانە ، یەکیەتی‌یە.

وتی بۆچی هاتووە؟ وتمان تەنیا بۆ شارەزایی ڕێگا لەگەڵمان هاتووە ، ئیتر بێدەنگ بوو ، لەپاشا وتی بەخێربێن ، ئێمە ئەمانەوێت بڕۆین بۆ پشتی قەڵادزێ.

وتمان فەرمون لە ڕێگای (سونێ) وە بڕۆن ، ئێمە بنکە و بارەگامان لەوێ هەیە و لە خزمەتگوزاریتانداین ، وتی نەخێر ئێمە بە ناوزەنگدا تێئەپەڕین.

ئیتر ئێمە زانیمان نەخشەیان گرتنی ناوزەنگە ، دووبارە کەوتینەوە گفتوگۆ لەگەڵیاندا و لە ئەنجامدا پێشنیارەکەی ئێمەیان پەسەند کرد و وتیان ئێمە پەیوەندی بە سەرکردایەتی خۆمانەوە ئەکەین و ئەو پێشنیارانەی ئێوەیان پێڕائەگەیەنین.

ئێمە گەیشتینە ئەو باوەڕەی کە هێرشەکەیان ڕانەگرن بۆیە ئیتر گەڕاینەوە بۆ ناوزەنگ و خۆمان بە سەرکەوتوو دانا لە وەستاندنی ئەو کارەساتەدا ، لەگەڵ هاوڕێیان مەحمود فەقێ خدر و سەلیمە سور و حەسەن خدر لە زەڵێ لاماندا بۆ لای جەمال ئاغا ، ژوورەکەی لە ڕێگاکەمانەوە نزیك بوو ، ئەنجامی چاوپێکەوتنەکەمان لەگەڵ حەسۆ میرخاندا بۆ باس کرد و وتم مام جەلالیش ئاگادار بکە ، ئیتر زۆریان پێخۆش بوو.

ئیتر هەر ئەو سێ ڕۆژە بوو بووە هۆی وەستاندنی هێرشەکە و کێشانەوەی هێزەکانیان لە سەری جاسوسانەوە بەرەو کونەمشکان.

پێزانین

کاتێك کە دیل بووین لە ناوزەنگ ، مام جەلال ئەو ڕووداوەی باسکرد و وتی مامۆستا کەریم ئەگەر قادر ڕەشید نەبووایە حەسۆ میرخان ناوزەنگی گرتبوو ، ئەوکاتە ژمارەمان نەئەگەیشتە پەنجا کەس ، کاری ڕاست بێت بۆ ئەو کۆششەی و ئەو هێرشەی وەستاند ، لە پێش ئەوەی هاوڕێ کەریم و ئەبوسەرباز وەڵام بدەنەوە من دەستپێشخەریم کرد و وتم مام جەلال من نەبووم حزبی شیوعی بوو ئەو ئەرکەی ئەنجامدا ، لەپاشا هەردوو هاوڕێ ڕووی دەمیان کردە مام جەلال و وتیان جا باشە لەپاش دوو مانگ و نیو بەسەر ئەو هاوکارییەی حزبدا بۆ ڕزگارکردنی ئێوە ، ئەمە پاداشتان بوو؟ ئاوا چاکەتان داینەوە؟ ئەمە بێزانینە لە ئێوەوە؟ هەموو برادەرێکمان وەك هاوڕێ قادر ڕەشید دڵسۆزن و ئامادەن بۆ ئەنجامدانی بڕیاری حزبەکەیان و کاری نیشتمانی و ئاشتی و تەبایی.

ئەم وەڵامەیان دایەوە لەپاش ئەوەی هەستکرا کە مام جەلال لە سەرەتادا ئەم باسەی هێنایە پێش هەروەك پێزانینێك بەڵام لە ڕاستیدا ئەو وەك بەراوردێك باسی کرد و

بێئەوەی ناوی کەس بەرێت ، مەبەستیشی نارەزایی بوو لە هەڵوێستی هاوڕێ ئەبوسەرباز بەرامبەریان کە لە رۆژی 30-4-83 دا هاوڕێ ئەبوسەرباز نامەیەکی بۆ هاوڕێی شەهید رەسوڵە سور نوسیبوو دەربارەی یەکیەتی ، ئەو نامەیە کەوتبووە دەستی مام جەلال ، ئیتر بەلای یەکیەتی‌یەوە شەڕی پشتئاشان لەلایەك و ناوەڕۆکی ئەو نامەیەش لەلایەك.

چەواشەکردن

دەربارەی وەستاندنی هێرشەکەی حەسۆ میرخان ، فاتیح رەسوڵ و نەوشیروان مستەفا بە هەمان شێوە لە کتێبەکانیاندا بە چەواشەیی باسیان کردووە ، گوایە یەکیەتی خۆی دەوری گێڕاوە لە رێگەی محەمەد وەتمانەوە فەرماندەی تیپی 61 ی یەکیەتی.
ئەو نامە و نامەکاری‌یە لە نێوان خوالێخۆشبوو حەسۆ میرخان و محەمەد وەتماندا بە مێژووی 10-2-1983 راست نیە و بەڵکو دروستکراوە و بە دەستخەتی خۆیان نەنوسراون.
بەگوێرەی ئەم دوو نوسەرە و لێدوان و نوسینەکانیان ئەوە ئەگەیەنێت کە وەفدی حشع لە ئەنجامدانی ئەو ئەرکەدا پاشکۆی وەفدی یەکیەتی بووە بە سەرۆکایەتی محەمەد وەتمان.
ئەو نامە دروستکراوانەش سەدلەسەد وەك یەك نوسراون لە کتێبی (پەنجەکان ..)ی نەوشیروان ، لاپەڕە 416 و 417 ، هەروەها لە کتێبی (چەند لاپەڕەیەك ..) ی فاتیح رەسوڵ ، لاپەڕە 227 و 228 ، کە لە کاتێکدا ئەم کتێبەیان سێ ساڵ بەرلە کتێبەکەی نەوشیروان بلاوکراوەتەوە.
هەروەها هەردووکیان دووبارە بە هەمان شێوە لە کتێبەکانیاندا نامەیەك بە ناوی کاك مەسعودەوە بلاوئەکەنەوە کە بە دەستخەتی خۆی نوسیویەتی بۆ حەسۆ میرخان ،

هەروەك لە كتێبەكانياندا هاتووە:

براى عزيز حسو ميرخان ژاژوكى

پاش سلاو كاغزا تە گەشتە من وە هەرچيا تە نفس من زانى بە هيچ شيوەيەكى حق نەبو هنگ دگەل ئەوان دانيشن قەيدى نەبو أبو شوان و محمود ئەمما ئەوى دى ئەم رازى نەبوينە وە مە بروسكەش كربو كە نابى دگەل وان دانيشن ، ئايە چەوا تەڤ دانيشتن بويە.. .. مسعود بارزانى بروارى 28-2-983 .

ئەگەر لێرەدا مەبەستى كاك مەسعود لە (ئەوى دى) محەمەد وەتمانە لە ڕاستىدا ئەم بە ناوى نوێنەرى يەكيەتى‌يەوە نەهاتبوو بەڵكو وەك شارەزايەكى ڕێگا هاتبوو لەگەڵمان ، خۆ ئەگەر يەكيەتى ناردبێتى بەو مەبەستەى كە لە نزيكەوە دەنگوباسى دانيشتنەكەمان بزانێت ، ئەوا ئەوەيان پەيوەندى بە ئێمەوە نەبووە ، لەوانەشە كە حەسۆ ميرخان لە بروسكەكانى‌دا بۆ سەركردايەتى خۆيان نوسيبێتى كە ئەو برادەرەش يەكيەتى‌يە و لەگەڵ وەفدەكەى حزبى شيوعى هاتووە ، لەوانەيە بۆ كاك مەسعوديشى نەنوسيوە كە ئەو وەك شارەزايەكى ڕێگا هاتووە بۆيە كاك مەسعود نامەكەى بەو شێوەيە نوسيوە.

نەوشيروان لە هەمان كتێبدا لە لاپەڕە 320 دا ئەنوسێت كاتێك حەسۆ ميرخان ژاژۆكى و عبدالرحيم جسيم كوژران لە كونەكۆتر لە شەڕى پشتئاشانى دووەمدا هەندێ نامەى ئيدريس و مەسعود و كەسانى ترمان لە هەگبەكەيدا دەرهێنا.

سەيرە ، يەكيەتى ئەو نامانەى گرتووە كەچى لە كتێبەكەى فاتيح ڕەسوڵ دا بلاوكراونەتەوە!.

جگە لەوەش بەو نامە دروستكراوانەى كە گوايە محەمەد وەتمان بۆ حەسۆ ميرخانى نوسيوە ، ويستويانە بە تێبينى و بۆچوونى خۆيان ڕۆڵى حزبى شيوعى لەو كارە نيشتمانى و دڵسۆزى‌يەدا بشارنەوە و خوێنەر چەواشە بكەن.

نایانەوێت

نوسین و هەڵوێستی ئەم دوو نوسەرە دەربارەی ئەو ڕووداوە زۆر جیاوازە لەگەڵ هەڵوێست و پێزانینی مام جەلال ، لەوە ئەچێت کە ئەمان نەیانزانیوە یان نایانەوێت بزانن کە مام جەلال داوای لە حزبی شیوعی کردبوو بە پەلە بکەونە نێوانیانەوە و هەوڵی وەستاندنی نەخشەی داگیرکردنی سەرکردایەتی یەکیەتی لەلایەن هێزەکانی حەسۆ میرخانەوە بوەستێنن.

کارێکی ئاسان نیە بۆ ئەو دوو نوسەرە و کەسانی دوای ئەوانیش کە بتوانن بەو ئاسانی‌یەی ئەیانەوێت ڕووداوێکی مێژوویی و واقیعی نزیك بشێوێنن و خوێنەریش چەواشە بکەن کە هێشتا زیاتر لە 15 ساڵ تێنەپەڕیوە بەسەریدا.

هەرنەبێ ئێمە و سەدانی تر کە لەناو ڕووداوەکەدا بووین هێشتا لە ژیانداین.

هەواڵنامەی کتێب

کشانەوە لە سەری جاسوسان

ئەوەش کە ئەبێ بە ئینسافەوە بوترێ ئەوەیە کە هێزەکەی پارتی لە سەری جاسوسان لە ئەنجامی سەرما و سۆڵە و ڕەهێڵەی بەفر و زریان نەبوو ، لە ئەنجامی کۆششی کەسانی سەربە یەکیەتی نەبوو ، لەبەر ئەوەش نەبوو کە نەیانئەتوانی ناوزەنگ بگرن ، هەروەك ئەو دوو نوسەرە باسی ئەکەن ، بەڵکو لە ئەنجامی هەوڵ و تەقەلای حزبی شیوعی بوو.

لەوانەشە دۆستانی پارتیش لە دەرەوەی وڵات کاریگەری‌یەکیان هەبوو بێت ، دووریش نیە ئەوەش لەسەر داوای مام جەلال بووبێت.

ئەو هەڵوێستەی پارتی لەو داواکردن و پێشنیارانەی دۆستان و هاوپەیمانانیان بۆ ئەو کارە و بەدەنگەوە هاتنیان بۆ ئەو بانگەوازانە ، جێی تەقدیر و پێزانین بوو.

ئەبووایە

ئەبووایە یەکیەتیش ئەو هەڵوێستەی پارتی بە ئیجابی وەربگرتایە و بە پێزانینەوە سەیری کۆششی لایەنەکانی تریان بکردایە کە یارمەتی‌یان دان لە تەنگانەدا و بەبێ خوێنرشتن هێرشێکیان ڕاگرت کە لەوانەیە ببووایە بە گەورەترین کارەسات.

ئەبووایە سودێکیان لەوە وەربگرتایە و بەدوای ڕێگەیەکی تردا بگەڕێن بۆ چارەسەری کێشەکانی نێوان خۆیان و بەرەی جود و لە پاش دوو مانگ ونیو پەلاماری پشتئاشانیان نەدایە و ئەو هێرشەیان ڕابگرتایە ، هەروەك سەرکردایەتی پارتی پەلاماری خۆی ڕاگرت بۆ سەر سەرکردایەتی یەکیەتی لە ناوزەنگ لە ڕۆژی 13-2-1983 دا کە بووە هۆی ئەوەی مام جەلال و سەرکردایەتی یەکیەتی بە پارێزراوی بمێننەوە و لە ئەنجامیشدا بۆیان بوو بە سەرکەوتنێکی مێژوویی.

هەواڵنامەی کتێب

پیلان

هەروەها مەسەلەیەکی تریش کە ڕاستەوخۆ پەیوەندیی نیە بە کارەساتەکانی پشتئاشانەوە بەڵام نەوشیروان لە کتێبی (پەنجەکان یەکتر..) دا ، بە شێوەیەکی سەیروسەمەرە و نا واقیعی‌یانە باسی ئەکات و پەیوەندیی بە منەوە هەیە ، ئەویش مەسەلەی ڕاکردنەکەیەتی لە بارەگای لقی حەوتی هەڵەبجەی حیزبی شیوعی عێراق لە نۆڤەمبەری 1981 دا لە ئەشکەوتی هەزار ئەستون لە سورێن.

لەبەرئەوەی کە نەوشیروان بە ئەمانەتەوە باسی ئەو ڕاکردنەی نەکردووە بۆیە منیش ناچارم کە لێرەدا باسی ئەو (خۆدزینەوە) یەی بکەم.

ماوەی چەند ڕۆژێك بوو بە ئەرکی حزبی گەڕابوومەوە بۆ ناوزەنگ لە باکوری کوردستانەوە (کوردستانی تورکیا) ، هێشتا ماندوویەتیم نەڕەویبووەوە کە فاتیح ڕەسوڵ هات بۆ لام و بڕیارێکی مەکتەبی سیاسی حزبی پێ ڕاگەیاندم و وتی لەسەر

داوای حزبمان ، برادەرانی سەرکردایەتی حسك بڕیاری بەردانی هەڤاڵ نەوشیروان مستەفایان دایە ، ئەمەش نامەی ئەوانە و دەیبەیت بۆ برادەرانیان لە ناوچەی سورێن ، ئێستا هەڤاڵ نەوشیروان میوانە لە کن هاورێیانی پێشمەرگەمان لە سورێن لە ئەشکەفتی هەزار ئەستون لەگەر خۆت دەیهێنیتەوە ، بۆ ئەنجامدانی ئەو کارەی مەفرەزەیەکت لەگەر دێت بە سەرپەرشتی هاورێ عەلی کلاشینکۆف.

هەرچەندە زۆر ماندوو بووم بەڵام وشەی (نەء) نیە لە جێبەجێ کردنی هەر بڕیار و ڕاسپاردەیەکی حزبدا (لە ڕاستیشدا ، پاش گەڕانەوەم لە سورێن زانیم کە ئەو ئەرکە بە فاتیح خۆی ڕاسپێرا بوو ، بەڵام خۆی لێ دزیبووەوە و بە منی سپارد).

بۆ سبەینێ کە ڕێکەوتی 1-1 -1981 بوو لە ناوزەنگەوە کەوتینە ڕێ بەرەو سورێن.

پێش ئەوەی بکەوینە ڕێ کاك جەمال حەکیمی یەکیەتی ، ناسراو بە جەمال ئاغا لەگەڵ دوو پێشمەرگەدا هاتن بۆ لامان و وتیان ئێمەش لەگەڵتان دێین تا شارباژێڕ و لەوێ ئەمێنینەوە تا ئێوە لە سورێن ئەگەرێنەوە.

هاتنەکەی جەمال ئاغام پێخۆش بوو چونکە برادەری منداڵیی یەکتر بووین ، لە ناوەڕاستی ساڵانی چلەکاندا پێکەوە لە قوتابخانەی سەرەتایی ئەیوبیە ئەمانخوێند.

ئەو ڕێگا دوور و درێژەمان بە نوکتە و قسەی خۆشەوە بڕی.

ئەوڕۆژەی کەوتینە ڕێ ڕۆژێکی زۆر سارد بوو ، بەفر بە باوە ئەباری ، جلوبەرگ و پێڵاوەکانمان بۆ ئەو کاتە و ئەو ڕێگایە نەئەبوو کە پێنج ڕۆژی خایاند و هەر شاخی بەرز و کوێستانان بوو.

ئەرکێکی نیشتمانی‌یە

یەکێك لە پێشمەرگەکانمان هاورێ شاخەوانی خوشکەزای مامۆستا دڵزاری شاعیر

بوو.

ئەم هاوڕێیە زۆر لە مێژ نەبوو هاتبووە دەرەوە بۆ پێشمەرگایەتی و یەکەم جاریشی بوو لە ڕۆژێکی ئاوا سەخت و ناهەمواردا ڕێگایەکی وا دوور و درێژ ببڕێت ، زۆر دڵی بەو هاتنە خۆش نەبوو ، لە ڕووشی نەئەهات بڵێ ناتوانم و ئەم ڕێگایەم پێ تەواو ناکرێت.

کاتێك کە بەفرەکە بە چڕی ئەباری ئێمەش لە یەکتری نزیك ئەبووینەوە بۆ ئەوەی ون نەبین ، هاوڕێ شاخەوان دوائەکەوت ، پێڵاوە لاستیکەکانی لە بەفرەکەدا عاسی ئەبوو ، پێشی خۆش نەبوو هاوارمان لێ بکات و بڵێت بەجێم مەهێڵن.

شاخەوان زۆر قسەخۆشیش بوو ، ئەگەر ڕەخنە و ناڕەزایی هەبووایە ئەوا بە نوکتەوە باسی ئەکرد.

بە ڕۆژ تا ئەمانتوانی بە ناو بەفری کوێستاناتی کوردستانی ئێراندا ڕێمان ئەکرد و بە شەوانیش لە مزگەوتی ئاواییەکان لامان ئەدا ، کە ئەنوستین پێڵاوە لاستیکەکانمان ئەخستە کیسەی نایلۆنەوە و لەگەڵ کۆڵەپشتەکانماندا لەجیاتی سەرین ئەمانخستە ژێر سەرمانەوە.

شاخەوان ئەوەی نەئەکرد بۆیە لەو چەند ڕۆژەدا سێجار پێڵاوەکانیان بۆ گۆڕی و پێڵاوی دڕاویان بۆ دانا و ئەویش بە ناچاریی هەر لە هەمان لادێ پێڵاوی تری ئەکڕی.

شەو لە مزگەوتەکاندا بە نۆرە لە دەوری سۆپاکە کۆ ئەبووینەوە ، هەندێك لەو مزگەوتانە داری سوتاندنیان کەم هەبوو بۆیە شەو تا بەیانی لە سەرما هەڵئەلەرزین و خەومان لێ نەئەکەوت ، بەو جۆرە بە ڕۆژ بە ناو بەفر و ڕەهێڵەدا و بەشەویش بێ ئارامی بەدەست کێچ و ئەسپێ و سەرماوە.

لەگەڵ ئەوەشدا ورەمان بەرز بوو ، دڵخۆشیی خۆمان بەوە ئەدایەوە کە ئەو ماندوو بوون و کۆڵەمەرگی‌یەمان بۆ کارێکی نیشتمانی‌یە ، بۆ ڕزگارکرنی کاك نەوشیروانە ،

شەخسی دووەم لە یەکیەتی‌دا ، بۆ پەیڕەوکردنی دروشمەکەی حزبمانە (ڕێکخراوی حزبتان بەهێز بکەن ، ڕێکخراوەکانی بزوتنەوەی نیشتمانی بەهێز بکەن).

کە گەیشتینە دێی چاڵەخەزێنە ، جەمال ئاغا و برادەرەکانی وتیان ئێمە لە شارباژێڕ ئەمێنینەوە.

هاوڕێ کەریمی حاجی و مەفرەزەکەشی لە چاڵەخەزێنە بوون تا تەرمی خوالێخۆشبوو هاوڕێی پێشمەرگەمان عومەری عەلی هەڵەبجەیی بدۆزنەوە کە دوو ڕۆژ لەوەوبەر بە تەنیا لە ڕووباری سورەبانی دابوو ، ئاو بردبووی و خنکابوو.

هەزار ئەستون

ئیتر ئەوان بوون بە چاوساغمان و بەڕێ کەوتین ، لە نیوەشەوێکی درەنگدا گەیشتینە شانەدەری ، بەو درەنگی‌یە دابەش بووین بەسەر ماڵەکاندا و پاش نانخواردن و پشوودانێکی کەم لە بەرەبەیاندا بەرەو شاخی سورێن کەوتینە ڕێ ، بە ناو گوندە ڕاگوێزراوەکەی چنارەدا تێپەڕین و دەمەو نیوەڕۆ گەیشتینە بارەگای لقی حەوتی هەڵەبجەی حزبمان لە ئەشکەوتی هەزار ئەستون ، چاومان بە هاوڕێیان و نەوشیروان و کاوەی شێخ لەتیف (بەڕەحمەت بێت) کەوت بەڵام چەکداری حسکی لێ نەبوو.

لە (ژورێکی) ئەشکەوتەکەدا کاك نەوشیروان و شێخ کاوە و پێشمەرگەیەکی ئەو دانیشت بوون ، بە کاك نەوشیروانم وت ئێمە بۆ بەردانی تۆ هاتووین و نامەی مەکتەبی سیاسی حسك مان پێیە بۆ لێپرسراوانیان لێرە و ئەمانەوێت هەر لەگەڵ خۆمان بتبەینەوە بۆ ناوزەنگ و توژەڵە.

نەوشیروان بە ساردی‌یەکەوە وتی سوپاسی ئێوە و برادەرانتان ئەکەم ، هەروەها سوپاسی برادەرانیشتان ئەکەم لێرە کە منیان ڕزگار کرد لەو سوکایەتی‌یەی حسك

پێیان ئەکردم ، دێ بە دێ ئەیان گێڕام و پیشانی ئەو خەڵکەیان ئەدام.

ئەو شەوە لای نەوشیروان نوستم ، بۆ بەیانی برادەرانی حسك هاتن ، قادر جەباری ، مولازم تایەر ، شیروان شیروانی و حەمەی حاجی مەحمود ، نامەکەم دانێ و وتم ئێمە بۆ ئەوە هاتووین نەوشیروان لەگەڵ خۆمان ببەینەوە ، نامەکەیان وەرگرت و وتیان دانیشتنێکی نیوسەعاتیی بۆ ئەکەین ، ئیتر چوونە دەرەوەی ئەشکەوتەکە.

کاتێك کە هاتنەوە ، دوو قۆڵی دانیشتین ، وتیان ئێمەش سەرکردەی حسکین و بۆمان هەیە ڕەئی خۆمان هەبێت ، ئێمە داخوازیمان هەیە بۆ بەردانی.

ئیتر من و هاوڕێ عەلی کلاشینکۆف وتمان ئێمە نەهاتووین بۆ گفتوگۆ و ڕاوێژ کردن لەگەڵ ئێوە ، ئێمە بۆ بردنەوەی نەوشیروان هاتووین ، ئەرك و دەسەڵاتی گفتوگۆ و ڕاوێژ کردنمان پێ نەدراوە لەلایەن حزبمانەوە ، نە نوێنەری یەکیەتیین و نە زمانحاڵیشیان ، حزبمان پێی ڕاگەیاندووین ئەم نامەیەتان بدەینێ و ئێوەش نەوشیروان مان بدەنێ.

نەوشیروان ئاگای لەم کەینوبەینە نەبوو ، کاتێك کە گەڕاینەوە بۆ لای ، پێش ئەوەی ئێمە بیروڕای برادەرانی حسکی بۆ باس بکەین ، وتی ئەو برادەرانە ڕەئیان چی بوو؟ بڕیاریاندا بەرم بدەن؟ وتمان ئەوان وایان وت و ئێمەش وامان وت ، نەوشیروان شپرزە بوو و ئەوەندەی تر تێکچوو ، وتی تکاتان لێ ئەکەم ئەگەر بەریان نەدام مەڕۆنەوە ، ئەگەر ئێوە بڕۆنەوە ئەوەندەی تر سوکایەتیم پێ ئەکەن و لەوانەشە بمکوژن.

لەگەڵ هاوڕێ عەلیدا کەوتینە ئەو باوەڕەوە کە بەجێی نەهێڵین ، بەڵام بیریشمان لەوە ئەکردەوە کە بارێکی گران ئەکەوێتە سەر شانی هاوڕێیانی لقی حەوت و لە توانایاندا نیە بژێوی ئەو هەموو پێشمەرگەیەی خۆیان و ئێمە و برادەرانی حسك و نەوشیروان و شێخ کاوە و دوو پێشمەرگەکەی ، بە شەو و ڕۆژ دابین بکەن.

شێخ کاوە نەخۆشی گەدەی (مەعیدە) هەبوو ، ئەبووایە ڕۆژانە هاوڕێیانمان لە شارەزورەوە بسکویت و شیر و مریشکی بۆ بهێنن ، بۆیە بیرمان لەوە ئەکردەوە

ڕۆژێك زووتر ئەو كارە ئەنجام بدەین و باری سەرشانی ئەو هاوڕێیانەمان سوك بكەین.
وامان بە باش زانی كە بنێرین بە دوای جەمال ئاغادا و بە ناوی یەكیەتی‌یەوە لەگەڵیان بدوێت ، بە مەرجێك كە برادەرانی حسك بڕیار بدەن ئەویش نەگرن.
برادەرانی حسك بە پێشنیارەكەمان ڕازی بوون.

بەڕێوەبەری ئەمنی عێراق

ڕۆژی ئایندە كاك حەمەی حاجی مەحمود هات بۆ لام و وتی ئەم نامەیە بخوێنەرەوە!
نامەكەم خوێندەوە ، بە خەتێكی خۆش نوسرابوو ، وابزانم بە ئیمزای فازیل بەڕاكەوە بوو بەڕیوەبەری گشتیی دەزگای ئەمنی عێراق ، نوسرابوو : نەوشیروان مستەفا لای ئێوە دیلە و ئەمانەوێ تەسلیمی حوكمی عەدالەتی بكەن.
وتم كێ ئەم نامەیەی بۆ هێناون؟ وتی هەر ئێستا كاك عەلی والی بەگ باوكی كاك تایەر هێنای. ڕاست بوو كاك عەلی هاتبوو بەڵام من نەمئەناسی ، وتم ئەی ئێوە ڕاتان چی‌یە؟ كاكە حەمە وتی مەحاڵە ، ئێمە شتی وا ناكەین و تەسلیمی ناكەینەوە ، با مودیری ئەمن بۆ خۆی بلێ.
هەر كە ئەم هەواڵەم بە نەوشیروان گەیاند ، ئەوەندەی تر شلەژا و پەشۆكا و گرژ و پەست بوو ، وتی كاك قادر گیان پێم نەوتن مەڕۆنەوە ، ئەمانە تەسلیمم ئەكەنەوە ، باوەڕیان پێ مەكەن. لەم كاتانەشدا جەمال ئاغاش گەیشت ، لەگەڵ جەمال ئاغادا كەوتینە گفتوگۆ و باسكردنی ڕووداوەكە ، ئەویش داوای كرد كە نەڕۆین.
برادەرانی حسك و جەمال ئاغا كەوتنە گفتوگۆیەكی دوور و درێژ ، حسك داوای 36 پارچە چەكیان ئەكرد لەگەڵ هەندێك داخوازیی تر ، لە ئەنجامدا گەیشتنە ئەوەی

کە پێشەکی چەند پارچە چەکێکیان بۆ بهێنن لەگەڵ یەك ئارپیجی ئیتر جەمال ئاغا گەڕایەوە بۆ شارباژێڕ بۆ لای برادەرانیان کە بۆ بەیانی چەکەکان لەگەڵ خۆی بهێنێت بۆ دێ وێرانەکەی چاڵەخەزێنە.

چۆن نایکوژم

بۆ بەیانی برادەرانی حسك بڕیاریاندا نەوشیروان بەربدەن ، ئیتر هەر هەموومان بارەگای لقی حەوت و ئەشکەوتی هەزار ئەستونمان بەجێ هێشت و بەرەو گوندی چنارە کەوتینە ڕێ و لەوێ جەمال ئاغا چەکەکانیان بۆ مسۆگەر بکات.

لە دوورەوە کابرایەکی بێچەك بەرەو ئێمە هات و بە شپرزەییەوە بانگی کاك تایەری کرد و چوونە ئەولای ئێمەوە و چرپەچرپێکی لەگەڵ کاك تایەر کرد ، ئیتر کاك تایەریش ڕەنگی تێکچوو ، دەمانچەکەی ڕاکێشا و بە جنێو و قسەی ناشیرینەوە ڕووی کردە نەوشیروان و وتی هەر ئێستا ئەتکوژم! منیش هەر ئەوەندەم پێکرا بچمە نێوانیانەوە و هاوارم کرد بۆ ئەیکوژن؟ چی ڕووی داوە؟ مەگەر ئێمە ڕێك نەکەوتین؟

ئیتر ڕیسەکەمان بووەوە بە خوری ، هاوڕێ عەلی و پێشمەرگەکانمان دوور کەوتنەوە و دامەزران ، جەمال حەکیم ئەوەندە حەپەسا بوو نەیئەزانی چی بکات ، نەوشیروان هەر سەیری لولەی دەمانچەکەی ئەکرد و واقی وڕمابوو ، کەی گوللەکەی لێ دەرئەچێت!

ئەوەی بۆمان دابین نەئەکرا و بە دەوری هەمووماندا ئەسوڕایەوە ، شیروان شیروانی بوو.

مولازم تایەر وتی چۆن نایکوژم ، ئەمشەو یەکیەتی لە سلێمانی قونبەلەیان خستووەتە ماڵەکەمەوە و تەقیوەتەوە ، ئیتر نازانم مناڵەکانم چییان بەسەر هاتووە!

کاك تایەرمان بەوە ئارام کردەوە کە ئەو هەواڵە ڕاست نیە و ئەگەر ڕاستیش بێت

لەوانەیە حکومەت کردبێتی و بۆ ئەوەی ئاگرەکە خۆشتر بکات.

بەهەرحاڵ نەوشیروانمان لە چنگی مولازم تایەر و برادەرەکانی دەرهێنا و بارودۆخەکەمان کەمێك هێمن کردەوە ، لە دواییدا هەواڵ گەیشت کە قونبەلەکەی فڕێدراوەتە ماڵی مولازم تایەرەوە ، زیانی نەبووە ، چەکەکانی جەمال ئاغاش هەر نەگەیشت و ئیتر هەمووومان بە نەوشیروانەوە گەڕاینەوە بۆ ئەشکەوتی هەزار ئەستون.

بڕیارماندا کە من و جەمال ئاغا بگەڕێینەوە و بەو حسابەی کە ئەو بۆ سبەینێ چەکەکانیان بۆ ئەبات ، نەوشیروان زۆری لێ کردین کە نەڕۆین و تکای کرد کە هاوڕێ عەلی ئەگەر بۆ شەوێکیش بێت با بمێنێتەوە.

لەبەرئەوە هاوڕێ عەلی مایەوە و منیش لەگەڵ چەند پێشمەرگەیەکی خۆماندا و لەگەڵ جەمال ئاغا گەڕاینەوە بۆ دابینکردنی چەکەکان.

ئەبووایە نەوشیروان ئەم ڕووداوەی کە بەسەر خۆی هات ، بە واقیعی و وەکو خۆی باسی بکردایە و بە تاوانێکی گەورەی حسکی لە قەڵەم بدایە ، بۆ ئەوەی ببێت بە داستانێك و لە داهاتوودا پەندی لێ وەربگیرایە و هیچ لایەنێك بەو شێوەیە ڕەفتار نەکات لەگەڵ پێشمەرگە و کادێری لایەنێکی تری جوڵانەوەی نیشتمانی.

لەگەڵ جەمال ئاغادا لە دێیەکی شارباژێڕ بووین ، من نوستبووم و لە دەنگە دەنگ و تەقەی گوللە خەبەرم بووەوە ، هاتوهاوار بوو ، کاکە نەوە ڕایکردووە و گەیشتووەتە جێگای خۆی.

خۆدزینەوە

هەر زوو زانیم فرسەتی لەو ڕێز و خزمەت و خۆشباوەڕی‌یەی هاوڕێیانمان هێناوە و خۆی دزیوەتەوە ، کە تاکە پێشمەرگەیەکی حسك پاسەوانی نەبووە و ئەو ئەمانەت بووە لەلای هاوڕێیانی ئێمە و نەیان هێشتووە حسك بیبەن بیگێڕن بە گوندەکاندا و

باش ئەیزانی کە بەیانی ئێمە ئەیبەینەوە بۆ سەرکردایەتی ، بەڵام لەلای هاوڕێیانمان هەڕایکردووە ، ڕەفتارێکی بێوەفایی و ناشیرینە کە میوان بە دزی کەفیل و خانەخوێکەیەوە هەڕابکات ، تووشی شەرمەزاریمان بکات.

بە دەنگی بەرز ئەم ڕاستی‌یەم دووبارە و چەندبارە کردەوە ، کە هاوڕێ عەلیش گەیشتە لای ئێمە ، دەرکەوت هەر وابوو کە من بە خەڵکەکەم ڕاگەیاندبوو.

هاوڕێ عەلی چونکە لە نزیکەوە ئاگاداری خۆدزینەوەکەی نەوشیروان بوو ، هەروەها لەلایەکەوە چەند لە پێناوی بەردانی ئەودا ماندوو بووین و لەلایەکی تریشەوە شەرمەزاری حسکی کردین ، کە گەیشتینە ناو گوندەکە ، ئەویش ئەوەندەی تری بە نەوشیروان و یەکیەتی کرد و وتی لە ماڵی ئێمەدا خۆی دزیوەتەوە ، کە لای ئێمە میوان بووە و ئێمەش کەفیلی بووین ، خۆی باش ئەزانێت کە بەیانی ئێمە لەگەڵ خۆماندا ئەمانبردەوە ، بۆ لە دەستی ئێمەی دۆستی ڕایکرد؟

نەوشیروان شەو و ڕۆژ بە ئارەزووی خۆی لە ئەشکەوتەکە ئەچووە دەرەوە و پیاسەی ئەکرد و کەس لە پێشمەرگەکانی ئێمە پاسەوان نەبوون بەسەریەوە ، ئەگەر پاسەوانییشیان کردبێت ئەوە لەبەرئەوە بووە کە ئەمانەت و میوان بووە لای ئێمە و نەوەك کەسێك لە خافڵگیری‌یەکدا بیکوژێت.

هاوڕێ شاخەوانی خوشکەزای دڵزار ئەوکاتە پاسەوانی ئەشکەوتەکە ئەبێت ، ئەبینێت نەوشیروان چووە دەرەوە ، دەست بە ئاو بگەیەنێت ، لەبەرئەوەی تاوانبار نەبوو ، دیلی ئێمەش نەبوو ، خۆ ناکرێ بە زۆور سەریەوە بوەستێت تا دەست بە ئاو ئەگەیەنێت ، بەو بۆنەیەوە خۆی ئەدزێتەوە و هەڕا ئەکات ، ئەگەر ئەوەندە ئازا بووایە ئەیتوانی لە دەست حسك ڕابکات نەك لە ماڵە میوان و کەفیل.

ئەو سیناریۆیەی کە نەوشیروان لە کتێبەکەی‌دا نوسیویەتی و باسی یارمەتی کاوەی شێخ لەتیف ئەکات ، دوورە لە ڕاستی‌یەوە چونکە چ خۆی و چ کاوەش هەردووکیان میوانی ئێمە بوون ، ئەگەر ئەو ئازاد بوو بێت بە ئارەزووی خۆی بچێتە دەرەوەی

ئەشکەوتەکە ، ئەبێ ئیتر چ پێویستی‌یەکی بە یارمەتی کاوەی میوان هەبوو بێت؟
تەنانەت دوای ئەوەش کە هەڕائەکات ، تاکە پێشمەرگەیەك دوای ناکەوێت و ناڕۆن بەدوایدا.

کە برادەرانی حسك هەواڵی ڕاکردنەکە ئەبیستن دێن بۆ لای هاوڕێیانمان و ئەڵێن ئەوەتا بە چاوی خۆتان بینیتان ، لەگەڵ ئەو خزمەتگوزاری‌یەی ئێوە و ئەو هەموو ڕێزەتان بۆی کەچی ڕایکردووە ، ئەبووایە ئەگەر بشکوژرایە خۆی نەدزیایەتەوە چونکە میوان بوو لە لاتان و ئێوە کەفیلی بوون ، ئەبووایە تۆزێك بەوەفا بووایە و ئەو خزمەتگوزاری‌یەی ئێوەی لە بەرچاو بووایە.

ئەبووایە کاك نەوشیروان بە ڕاستگۆیی و واقیعیانەوە ئەم " قارەمانیەتی " یەی خۆی بگێڕایەتەوە.

لە کۆتایی‌دا ئەمەوێ ئەوە بڵێم کە ئەو هەڵهاتنەی نەوشیروان و ئەو هەڵوێستەی سەرکردەکانی حسك بۆبەردانی نەوشیروان کە لەسەر داوای حزبی شیوعی بوو ، من بە هەڵوێستێکی سیاسی دائەنێم و ئەویش بۆ لەباربردنی ڕۆڵی ئاشتیخوازانەی حزبمان بوو ، هەر بۆیە بەو شانۆگەری‌یە و بەو شێوەیە کۆتاییان پێ هێنا.

ئەگەر نەوشیروان بۆ ڕۆژی ئاینده بەربدرایە و هاوڕێیانمان بیانبردایەتەوە بۆ سەرکردایەتی وەیان بیاندایە بە مەفرەزەیەکی یەکیەتی ، ئەوە خۆی لە خۆی‌دا ئەبووە دەستکەوتێکی سیاسی سەرکەوتوو بۆ حزب.

حسك و یەکیەتی لە یەك بەرەبابن و بەگشتیی زۆربەی هەڵوێستی سیاسی و چینایەتی و ئایدیۆلۆجی‌یان لە یەك سەرچاوەوە هەڵئەقوڵێت کە ئەویش کەم یان زۆر بۆ گەشەنەکردنی حزبی شیوعیە.

ئەگەرچی ئەو دوو لایەنە لە یەکتر دابڕاون و جیابوونەتەوە و لەگەڵ هەموو شەڕوشۆڕ و پەلامارێکی یەکتردا ، نزیك بوونەوەیان لە یەکتر لە نزیك بوونەوەیان لە حزبی شیوعی ئاسانتر و بەهێز ترە.

پێم وایە نەوشیروان مردنی لا باشتر بووە وەك لەوەی حزبی شیوعی ڕزگاری بکات و لەناو جەماوەرەکەدا دەنگ بداتەوە کە حزبی شیوعی شەخسی دووەمی یەکیەتی‌یان لە کوشتن ڕزگار کردووە ، کە ئەوەش سیاسەتی ئاشتیخوازانەی شیوعی‌یەکان ئەسەلمێنێت ، لەوانەیە بەوە ڕازی بوو بێت کە حسك بە هەموو کوردستاندا بیگێڕێت و ڕیسوای بکات بەڵام نەك حزبی شیوعی سەرکەوتنێکی مەعنەوی و سیاسی لە کوردستاندا بەدەست بهێنێت بەتایبەتی لە کاتێکدا کە حزبی شیوعی تازە برینەکانی سارێژ ئەبووەوە لە ئەنجامی شاڵاوە دڕندەکەی بەعس بۆ سەر ڕێکخراوەکانی و ماوەیەکی زۆر نەبوو کە دەستیان کردبوو بە خەباتی چەکداری.

بەهەرحاڵ ئەبووایە هاوڕێیانی سەرکردایەتی ئێمەش ئەو تاقیکردنەوەیەیان بکردایە بە دەرسێك و کەمتر بە خۆشباوەڕی‌یەوە بچوونایە بەپیر مەسەلەکانەوە و لەو ڕوانگە ئایدیۆلجی‌یەوە سەیری زۆربەی ڕووداوەکانی کوردستان و هەر خۆتێهەڵقورتاندنێکیان بکردایە.

بێگومانە ئەگەر سودێك لەو ئەزمونە وەربگیرایە ، ئەوا کارەساتەکانی پشتئاشانیش لەوانەیە بەو جۆرە نەبووایە.

مێژووش سەلماندی کە نەوشیروان ئەو ڕووداوەی لەلا بوو بە گرێ و ڕقوقین بەرامبەر بە حسك ، چونکە تا ئەو کاتە هەر خۆیان بە تەنیا بە حاکمی کوردستان ئەزانی و لەگەڵ ئەوەشدا لەلایەن مەفرەزەیەکی بچوکی حسکەوە بە دیل گیرابوو ، دوور نیە کە کارەساتەکانی پشتئاشانیش و بەتایبەتی زنجیرە هێرشەکانیان بۆ سەر حسك تۆڵەی ئەو ڕووداوی دیلی‌یە نەبێت!.

خۆرنەوەزان

لەپاش ڕووداوەکانی پشتئاشانی یەکەم و دووەم ، دوچاری تێکشکاندنێکی سەربازی و

سیاسی تر بووین ، ئەویش لە خۆرنەوەزان کە سەر بە مەڵبەندی سەربازیی سلێمانی و کەرکوکی حزبمان بوو.
خۆرنەوەزان گەلی‌یەك و دەربەندێکی بچکۆلەی سەختە و کەوتووەتە دامێنی چیای سورێنەوە و لکاوە بە (سنوری) ئێرانەوە ، جێگایەکی گرنگ و لەبارە بۆ کاروباری پێشمەرگایەتی لە ناوچەکەدا ، دەروازەی هاتوچۆی پێشمەرگە بوو لەو ناوچانەوە بۆ ناوچەکانی شارباژێڕ و شارەزوور و بەری قەرەداغ.
خۆرنەوەزان لە زستاندا هەتاوی تێ ناکەوێت و زۆر ساردە و لە هاوینیشدا ، گەرم و وشك و ڕەشەبای زۆرە ، دوژمن نە بە تۆپ و نە بە فڕۆکە نەیئەتوانی دەرفەت لەم ناوچەیە بهێنێت.
جگە لە بارەگای ئێمە ، بارەگای پێشمەرگەی پارتی و سۆشیالیست و پاسۆکیش لە خۆرنەوەزان و دەوروبەری نیشتەجێ بووبوون ، بە تایبەتی لە گوندە ڕاگوێزراوە وێرانەکەی میری سور.
ئەشکەوتی هەزار ئەستون کۆتایی بەم زنجیرە شاخ و قەڵبەزە و دۆڵ و کەندرانە ئەهێنێت.
لە هاوینی 1984 دا لە شەوێکی تاریك و نوتەکدا و لە ناکاو هێزێکی سەربازیی ڕژێم کە ژمارەیان نەئەگەیشتە 30 سەرباز ، بە سەرکردایەتی ئەفسەرێکی دەرەجەداری (مولازم) ، پەلاماری بارەگای پێشمەرگەی حزبمانیان دا لە خۆرنەوەزان و زۆر بە ئاسانی و بێ تەقە و ڕەقە و بەرەنگاربوونەوەیەك هاتنە ناو بارەگاکەوە.
ئەو پێشمەرگە و لێپرسراوانەش کە لەوێ بوون ، کە ژمارەیان لە پەنجا کەس زیاتر بوو ، هەر ئەوەندەیان پێکرابوو خۆیان دەرباز بکەن و هەندێکیش کە لەو شیرین خەوەدا ڕاپەڕی بوون ، تەنانەت فریای چەکەکانیشیان نەکەوتبوون و بەبێ چەك دەرباز بووبوون.

چەكی قورس و تەقەمەنی و كەلوپەل و ئازوقەیەكی زۆریش كەوتە دەست دوژمن.

هەرچەندە زیانی گیانی نەبوو ، بەڵام شكستێكی سیاسی و مەعنەوی و سەربازیی گەورە بوو ، ئازارێكی زۆری حزبیدا.

ئەو هێزە كەمەی دوژمن توانی لە بارەگاكەدا بمێنێتەوە و بوو بە ڕێپیشاندەری هێزە سەربازییەكانی ڕژێم لە ناوچەكانی شارەزوور ، وەك سەید سادق و شانەدەری و خورماڵ و جێگاكانی تر.

ئیتر بە یارمەتی ئەو هێزە كەمەیانەوە لە خۆرنەوەزان ، كەوتنە تۆپ بارانكردنی ئەو كەندر و هەردانەی كە ئەشكەوتەكانی پێشمەرگەی هەموو لایەنەكانی لێ بوو ، ئازارێكی زۆری دان ، زەرەر و زیانێكی زۆری لێدان بە شەهید و بریندار و سەرگەردانییەوە.

ئیتر ناوچەكە ئاوەڵا و ئازاد بوو بۆ سوپا خوێنڕێژەكەی بەعس و دار و بەردی شاخی سوڕێنیان كرد بە ئاگر.

بارەگای مەڵبەندی سلێمانی و كەركوكی حزب لە كەرەجاڵ بوو لە پشتی دێی ئەحمەد ئاوا و سەرچاوەی زەڵم ، زۆر دوور نەبوو لە خۆرنەوەزانی (داگیركراوەوە).

لە بەرەبەیاندا هەواڵی پەلاماردانەكەی بەعس گەیشتە كەرەجاڵ ، بەڵام بە داخەوە ئەوانیش دەرفەتێكیان نەڕەخساند كە برینی ئەو شكستە سارێژ بكەن و پەلاماری ئەو هێزە كەمەی سوپای بەعس بدەن و خۆرنەوەزان ئازاد بكەنەوە ، ئیتر حزب لە ناوچەكە و لە سلێمانی و هەڵەبجە و تەواوی گوند و شارۆچكەكان كەوتە بەر تانە و لۆمە و قسە و قسەڵۆكی زۆری جەماوەرەوە بە هۆی ئەو كەمتەرخەمی و بێ ئاگاییەی پێشمەرگەكانییەوە لە خۆرنەوەزان.

سوپای پاسداران لە ناوچەكەدا بەو نزیك بوونەوەیەی سوپای عێراق تەواو سەغڵەت بوون و ئەوانیش خۆیان كۆكردەوە لە ناوچەكەدا و كەم یان زۆریش بواری هاتوچۆی پێشمەرگەی ئێمەیان كەم كردەوە.

ئەو ڕووداوانە هەفتەیەکی خایاند تا پارتی هێزەکانی خۆی کۆکردەوە لە ناوچەکەدا و لە ناوچەکانی دەوروبەر و بە سەرکردایەتی خوالێخۆش بوو کاك نادر هەورامی ، لە ناکاو بە تۆپ و هاوەن و چەکی قورسەوە هێرشیان کردە سەر خۆرنەوەزان و لەبەرئەوەی پەلاماردانەکەیان ئەوەندە لە ناکاو و کتوپڕ بوو ، سەریان لە دوژمن شێواند و لە شەڕێکی کەمخایەندا دەستیان بەسەر خۆرنەوەزاندا گرت ، ئەو سەربازانەی نەکوژرابوون ، بەگشتیی دەستگیر بوون و ئەفسەرە مولازمەکەش لە ناویاندا بوو.

تەواوی دیلەکانیان گواستەوە بۆ سەرکردایەتی‌یان بۆ ڕاژان و پەیتا پەیتا ئەم سەرکەوتنەیان لە ڕادیۆکەیانەوە بڵاوئەکردەوە.

ئەم تێکشکاندنەی خۆرنەوەزان هەروەك هەردوو تێکشکاندنەکانی پشتئاشان بووە مایەی پرسیار و جێی سەرسوڕمان.

زۆر بە دەگمەن (ئەگەر ڕوو بدات) ، سوپای بەعس بە شەو لە سەربازگاکانی خۆیان دوور بکەوونەوە و پەلاماری بنکەی پێشمەرگە بدەن ، وە بە ژمارەیەکی کەمەوە و بە شێوەیەکی پارتیزانی! بەتایبەتی بۆ جێگایەکی وا شاخاوی و سەخت و عاسی ، چۆن ئەو شارەزایی و ئازایەتی‌یە ڕەخسا بۆ ئەو ئەفسەر و سەربازانە کە لە شەوێکی وا تاریکدا بە بێ باك و ترس ، دەست بەسەر بنکەیەکی حزبی شیوعیدا بگرن و هەروا بە ئاسانی و بێ ئەوەی خوێن لە لوتی یەکێکیان بێت.

هاوڕێ هیوا یەکێك بوو لەوانەی کە لەو کاتەدا پاسەوان بوو ، بۆی گێڕاینەوە و وتی: من و هاوڕێکانم لە دوورەوە پاسەوان بووین ، کاتی نیوە شەو بوو ، کۆمەڵێك ڕوویان تێکردین و بە دەنگە دەنگ و بە بێ باکی‌یەوە گەیشتنە سەر سەرمان ، ئینجا زانیمان کە ئەمانە هێزێکی دوژمنن ، ئەوەندەمان پێکرا کە پاشەکشە بکەین و خۆمان بگەیەنینە بارەگاکە و هاوڕێیان ئاگادار بکەین و سەربازەکانیش هەر بە پێی ئێمە بە دوامانداهاتن و هەندێك تەقەیان کرد و هاوار هاواری تەسلیم بن یان بوو ، ئێمەش

ڕامانکرد و خۆرنەوەزانمان دابەدەستەوە.

ئەگەرچی لێپرسراوانی ئەو بنکانەی حزب لە خۆرنەوەزان بەرپرسیاری ئەو شکستە بوون ، لەگەڵ ئەوەشدا ئەبووایە سەرکردایەتی حزب لە مەڵبەندی سلێمانی و کەرکوك ئاگاداری ئەو ناتەواوی و کەمتەرخەمی و ناهۆشیاری‌یەی ئەو هێزانەی بووایە و ئاگادار بووایە لە نەخشە و پیلانی دوژمن و جموجوڵ و هاتوچۆی کەسانی بێگانە و گومان لێکراو کە بە ناوی دۆستایەتی‌یەوە هاموشۆی بنکەکەیان ئەکرد.

ئەبووایە ئەو ڕووداوە پشت گوێ نەخرایە و بە پێی پێویست لێی بکۆڵرایەتەوە و هەڵبسەنگێنرایە و هۆ و خاڵە لاوازەکانی ئەو تێکشکاندنە ئاشکرا بکرایە.

ئەبووایە سەرکردایەتی مەکتەبی سیاسی و مەکتەبی عەسکەری حزب ئەم ڕووداوەی بەسەردا تێپەڕ نەبووایە.

لێپرسراوانی مەڵبەندی سلێمانی و کەرکوك دەربارەی ئەو ڕووداوە هیچ وەڵامێکیان نەبوو بۆ هاوڕێیان و خەڵکەکە.

ئەوەی کە لە دوای ڕووداوەکە ئەنجام درا ئەوەبوو کە هاوڕێ (د.ع) ، یەکێك لە لێپرسراوانی بنکەکەی خۆرنەوەزان ، لەسەر داوای خۆی ناردرا بۆ مۆسکۆ بۆ لای خێزانەکەی و یەکێکی تریش لە لێپرسراوان ، هاوڕێ (أ.ز) ، ئەویش لەسەر داوای خۆی کە دووری بخەنەوە لە ناوچەکە گواسترایەوە بۆ بنکەی سەرکردایەتی لە لۆلان و لەوێ کرا بە نانەوای بارەگاکە ، لە ڕاستی‌دا کاتێك حزب ئەم ئاڵوگۆڕەی کرد کە پارتی ڕایگەیاند ئەفسەرە دیلەکە هەموو نهێنی‌یەکی ئاشکرا کردووە و دانی پیاداناوە و گوایە فەرماندەکەیان پێی وتووە بڕۆن بێ ترس و بێ تەقە ئەو بنکەیە ئەگرن ، ئەوەی جێی داخ و سەرنجیش بوو لای هاوڕێیان و خەڵکەکەش ئەوە بوو کە ئەو هێرشەی دوژمن لە قوڵی لای هاوڕێیانەوە هاتە خۆرنەوەزان و دەستی بەسەر ناوچەکەدا گرت.

ئارامی

هەروەك وتم پاش ئەم ڕووداوە ئیتر لە بنکەی کەرەجاڵ کەوتینە ژێر گوشاری سوپای پاسدارانەوە و وردە وردە ئێرانی‌یەکان کەوتنە داگیرکردنی ناوچەکە و ئێمەش کەوتینە ژێر ڕەحمەتی تۆپبارانی سوپای عێراقەوە و بە شەو و بە ڕۆژ ئارامی‌یان لێ بڕیبووین ، جێیان پێ لێژ کردبووین ، ئیتر مەڵبەندی پێشمەرگەی سلێمانی و کەرکوك و کۆمیتەی ناوخۆیی کەرکوك و سلێمانی ، کەرەجاڵمان بەجێهێشت و بە یارمەتی برادەرانی پارتی گواستمانەوە بۆ شارباژێر ، لە نزیك بارەگای لقی یەکی پارتی‌یەوە لە گۆڵێ ، لەوێش سوپای پاسداران ، خانووەکانیان لێ داگیرکردین و پەرەوازەی ناوچەکە بووین و لەبەرئەوەی کەوتبووینە نێوان ئاگری شەڕی عێراق و ئێرانەوە ، گەماڕۆی هەردوو لامان لەسەر بوو ، لە تاو پارێزگاریکردن لە خۆمان ، تواناى شەڕی پارتیزانیمان نەمابوو بەرامبەر بە ڕژێمەکەی بەعسی فاشی ، لە نزیك گوندی چەمپاراوی سەر بە ئێران گیرساینەوە و دوور لە ئاوەدانی.

ئەم ڕووداوانە هیچیان نەبوونە ئەزموونێك و هەر هیچ نەبێت بارێکی ئارامی بخوڵقێنێت ، هیچ هەنگاوێکیش لە سەرکردایەتی حزبدا نەنرا بۆ لێکۆڵینەوە و هەڵسەنگاندنی ئەو کارەساتە ناهەموارانە کە خۆی لە خۆیدا نیوە پشتئاشانێك بوو ، هیچ لێپرسینەوەیەك نەکرا و کەس بە بەرپرسیاری ئەو کارەساتانە دانەنرا ، هیچ گۆڕانکاری‌یەك لە سەرکردایەتی مەڵبەندی سلێمانی و کەرکوکدا نەکرا و ئەوەی جێی سەرنجە کەسیش لە هیچ بیرەوەری و کتێبێکدا بە پەرێزی ئەم ڕووداوەدا نەچووە! بۆچی؟.

دروشمی حزب

(قووا تنظیم حزبکم ، قووا تنظیم الحرکة الوطنیة) ، ئەم دروشمەی حزب واتە

ڕێکخراوی حزبتان بەهێزبکەن ، ڕێکخراوی جوڵانەوەی نیشتمانی بەهێز بکەن ، یەکێکە لەو دروشمە کۆنانەی حزبمان کە ساڵانێکی زۆرە جێی گفتوگۆ و لێکۆڵینەوەیە.

حزبمان تاکە حزبێك بوو هەروەها تا ئێستاش هەر تاکە حزبێکە کە ئەو دروشمەی بەرز کردووەتەوە ، بەڕابەرایەتی قارەمانی زانا و لێهاتوو یوسف سەلمان (فەهد) ی نەمر هەر لە سەرەتای دامەزراندنی حزبەوە لە 31-3-1934 ـەوە ئەم دروشمە بەجێیەی بەرزکردەوە و کردی بە بەردی بناغەی تێکۆشانی شیوعییەکان و لە بەرنامە و پەیڕەوی ناوخۆدا جێگیری کرد.

ئەوکاتە هاوڕێ فەهد درکی بەو ڕاستییە کردبوو کە ڕێکخراوی جوڵانەوەی نیشتمانی عێراق لەو قۆناغەدا کە قۆناغی ڕزگاریی نیشتمانییە ، پێویستی بە هاوکاری و لە یەکتر نزیکبوونەوە هەیە بۆ بەهێز بوونی ئەرك و خەباتی سیاسییان و هەر تەنیا ڕێکخراوێکی نیشتمانی بەهێز ئەتوانێت بەرەنگاری ئیمپریالیزمی ئینگلیز و ڕژێمە پاشایەتییە نۆکەرەکەی ببێتەوە لە عێراقدا.

ئەو کاتە حزب خاوەنی ڕێکخراوێکی چالاك و پتەو بوو ، جەماوەرێکی فراوانی هەبوو ، پایەیەکی چەسپاوی بە هێز و پتەوی هەبوو لە ناو کرێکاران و جوتیاران و کاسبکاران و ڕۆشنبیران و پیاوانی دیندا ، هێشتا تووشی ئازار و دەردیسەری ڕێکخراوەکانی جوڵانەوەی نیشتمانی نەبوو بوو ، ئەو سەردەمە ناکۆکی و هەڵوێستی سیاسی و چینایەتی و ئایدیۆلۆجی لە نێوان حزبەکانی ئەو سەردەمە و حزبدا وا بە زەقی لە ئارادا نەبوو ، بە لایەنی کەمەوە هێشتا هیچ حزبێك لەو حزبانە جڵەوی حوکمڕانی و دەسەڵاتیان نەکەوتبووە دەست تاوەکو تاقی بکرێنەوە.

ئەو دروشمەی حزب دەنگدانەوەیەکی باشی هەبوو لە ناو جەماوەردا و هەڵوێستی ڕاستەقینەی شیوعییەکانی دەرئەخست بەرامبەر بە جوڵانەوەی نیشتمانی ، هەر لە ئەنجامی ئەو سیاسەتە و یارمەتیدانی لایەنەکانی ئەو سەردەمە بوو ، حزب توانی

لایەنەکان کۆبکاتەوە و پێکەوە بەرەی یەکیەتی نیشتمانی عێراق دروست بکەن ، هەر ئەو بەرەیە و ئەو هاوکاریەش بووە هەوێنی شۆڕشی 14 ی تەموزی 1958 بە سەرۆکایەتی ئەفسەری نیشتمانپەروەر عەبدولکەریم قاسم.

لە هەمان کاتیشدا کە هەندێك لەو لایەنانەی ناو ئەو بەرەی یەکیەتی نیشتمانی‌یەی عێراق ڕازی نەبوون بە هاوکاری لەگەڵ پارتی و هاتنیەوە بۆ ناو بەرەکە ، حزبمان هەر لەسەر ڕۆشنایی هەمان دروشم بە جیا پەیمانی دووقۆڵی و هاوکاری و برایەتی لەگەڵ پارتی‌دا مۆرکردبوو.

هەروەها یەکێك لەو حزبانەش کە هاتنە ناو بەرەی یەکیەتی نیشتمانی عێراقەوە و حزبمان بە گوێرەی توانا یارمەتی ئەدان لە سەرەتای دروست بوون و گەشەکردنی‌دا و بە یارمەتی هەمەجۆرەی وەك ڕاگەیاندن و چاپەمەنی و شتی تر ، حزبی (بەعسی عەرەبی ئیشتراکی) بوو.

هەواڵنامەی کتێب

پاداشت

ئەوە بوو هەر ئەو حزبە لە کودەتا شومە خوێناوی‌یەکەی 8 ی شوباتی 1963 دا کە حوکمڕانی‌یان کەوتە دەست ، پاداشتی ئەو چاکەیەی حزبیان دایەوە بە دڕندەترین شێوەی مێژوویی و کەوتنە کوشت و بڕی بێ هاوتای شیوعی‌یەکان و کوشتنی بە کۆمەڵی سەرکردەکان و ئەندام و دۆست و تەنانەت کەسوکاریشیان لە سێدارە ئەدان یان لە ژێر ئەشکەنجەدا شەهیدیان ئەکردن ، وەك سەرکردەی قارەمان و نەمر سکرتێری حزب هاوڕێ سەلام عادل و هاوڕێ جەمال حەیدەری و سەدان لە ئەندامانی مەکتەبی سیاسی و کۆمیتەی ناوەندی و کۆمیتەکانی ناوچەکان و شارەکان و ئەفسەران و کاربەدەستانی ئەندامان و دۆستانی حزب لە ناو سوپا و پۆلیسدا.

بە هەزاران تێکۆشەر ڕاپێچی بەندیخانەکانی نوگرەسەلمان و بەندیخانەکانی شارەکان

کران ، بەیانی ژمارە 13 یان دەرکرد کە خوێنی شیوعی یەکان و قەلاچۆکردنیانی حەڵاڵ کرد و بەم هێرش و پەلاماردانەیان ئازارێکی زۆری حزبیاندا و لە دەسەڵات و توانای جەماوەری یان کەم کردەوە.

هەروەها ڕێکخراوی جوڵانەوەی نیشتمانی لە کوردستانیشدا ، مەکتەبی سیاسی پارتی ، هەر لە ساڵی 1961 ـەوە دەستیان کرد بە ڕاونان و کوشتن و بڕینی شیوعی یەکان لە شار و شارۆچکە و گوندەکان بە ڕابەرایەتی حیلمی عەلی شەریف ، لە چیای بەمۆ و ژاڵەناو و گوندەکانی بەری سیروان ، ئەوانەی ئەگیران ڕەوانەی بەندیخانەی گەڵاڵە ئەکران و ئازار و ئەشکەنجە ئەدران.

لە ساڵی 1964 یشدا کە لایەنێکی تری ڕێکخراوی جوڵانەوەی نیشتمانی دروست بوو کە لە دوای ناوەڕاستی هەفتاکاندا بوو بە (یەکیەتی نیشتمانی ئێستا) ، بەداخەوە ئەوانیش هەر لەگەڵ جیابوونەوەیاندا لە پارتی ، کەوتنە ڕاونان و کوشت و بڕی شیوعی یەکان و گیراوەکانیان ڕەوانەی بەندیخانەکانی بەکرەجۆ و چەمی ڕێزان و ماوەت ئەکرد و زۆریان بێ سەروشوێن ئەکردن و دوا شاڵاویشیان هێرشەکانیان بوو لە پشتئاشانی یەکەم و دووەم دا.

بە درێژایی ئەو ساڵانە و لەپاش هەر بە یەکدادان و شەڕوشۆڕێکی ئەو حزبانە لەگەڵ حزبی شیوعی دا و لەپاش هەموو گرژی و ئاڵۆزی یەك ، ئاشتبوونەوە و تەبایی و کار و پەیوەندیی بەرەیی پەیدابووەتەوە و لەگەڵ حزبی بەعسدا دیسان بەرەی نیشتمانی دروست بووەتەوە و ئەو هەزاران شەهید و گیراو و چارەنوس نادیارانە لە یاد چوونەتەوە و بەغدا بووەتەوە بە شامی شەریف و ئەوەندەی نەخایاندووە و دووبارە حزبی بەعس ڕێگەی لەناوبردنی حزبی شیوعی گرتووەتەوەبەر و لە ساڵی 1963 زۆر خراپتری بەسەر هێناون و دەیان هەزار شیوعی و دۆست و تەنانەت کەسانی بێلایەنیش بە ناوی شیوعی یەوە ئەگیران و پاکانەیان پێ ئەکردن و ئەکوژران و بێ سەروشوێن ئەکران ، ئەم هێرشە تەواوی سەرانسەری عێراقی

گرتبووەوە و حزبی شیوعی لەو وڵاتە یان و بەرینەدا ئارامیی بەخۆیەوە نەئەدی بەدەست (ڕێکخراوی جوڵانەوەی نیشتمانی) یەوە.

لەگەڵ هەموو ئەو کارەساتانەی حزب بە دەست ئەو لایەنانەوە بەسەری هاتووە ، هێشتا هەر (قووا تنظيم حزبكم ، قووا تنظيم الحركة الوطنية) ، دروشمی حزبە و لە جێی خۆیەتی ، تێکەڵ بە خوێن و گۆشت و ئێسکی شیوعی‌یەکان بووە ، ئەم دروشمە گوڵی گەشاوەی هەموو کۆنفرانس و کۆنگرەیەکی حزبە.

هیچ حزبێکی عێراقی و کوردستانی دروشم و هەڵوێستێکی لەو جۆرەیان لە بەرنامە و پەیڕەوی ناوخۆدا نیە.

ئەو ڕێکخراوانە ئەم دروشمەی حزبیان پێخۆشە و زەرەریان لێ نەکردووە و لە هەموو کێشەیەك و پێکدادانێکی نێوان خۆیاندا ناوبژی و یارمەتی و بە دەنگ و تەنگەوە هاتنی شیوعی‌یەکانیان مسۆگەر کردووە.

هەولێر ئەحمەدی کتێب

زاخاو

لێرەدا ئەمەوێ ئەوە بڵێم کە پەیڕەوکردنی ئەم دروشمە ئەوەندە کاریگەری خۆی هەبووە لەسەر بیر و بۆچوونی سەرکردەکانی حزب لە پشتئاشاندا ، ئیتر چۆن ئەتوانن بەرەنگاری هێرشی لایەنێکی (ڕێکخراوی جوڵانەوەی نیشتمانی) ببنەوە لە کاتێکدا کە ساڵەهای ساڵە مێشکیان زاخاو ئەدرێت بەو دروشمە.

هەر ئەوەشە وای کردووە کە حزب هەرگیز بە پێی پێویست نەیتوانیوە و بە باوەڕ و بە جدی‌یەوە بەرەنگاری ئەو هێرشانەی (ڕێکخراوی جوڵانەوەی نیشتمانی) ببێتەوە.

ئەم دروشمە شیوعی‌یەکانی کردووە بە حەزرەتی عیسا و پاداشتی ئەو سیاسەتە و ئەو ئاشتیخوازی‌یەشی هەر هێرش و پەلاماردان بووە لەلایەن حزبەکانی (ڕێکخراوی

جولأنەوەی نیشتمانی) یەوە ، لەلایەن بەعسەوە بە بەیانی ژمارە 13 پاداشتمان وەرگرتەوە و دوای ئەوەش لە 1978 دا بە بەیان و یاسای زۆر لە ژمارە 13 شوم تر و دژوارتر ، لەلایەن یەکیەتی نیشتمانیشەوە بە دروشمی (تۆڵە بە سەبرە ئەمما بە زەبرە) بەرامبەر بە (ڕێکخراوی جولأنەوەی نیشتمانی بەهێز بکەن) پاداشت درباینەوە لە پشتئاشانی یەکەم و دووەمدا.

جیاوازیی سەردەم

ئەگەر ئەم دروشمەی حزب لە دروشمێکی ستراتیجییەوە بکرێتە دروشمێکی تاکتیکی لە بارودۆخی ئێستادا کە جیاوازییەکی زۆری هەیە لەگەڵ ئەو چەرخ و سەردەمەی کە عێراق کۆڵۆنیالیی ئینگلیز بوو ، ئایا ئەگەر بە جۆرێکی تر ئەم دروشمە دابرێژینەوە باشتر و لەبارتر نیە؟

ئایا ئەگەر بوترێ (بە بەهێز بوونی ڕێکخراوەکانی حزبتان ڕێکخراوی جولأنەوەی نیشتمانی بەهێز ئەبێت) واتە (بتقوية تنظيمات حزبكم تتقوى تنظيم الحركة الوطنية) باشتر نیە؟

ئەمەش مانای وازهێنان و دوورکەوتنەوە نیە لە دۆستایەتی و هاوکاری لەگەڵ لایەنەکانی جولأنەوەی نیشتمانی ، وەیان بەشداری نەکردن لە کاری هاوبەش و بەرەییدا.

هەندێك لە لایەنەکانی جولأنەوەی نیشتمانی چ عێراقی و چ کوردستانی ، بەگوێرەی بەرژەوەندی خۆیان یارمەتی حزبیان داوە و بە بێ ئەوەی کە دروشمێکی وەك ئەوەی ئێمەیان هەبێت.

ئەمڕۆ لە کوردستاندا چەند حزبێکی چەپ دروست بووە ، هەندێکیان لە حزبی شیوعی عێراقی یان کوردستانی پەرت بوون و ئەیانەوێت کەم یان زۆر ببنە جێگری

حزبی شیوعی کوردستانی ، بە پێی ئەو دروشمەمان ئەبێ ئەو حزبانەش بەهێز بکەین چونکە ئەکەونە خانەی ڕێکخراوی جوڵانەوەی نیشتمانی‌یەوە و لەبەرئەوەش کە ئەو دروشمە سنورێکی دیاریکراوی نیە بۆ چەپ و ڕاست ، تەنیا ئەوەیە کە ئەو لایەنە ئەبێ لە ڕیزی جوڵانەوەی نیشتمانی‌دا بێت.

هەڵە

لە ساڵی 1985 دا لە کۆنگرەی چوارەمی حزبی شیوعی عێراقدا ، سکرتێری حزب هاوڕێ عەزیز محەمەد لە دوای هەڵسەنگاندنێکی بەرەکەمان لەگەڵ بەعسدا وتی سەرکردایەتی حزب تووشی هەڵەیەکی گەورە و گران بوو لە بەشداریکردنی لە بەرەکەی لەگەڵ بەعسدا ، ئەو هەڵەیە بووە هۆی زیانێکی گەورە لە حزب و جەماوەری گەلەکەمان و جوڵانەوەی نیشتمانی لە وڵاتدا ، من لە پێش هەموویانەوە خۆم بە بەرپرسیاری یەکەم ئەزانم لە و هەڵەیەدا.

هاوڕێی سکرتێر ئەوەی وت ، بەڵام نەیوت دەبا ئیتر هاوڕێ‌یەکی تر سەرکردایەتی حزب بکات ، بەڵکو ئەویش و هەمان ئەو سەرکردایەتی‌یەی کە (خاوەنی) ئەو هەڵە گەورە و شکستانە بوون ، هەر لە جێی خۆیان لە سەرکردایەتی‌دا مانەوە!

ئەبووایە هەر لە هەمان کاتدا هەڵسەنگاندنێکی واقیعیانەی ئەو کارەساتانە بکرایە و هەروەها کارەساتی پشتئاشانیش بخرایەتە بەرباس و لێکۆڵینەوە و هەڵسەنگاندن و بەرپرسانی ئەو کارەساتە یەك لە دوای یەکانە سزا بدرانایە و هەر هیچ نەبێت هەڵسەنگاندنی پشتئاشان دوانەخرایە بۆ کۆنگرەی ئایندە.

دواخستن

لە کۆنگرەی دووەمی هەرێمی کوردستاندا و لە کۆنگرەی پێنجەم و شەشەمی حزبی

شیوعی عێراقدا و لــه کۆنگرەی یەکـەم و دووەمـی حزبـی شیوعـی کوردستانییشدا توخنی ئەم کارەساتە نەکەوتن و بە پەرێزیدا نەچوون.
پشتئاشانی یەکەم ، دووەمی بە دوادا هات و ئینجا کارەساتی خۆرنەوەزان لــە 1984 دا و .. هـەتا نشوسـتی‌یەکەی هەڵبژاردنەکـەی 1992 لـە کوردســتاندا و تەنانــەت نەتوانرا تاکە نوێنەرێکیش بگەیەنرێتە پەرلـەمان.
هـەموو ئـەو زنجـیرە هەڵـە و کارەسـات و نوشسـتی و نســکۆ و شکســتانە بــە بــێ لێکۆڵینەوە و هەڵسـەنگاندن ماونەتەوە و هەتا ئەمڕۆش لـە هیچ کۆمیتە و دەزگایەکی حزبدا باس ناکرێن ، تەنانەت لـەو دەزگا و کۆمیتە ناوخۆییانەشدا کە حزب بۆ کاری (فیکری) دروستی کردوون و هەمیشە دوائەخرێت بۆ دەرفەتێکی تر.
لەو بڕوایـەدام بـە هەڵسـەنگاندنی شۆڕشگێڕانـە و نـەترس و واقیعی‌یانـەی هەڵـە و کەموکوڕی‌یەکانمان ، نەك هەر حـزب بـەهێز ئـەبێت ، بـەڵکو تـەواوی جوڵانـەوەی نیشتمانییش بەهێز ئەبێت و هەموو لایەك سود لــەو هـەنگاوە نـەترس و جەرگبڕانـە وەرئەگرن.
دەبا ئیتر هەڵسـەنگاندنی کار و ئەرك و سیاسەتی هەنوکەیی و دوورخایەنیش ببێـت بە بەشێك لە کلتوری شیوعی‌یەکان و پێشکـەوتنخوازان و چـەپڕەوان و لــە پێنـاوی بەرگرتن لـە کارەسات و قەیرانەکان.

کارەساتێکی گـەورە

لە کۆتایی سـاڵی 1979 دا بە شێوەیەکی هێجگار دڕندە و فاشسـتانە حزبـی بـەعس درێژەی ئەدا بە هێرش و پەلاماردانەکەی بۆ سەر حزبمان کە پێشتر لە سـاڵی 1978 دا دەسـتی پێکردبـوو بـەو نیـازەی کـە لـــەو ســاڵـەدا ، وەك ڕایانگــەیاند ، تـۆوی شیوعیـەت ناهێڵن لـە عێراقدا.

ئەوهاورێیانەی کە نەکەوتبوونە بەر شاڵاوی گرتن تا ئەو کاتە ، ئەندامانی ئەنجومەنی جێبەجێ کردن و ئەنجومەنی یاسادانان و کارمەندانی دەزگای ڕاگەیاندن و چاپەمەنی حزب بوون لە بەغدا ، هەروەها هێرشیان نەکردبووە سەر بارەگاکانی شارەکان و هەروەك کەمینێك هێشتبوویانەوە بۆ ڕاوی هاورێیان.

ئەو بارەگایانەش بە گشتیی هەر پاسەوانێکی لێبوو چونکە هەمیشە لەژێر چاودێریی سیخوڕەکانی ئەمندا بوون ، ئەو کەسەی بیویستایە بچێتە بارەگایەك ، ئەبووایە زۆر بەنهێنییەوە بچێت و بێتە دەرەوە ئەگینا لە هاتنە دەرەوەیدا ئەگیرا.

تەواوی تەلەفۆنی ماڵی هاورێیان و بارەگاکان لەژێر چاودێریدا بوو ، دەزگای (ئەمنی عامە) ی هەولێر لە نزیکی بیناکەی ئەنجومەنی یاسادانانەوە بوو ، بەشی ئەشکەنجە و لێپرسینەوە لە نزیکی بارەگای هەرێمی حزبمانەوە بوو ، بە شەو گوێمان لە هاوار وناڵەی هاورێیانمان ئەبوو کە ئەشکەنجە ئەدران ، لەو ڕۆژانەدا زیاتر لە دوو هەزار ئەندامی حزبیان لە شار و شارۆچکەکانەوە ئەهێنا و پاکانەیان پێئەکردن و ئەوەش کە نەیکردایە بە شێوەیەکی لەسەرخۆ لەژێر ئەشکەنجە و لێدانی کارەبا و هەڵواسین و بە ئاگر و تێزاب شەهیدیان ئەکرد.

هاورێ ئەبوحیکمەت کرابوو بە لێپرسراوی سەرەکیی هەرێم بۆ سەرپەرشتی و پەیوەندی لەگەڵ ڕێکخراوەکانی شارەکان و ئەو هاورێیانەی خۆیان شاردووەتەوە ، تەواوی ڕێکخراوی هەرێمی کوردستان لەیەك دابڕابوو ، لەبەر پەرەوازەیی و نەبوونی جێی خۆشاردنەوە بۆ ئەو هەزاران هاورێیە ، زۆر لە کادێران و لێپرسراوەکانی ڕێکخراوەکان ئەگیران و پاکانەیان پێئەکردن و وازیان ئەهێنا لە حزب ، وای لێ هاتبوو کە هەرکەسێك جێی خۆشاردنەوەی نەبووایە پێی ئەوترا بڕۆ بەرائەت بدە ، یا ئەکوژرێیت.

حزب هیچ نەخشە و پلانێکی نەبوو بۆ ئەو کارەساتە و خۆپاراستن لە لەناوچوونی هەزاران هاورێی.

برادەران منیان کرد بە لێپرسراو بۆ ئەنجامدانی بەستنەوەی پەیوەندی لەگەڵ ڕێکخراوەکانی بەغدا و موسڵ و کەرکوك و سلێمانی ، هەر ڕۆژەی بۆ شارێك ئەچووم ، لەبەرئەوەی کە بۆ ماڵی هەر ئەندامێکی ئەنجومەنی جێبەجێ کردن و ئەنجومەنی یاسادانان دوو پاسەوانی ئەمنیان دانابوو تا کاژێری 12 ی شەو ئەمانەوە ، بۆیە منیش لە کاژێری سێی شەودا ئەکەوتمە ڕێ و لەبەرئەوەی کە شوناسنامەی ئەنجومەنی یاسادانانم پێ بوو ، لە هیچ بازگەیەك ڕایان نەئەگرتم.

تەسلیم کردنەوە

لەسەر داوای حزبی بەعس و بڕیاری حزب ، هەرچی ئەوتۆمۆبیل و پیکئاپ و چەك و تەقەمەنی‌یەك هەبوو هەمووی درایەوە بە بەعس ، بە سەدان سنوقە فیشەك و دەمانچە و کلاشینکۆف و بیکەیسی و... تەنانەت چەکی شەخسیی هاوڕێیان خۆشیان بارئەکرانە لۆری سەربازی‌یەوە کە هاتبوونە بەر دەرگای بارەگای هەولێر بۆ وەرگرتنەوەی ئەو چەك و تەقەمەنی‌یانە.

ئەو هاوڕێیانەش کە خۆیان گەیاندە گوندەکان و خۆیان ڕزگار کرد ، تاکە دەمانچەیەکیشیان پێنەبوو کە تا دوێنێ بوو خۆیان چەکدار بوون یان چەکی شەخسیی خۆیان هەبوو.

ئەوەی لە بیر ناچێتەوە ئەوەیە کە کاتێك هاوڕێ نەجمەدین مامۆ (ئەندامی کۆمیتەی هەرێم و ئەنجومەنی یاسادانان بوو) خۆی دەرباز ئەکات و لە هەریر خۆی ئەشارێتەوە لەلای کەسوکاری ، نامەیەك ئەنێرێت بۆ لێپرسراوی هەولێر کە ئەندامی کۆمیتەی ناوەندییش بوو ، داوای یارمەتی لێئەکات و پارەی بۆ بنێرێت کە پێی بژی ، بەڵام هاوڕێی سکرتێری هەولێر و ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی لێی ئەکات بە نوکتە و ئەڵێت :

نازانم پارەی بۆچی‌یە؟ ئەیەوێت بیدات بە چەك و شاخمـان لـێ بگرێت! وەڵـڵا بۆی نانێرم.

قوربانی

حـزب بڕیـاری دابـوو کـە ئـەندامانی ئەنجومـەنی جێبـەجێ کـردن و ئەنجومـەنی یاسادانان بهێننەوە و دەوامی خۆیان بکەن ، لـە مانگی 11-1979 دا کۆبوونەوەیەکی کۆمیتەی هەرێم کرا ، لـە کۆبوونەوەکـەدا داوام کـرد کـە ئێمـەی ئـەندامانی هـەردوو ئەنجومەن هەموو بە کۆمەڵ ئیستیقالـە بکەین بۆ ئەوەی ئەو شاڵاوە قڕکـەرەی حزبی بەعس بوەستێنین ، بەڵام . بەداخەوە هـاوڕێ شـیروان عـەلی ئـەمین کـە ئـەندامی ئەنجومەنی جێبەجێ کردن بوو ، زۆر گاڵتەی کرد بە پێشنیارەکەم و توانجی لێدام. ئەو ڕۆژەش کە هـاوڕێ ئەبوحیکمـەت وتـی لەبەرئـەوەی کـە ئـاشکرا بوویـت ئـەبێ بڕۆیتە ناوزەنگ ، یەکەم هاوڕێ کە ئاگادارم کرد بە ڕۆیشتنم ، هاوڕێ ئەحمەد حامید بـوو کـە ئـەویش ئـەندامی ئەنجومـەنی جێبـەجێ کـردن بـوو ، وتـی خۆزگـە حـزب بڕیارێکی ئاوای بۆ منیش بدایـە ، وەڵـڵا ئـەزانم ڕۆژێـك دێـت هـەروەکو تـۆ هـەموو جارێك پێمـان ئـەڵێیت هـەر ئـا بـەم قۆڵقـۆ ڕەشـە قەترانی‌یـەتان ئەتانبـەن بـۆ ئەشکەنجە.

بەداخەوە ئەوە بـوو پـاش ماوەیـەك ئـەویش و هـاوڕێ شـیروانیش هـەروەك هـەزاران هاوڕێ و کادێری حزب گیران و کەوتنە ژێر دڕندەتریـن ئەشکەنجـەی فاشستەکان ، لێرەدا ئەمەوێ ئەوە بڵێم کـە ئـەوانیش بوونـە قۆچـی قوربـانی سیاسـەتی حـزب و خۆشباوەڕی‌یەکەی.

گـڕی بـە تینـی ئـەو شـاڵاوەی بـەعس هـەموو شارەکـانی تریشـی گرتبـووەوە ، تـەنیا سلێمانی نەبێت ، ڕێکخراوی دهۆك بە لیژنە و سکرتێر و تەواوی ڕێکخراوەکانیـەوە

گیرابوون ، تەنیا یەك هاوڕێی كۆمیتەی ناوخۆیی ڕزگاری بووبوو ، ئەویش چووبوو بۆ بەغدا.

لە دهۆك چاوم بە سكرتێری كۆمیتەی ناوخۆیی‌یەكەیان كەوت ، ماڵەكەیان لەتەنیشت بارەگاكەیانەوە بوو ، كاتێك كە چاوم پێی كەوت زۆر پەشۆكاو و تێكچوو بوو ، دیار بوو ئەشكەنجەیەكی زۆریان دابوو ئینجا بەرەڵایان كردبوو ، ئێمە نەمانئەزانی چی‌یان بەسەر هاتووە ، وتم پارەم بۆ هێناویت ، ئەگەر جێی خۆشاردنەوەت نیە لەگەڵ خۆم ئەتبەم بۆ هەولێر.

وتی من گیراوم و پاكانەم كردووە ، ئەگەر بزانن پەیوەندیم هەیە ئەوا ماڵ و منداڵم بە تێزاب ئەسوتێنن ، پارەشم ناوێت بڕۆرەوە بە ئەبوحیكمەت بڵێ ئیتر من تەواو و هیچم پێناكرێت ، ئەمانە و هەندێك قسەی تر و ئینجا بەدەم گریانەوە وتی شەرمەزاری حزبم.

ئەم هاوڕێیە زۆر لەڕ و لاواز بووبوو ، خوێنی تیادا نەما بوو ، زەرد هەڵگەڕابوو ، وورەی ڕوخابوو.

هەمان ڕۆژ چووم بۆ موسڵ و یادی بەخێر هاوڕێ ئەبوجۆزێف و هاوڕێیانم بینی ، ئەبوجۆزێف نوێنەری حزب بوو لە بەرەی نیشتمانی‌یەكەی بەعس دا ، نەگیرابوو بەڵام لە ژوورێكی بارەگاكەیاندا خۆی حەشار دابوو ، نامەیەكی دامێ بۆ ئەبوحیكمەت و منیش ئەو پارەیەم دایە كە ئەبوحیكمەت وتبووی بیدەمێ.

هەموو داخوازی‌یان ئەوە بوو كە حزب خێرا چارەسەرێك بدۆزێتەوە بۆ ئەو هاوڕێیانەی نەكەوتوونەتە بەردەستی بەعس.

كار لە كار ترازا بوو

جارجاریش لە ڕێی هاتوچۆمدا بۆ بەغدا لە كەركوك لام ئەدا ، بەڵام كەركوك هەر

زوو لێ بووبووەوە و کار لە کار ترازا بوو ، سەرەتای شاڵاوەکەی فاشستەکان لە کوردستاندا لەوێوە دەستی پێکرد.

لەبەرئەوەی کەرکوك شارێکی کرێکاری و فرەنەتەوەییە و خەباتی شیوعیەکان مێژینەیە تیایدا و هەموو کاتێك کە گۆڕانکاری سیاسی و حکومەت گۆڕین ڕووی دابێت ، گوشاری تایبەتییش خراوەتە سەر ئەم شارە خۆڕاگرە و نمونەش زۆرە هەر وەك شەهیدانی گاورباغی و 28 شەهیدەکەی 1963 و ئەنفالەکان و ..هتد.

گرفتی ڕێکخراوی حزبمان لە کەرکوك لەوەدا بوو کە لەگەڵ دەست پێکردنی شاڵاوەکەدا ، سکرتێری کۆمیتەی ناوخۆیی وازی لە حزب هێنابوو ، هەندێك لە کادێرانیش ورەیان ڕوخابوو و خۆیان دابوو بە دەستەوە و زیانێکی بێ وێنەیان لە حزب دابوو کە تا ڕادەیەك بەعس زانیاری تەواوی دەست کەوتبوو لەسەر ژیانی حزبایەتی تەنانەت چەند ساڵێك لەوەوبەری زۆربەی کادێران و ئەندامانی کارای حزب لە شارەکەدا ، بە دەگمەن هەبوو لەوانەی کە ناسراوبن و نەگیرابن ، ئەویش تەنیا ئەوانە بوون کە لە دەرەوەی شارەکە بوون و دەرفەتی خۆشاردنەوە و هەڕاکردنیان هەبوو.

لەگەڵ ئەوەشدا کە پاکانەیان بە برادەران ئەکرد هەر گومانیان لێ ئەکردن و هەندێکیان دەرمان خوارد کرد و هەندێکی تریشیان خستە ژێر چاودێرییەوە و بە پێچەوانەی زۆربەی شارەکانی ترەوە ، تا ماوەیەکیش هەر هەفتەی بەلایەنی کەمەوە جارێك ، زۆربەیان بە کۆمەڵ کۆنەکردنەوە لە چەند قوتابخانەیەکدا و هەر وەك بەندیخانە یەکەیەکە ڕیز ئەکران و سەرنوس ئەکران و دەمودەست پیاوانی ئەمن ئەچوون بە شوێن ئەوکەسەدا کە جارێك ئامادەی کۆبوونەوەیەك نەبووایە و تەواو ئەشکەنجەیان ئەدا و خۆ ئەگەر ئەو هاوڕێیەش دەرفەتی ڕاکردنی پەیدا بکردایە ئەوا ئەندامانی خێزانەکەی لە جیاتی ئەو تووشی هەمان چارەنوس ئەبوون ، بۆ تۆقاندنی جەماوەر و هاوڕێیان چەندان کادێری کرێکاریی حزبیان شەهید کرد و

هەندێکیش لە کرێکارانی کۆمپانیای نەوت ، کە تا ئێستاش چارەنوسیان ئاشکرا نەکردوون.

بڕیار

شاڵاوەکەی فاشستەکان بە گشتی زیانێکی زۆری دا لە حزب ، بەڵام بەتایبەتییش بەغدا و کەرکوك بەشێکی زۆری ئەو دڕندەیی و خوێنمژییەی بەعسیان بەرکەوتبوو.

کە گەڕامەوە بۆ هەولێر و تەواوی ڕووداوەکانم بۆ هاوڕێ ئەبوحیکمەت گێڕایەوە.

بۆ بەیانی بەیەکەوە ڕۆیشتین بۆ سلێمانی ، کۆبوونەوەیەکمان کرد ، ئەبوسەرباز و نائب و مام قادر و یادی بەخێر سەید تۆفیق و چەند هاوڕێیەکی کۆمیتەی ناوخۆیی سلێمانی لە کۆبوونەوەکەدا بەشدار بوون.

تا ئەو کاتە شاڵاوی بەعس بۆ سەر سلێمانی بە توندی دەستی پێ نەکردبوو ، لەبەرئەوە بڕیارماندا کە هاوڕێیان خۆیان بشارنەوە ، هەندێك بڕیاری تریش لەو کۆبوونەوەیەدا درا.

هاوڕێیان وایان پێ باش بوو کە من بچم بۆ بەغدا و هاوڕێ ئەبوفاروق (عومەر عەلی شێخ) ببینم ، بۆ بەیانی لەگەڵ ئەبوحیکمەت گەڕاینەوە بۆ هەولێر ، هەر ئەو شەوە کەوتمە ڕێ بەرەو بەغدا ، بۆ بەیانییەکەی گەیشتمە ماڵی خوالێخۆشبوو حاجی ئەحمەد نەمەڵی ، هاوڕێ غەنیش یادی بەخێر ، لەوێ بوو چونکە ئەوکاتە لەگەڵ خێزانەکەیدا لەوێ لە ماڵی باوکی ئەژیان.

لەوێ هاوڕێ ئەبوفاروقم بینی و پێم وت هاتووم بە دواتا و برادەران نیازیان وایە کە ئەوانەی خۆیان شاردووەتەوە بیانێنین بۆ شاخ ، ئەبوسەرباز لەو بارەیەوە لە پەیوەندی کردندایە لەگەڵ برادەرانی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و پارتی و یەکیەتی.

ئەبوفاروق وتی یەکەم ، من نایەمەوە ، بڕیاری حزبە ئەڕۆم بۆ دەرەوەی وڵات ، دووەم ، من تەنیا ئەوەندەت پێئەڵێم بە هاوڕێ ئەبوسەرباز بڵێ هەرچییەك ئەكات بۆ ڕزگارکردنی برادەران با بیکات ، پێویستیش ناکات نامە بنوسم ئەوەك لە بازگەیەکدا پێت بگرن ، ڕۆژی ئەوە نیە نامە لەگەڵ خۆت هەڵگری.

هەروەها وتی بە برادەران بڵێ ڕێکخراوی بەغدا لەیەك دابڕاون ، پەیوەندی نەماوە ، تا ئەمڕۆ زیاتر لە پێنج هەزار هاوڕێمان گیراوە.

حاجی ئەحمەد نەمەڵی یادی بەخێر وتی برادەر لە بیرتە لەبەر دوکانەکەی خۆمدا پێم ئەوتن خۆتان کۆبکەنەوە و بیرێك لە خۆتان بکەنەوە ، ئەم کافرانە زاڵمن و لێتان ئەدەن ، ئێوە بە قسەتان نەئەکردم و هەر گوێتان لە دەنگی دەفی خۆتان بوو.

ئەبوفاروق کە نیازی دەرەوەی هەبوو لەگەڵ هاوڕێ غەنی لەسەر پێشنیاری من لەڕێی تەرمینالی پاسەوە بەرەو سوریا کەوتنە ڕێ.

داڵدە

لەڕێی دەربەندیخانەوە گەڕامەوە بۆ سلێمانی ، ئەبوسەربازم دی ، لەماڵی خوشکی بوو ، باسی ڕاسپاردەکانی ئەبوفاروقم بۆکرد و ئیتر تێگەیشت و وتی لە سبەینێوە دەست ئەکەین بە ناردنی هاوڕێیان بۆ پشتی قەڵادزێ ، بۆ ناوزەنگ ، لەپاشا بە دوور و درێژی باسی بەسەرهاتی ڕێکخراوەکانی حزبم بۆ کرد لە بەغدا ، زۆری پێناخۆش بوو ، بینیم ئاو بە چاویدا ئەهاتە خوارێ ، وتی ئەوەی ئازاری داوین ئەوەیە کە برا جێگای برای خۆی ناکاتەوە و بۆ تاکە ڕۆژێك داڵدەی بدات ، ئەو خەڵکە لە ترسی بەعس وورەیان ڕوخاوە.

برادەرانمان هەر شەوەی لە ماڵێك ئەبوون و تەنانەت لە دێهاتەکانیشدا ئۆقرەیان نەبوو ، کەس ڕاینەئەگرتن لە ترسی ئەمن و جاش.

ئەم هاتوچۆیەی من و بینینی هاورێیان بەوبەری نهێنی و وریاییەوە بوو ، ئەچوومە هەر شارێك ئەوتۆمۆبیلەکەم ئەگۆڕی.

ئەبوسەرباز وتی جارێ مەڕۆرەوە هیلاکیت و بەڵکو بە شەو هاورێیان بگوێزیتەوە.

ئیتر گەڕامەوە بۆ هەولێر بە ئەبوحیکمەت بڵێم ئەو برادەرانەی جێگە و ڕێگەیان نیە بچن بۆ سلێمانی و لەوێشەوە بۆ ناوزەنگ.

بە ئەبوحیکمەتم وت ئەوتۆمۆبیلەکەی من پشکنینی لەسەر نیە و با ئەم ماوە کورتە سود لەو شوناسنامەیەی ئەنجومەنی یاسادانانەکەم وەربگرین و با بچم بۆ بەغدا ئەو چەکانەی لە بارەگای گشتیی حزبە لە (کەڕادە) بیان هێنم و وەك چەکەکانی هەولێر تەسلیم نەکرێنەوە ، وتی چەکت نادەنێ بەڵام بڕۆ و فاتیح ڕەسوڵ لەگەڵ خۆت بەرە ئەویش ئەیەوێت بچێت بۆ بەغدا ، ئیتر فاتیح ڕەسوڵم لەگەڵ خۆم برد ، نازانم بۆچی لە کتێبەکانیدا باسی ئەو سەفەرەی نەکردووە!

دۆستایەتی

لە ڕێگا وتی هاورێ یاداشتەکەی (مذكرة) حزبت خوێندووەتەوە کە داویەتی بە بەعس و لە پێنج خاڵ پێکهاتووە؟

وتم بەڵێ خوێندوومەتەوە بەڵام کەس ماوە لە قیادە و قاعیدە تا بگەڕێنەوە جێی خۆیان؟ وتی تەواو ، ئەگەر حزبی بەعس ڕازی بێت بە سێ خاڵیش لەو پێنج خاڵە ، ئەوا دۆستایەتی‌یەکەمان دروست ئەبێتەوە.

ئەم هاورێیە لە کاتێکدا وا ئەڵێت کە زیاتر لە دوو هەزار ئەندامی حزب لە هەولێر گیراون و ئەشکەنجە دراون و پاکانەیان پێکراوە ، پێم وت وادیارە تۆ خۆت شاردووەتەوە و ئاگات لەوماڵوێرانی‌یەی حزب نیە! ، ئەبوحیکمەت ئەڵێ تەنانەت خۆی لە منیش شاردووەتەوە و هەموو پەیوەندی‌یەکی بڕیوە لەگەڵ ئەو هاورێیانەی

نەگیراون و خۆیان شاردووەتەوە.

چەك بردنەوە

بەهەرحاڵ گەیشتینە بەغدا ، لە مەکتەبی دەزگای چاپەمەنی طریق الشعب چاوم بە ئەبوموخلیس(عەبدولڕەزاق سافی) کەوت ، پێم وت بۆ بردنی هەندێك لەو چەکانە هاتووم ، وتی ئێمە چەکت نادەینێ لە کوێوە هاتویت بڕۆرەوە بۆ ئەوێ ، ئەو چەکانە ئەدرێتەوە بە بەعس.

لەبەرئەوەی کاتی خۆی من بەرپرسیاری ئەو چەکانە بووم کە لە کۆشکی کۆماریی وەرمانگرتبوو ، ئەمزانی لە بارەگای گشتی لە کام ژووردایە ، چووم بۆ ئەوێ و بینیم بارەگاکە چۆڵ و هۆڵ بوو ، تەنیا یەك پاسەوانی لێ بوو ئەویشم ئەناسی ، دوای سڵاو وتم هاتوم چەکەکان بگوێزمەوە ، وتی هەمووی براوە بۆ بارەگای ڕێکخراوی بەغدا.

چووم بۆ ئەوێ و لەوێش هەر یەك کەسی لێ بوو ، وتم هاتووم ئەو چەکانە بگوێزمەوە ، ئەویش تەلەفۆنی هەڵگرت و لەگەڵ یەکێکدا هەندێك قسەی کرد و دوایی هات و وتی هاوڕێ ئەبوموخلیس ئەیەوێت بچیت بۆ لای ، ئیتر زانیم ئەم کارەی ئەیکەم سزای لە دوایە چونکە من ئەمویست بە بێ ئاگاداریی ئەوەوە ئەو چەکانە ببەم.

گەڕامەوە بۆ لای ئەبوموخلیس ، بە گرژیی و توڕەییەوە وتی بۆچی ئەو بارەگایانە ئەپشکنیت بۆ چەك؟ ئەگەر ئەو چەکانە نەمێنن ئەوا من و ئەبودنیا (ماجد عبدالرضا) ئەگیرێین و تووش ئەبین ، ئەبێ هەر ئێستا بگەڕێیتەوە.

هاوڕێ ئەبوسەرباز لە بیرەوەرییەکەیدا لە لاپەڕەی 336 دا ئاماژەی بەو هەوڵدانەی من کردووە بەڵام ناوی ئەبوشروقی هێناوە کە چەکەکانی نەداومەتێ ، لە

ڕاستیدا ئەبوموخلیس بوو نەك ئەبوشروق.

هاوڕێ ئەبوشروقیش (جاسم الحلوائي) لەوێ بوو ، خۆی شاردبووەوە و وای نیاز بوو کە لەجیاتی ئەو چەکانە ئەو بگەیەنمە ناوزەنگ ، ئەویش ڕێك نەکەوت بەڵام کە گەڕامەوە بۆ هەولێر دیسان فاتیح ڕەسوڵ هاتەوە لەگەڵمدا ، فاتیح ڕەسوڵ بۆ ئەوە هاتبوو بۆ بەغدا کە ئەبوموخلیس ڕێگەی بدات لە بەغدا بمێنێتەوە ، هەروەك ئەبوحیکمەت بۆی باس کردم ، بەڵام پێی وتبوو باشترە بگەڕێیتەوە بۆ لای ڕێکخراوەکەت لە هەولێر.

ئەوکاتە فاتیح ڕەسوڵ نەیئەزانی کە برادەرانمان ئەنێرینە دەرەوە بۆ ناوزەنگ ، ئەبوحیکمەت پێی نەوتبوو.

هاوڕێ ئەبوحیکمەت تێبینی خۆی لەسەر خۆشاردنەوەی فاتیح ڕەسوڵ لە ڕێکخراوەکەی و هەڵوێستی زۆری بۆ باس کردم کە نامەوێت لێرەدا لێی بدوێم.

لە دواییدا بیستمان کە ئەبوموخلیس 700 پارچە چەك و دەیان سنوقە فیشەك و چەکی شەخسی هاوڕێیان و ژمارەیەکی زۆری ئەوتۆمۆبیل و پیکئابی تەسلیمی بەعس کردووەتەوە ، هەروەها هاوڕێیانمان کە ئەندامانی ئەنجومەنی یاسادانان بوون 10 کەس بوون ، تەنیا دووانیان نەبێت کە دەمانچە و کلاشینکۆفی ئەنجومەنیان لەگەڵ خۆیاندا بردە دەرەوە بۆ پێشمەرگایەتی ، ئەوانی تر هەموویان لە ڕێگەی سەرۆکی ئەنجومەنی یاسادانانەوە تەسلیم کردەوە بە بەعس ، ئەو دووانەش مەحمودی فەقێ خدر و قادر ڕەشید بوون ، هەروەك بڵێی ئەوانی تر وایان ئەزانی ئەچن بۆ ناو شاخ بۆ سەیران ، نەك بۆ پێشمەرگایەتی! کەسیش سەرزەنشتی نەکردن لەسەر تەسلیم کردنەوەی ئەو چەکانە ، ئەو هاوڕێیانە بیریان لەوە کردبووەوە کە بردنی چەکی حکومەت سزای لە دوایە بۆ دوارۆژ.

بە گەیشتنمان بۆ ناوزەنگ ، یەکیەتی 6 پارچە چەکی داینێ بۆ پارێزگاریکردنی خۆمان و ژوورێکیشیان داینێ تا جێ و ڕێی خۆمان دابین ئەکەین ، زۆرجاریش

هەواڵنامەی کتێب

یەکیەتی ئەم یارمەتی‌یەی ئەدایەوە بە چاوماندا.
جا ئیتر بۆچی ئێمەش باسی ئەو هەموو چەك و تەقەمەنی‌یە نەکەین کە لە شارەکانی کوردستان و بەغدا و شارەکانی ترەوە درایەوە بە بەعس!

کێشەی فیکری

کێشەیەکی فیکری هەبوو زیاتر لەناو کادێران و سەرکردایەتی حزبدا کە گوایە بڕیاری کۆمیتەی ناوەندی ئەوە نەبووە کە ڕێگای تێکۆشانی چەکداری بگیرێتەبەر ، بەڵکو بۆ دەست بەردان بوو لە بەرەکەی لەگەڵ بەعسدا هەمان بوو هەرچەندە ئەو دەست بەردانەش چەند مانگێکی خایاند و سودیشی نەبوو ، بەعسیش لەوپەڕی شاڵاوبردندا بوو بۆ سەر ڕێکخراوەکانی حزب.
ئەوەی جێگای باسە هاوڕێ ئەبوفاروق لە دوای ئەو بڕیارەی حزب جارجار یەخەی ئەبوسەربازی ئەگرت و پێی ئەووت کەی من بە قادر ڕەشیدم وتووە ئێوە بڕۆنە شاخ و دەست بدەنە چەك؟ خۆ ئەگەر داوام کردبێت چی ئەکەن بیکەن بۆ ڕزگارکردنی برادەران ، مانای ئەوە نیە کە ئێوە بگەنە ناوزەنگ و چەك هەڵبگرن ، ئیتر هەرچ کاتێك گوشاری لەسەر بووایە ئەو بەزمەی بە ئەبوسەرباز ئەکرد و تا ئەم دواییەش هەر بۆڵە و خورتەی ئەهات.
یەکێك لە هەرە سیفاتی ئەبوفاروق لە مێژووی ژیانی حزبییدا ئەوەیە کە هیچ گیروگرفتێکی بۆ یەکلایی نەکراوەتەوە و هەر بە ئاڵۆزی هێشتویەتی‌یەوە.
هاوڕێ زەکی خەیری یادی بەخێر ، ئەندامی مەکتەبی سیاسی حزب بوو ، لە کۆنگرەی چوارەمی حزبدا ئەندامی دەستەی سەرۆکایەتی کۆنگرە بوو کە وتارێکی خوێندەوە و وتی: وا وڵاتمان لەلایەن سوپای پاسدارانی ئێرانەوە داگیر ئەکرێت ، ئێمەش بۆ پاراستنی خاکی نیشتمانەکەمان ئەبێ بەرەنگاری سوپای عێراق نەبینەوە و

بەڵکو ئەبێ پشتیان تێبکەین و ڕۆژی ئەوە نیە چەك لە ڕوویاندا هەڵبگرین چونکە نیشتمان لە مەترسی‌دایە ، کەی نیشتمان مەترسی لەسەر نەما ئەوسا ئەکەوینەوە خەبات دژی بەعس و سوپاکەی.

بەڵێ بە واتەیەکی تر مانای با ئاشبەتاڵی لێبکەین ، هەروەك ئەوەی کە نیشتمان لەلایەن بەعسەوە داگیر نەکرابێت و وێران و کاول نەبووبێت و سەدان هەزار ڕۆڵەی کورد و عەرەب و کەمە نەتەوایەتی‌یەکان پەرەوازەی شاخ و دۆڵەکان و ئەودیوی سنورەکان نەبووبن!

لێرەدا مەبەستم لەم هەڵوێستە ئەوەیە کە بیرێکی جیاواز و دژ بە خەباتی پارتیزانی لە ناو سەرکردایەتی حزبدا هەبوو ، جا هەندێکیان بە زەقی و بە کردەوە ئەو نارەزاییەیان دەرئەبڕی و هەندێکیش بەبێ دەنگی و چاوەڕێی بانگەوازێك بوون لە بەعسەوە تا جارێکی تر (باوەخون) مان بکەنەوە.

تێکشکاندنەکانی پشتئاشان بەو کوتوپڕی‌یە ڕەنگدانەوەی ڕاستەقینەی ئەو کۆمەڵە کێشە فیکری‌یەی ئەو هاوڕێیانە بوو کە سەرکردایەتی سیاسی و پێشمەرگایەتی و خەباتی پارتیزانی‌یان ئەکرد ، زۆریان باوەڕیان وابوو کە ئەو ڕێبازە شتێکی کاتی‌یە و بەزۆر سەپێنراوە بە سەریاندا.

لە ساڵی 1988 دا زنجیرەیەك ئەنفال بە چەکی کیمیاوی دەستی پێکرد ، تەواوی مەڵبەندەکان لێدران و زەوی ئازادکراو نەما بە دەست پێشمەرگەوە ، ئێمەش هەموو ڕوومان کردە دۆڵە کۆگەی سەر سنوری ئێران لە گوێزێ دووبارە بە تێکشکاوی خۆمان گرتەوە لە کوێستانێکی چۆڵەوانی و لە پایزێکی ناوەختدا و لە بەردەم ڕەشەبا و سەرما و سۆڵە و چادری دڕاو و سەربازگەی پاسدارانی سنوردا.

لە ڕۆژی وا سەخت و ناهەمواردا سەرکردە ڕۆڵی خۆی ئەبینێ ، جا یا بە بەرزکردنەوەی ورە یان بە شکستی.

وتاری مێژوویی

ئەو کارەساتانە کرایە بەڵگە بۆ ئاشبەتاڵ و ماڵئاوایی لە شاخ ، لە مانگی 9 ی 1988 دا رژێمی فاشیستی بەعس لێبوردنی گشتیی دەرکرد ، ئێمەش هەموو ئەو هاورێیانەی کە لە مەڵبەندەکانی بادینان و بالیسان و گەرمیان و قەرەداغ و جێگاکانی ترەوە کۆبووینەوە و ئەبوفاروق هات و سەرپێیی وتارێکی خوێندەوە و پێشەکی باسی جەنگی جیهانی دووەمی کرد و ئینجا وتی: وا سەدام عەفوی عامی دەرکردووە ، پێویستە سود لەو عەفوە وەربگرین ، ئەوانەی ئەیانەوێت بگەرێنەوە فەرموون با برۆنەوە خۆیان تەسلیم بکەنەوە و ماوەیەك بێدەنگ بن ئینجا بکەونەوە تێکۆشانی سیاسی خۆیان بۆ حزب.

ئەگەر ئەم بریار و فتوایە لە کۆبوونەوەیەکی حزبیدا بێت هەرچونێك بێت هەر جیاوازترە بەڵام ئەوەی کە جێی مەترسییە ئەوەیە کە ئەو وتارە بۆ جەماوەرێکی فراوانی پێشمەرگەیە و کە تیایاندا هەیە حزبی نیە و بەڵکو هەبوو کە لەوەوبەر جاش بوو ، تازە پەیوەندی کردبوو بە پێشمەرگەوە ، لەوانەیە ئەو بریارە زووتر بگاتەوە لای دوژمن.

هەندێك لە برادەران بە داخ و حەسرەتەوە کۆبوونەوەکەیان بەجێهێشت و هەندێکیش کە سەر بە ئەبوفاروق و ئەو سیاسەتەی بوون ، چەپڵەیان بۆ لێدا ، لە پاشدا کەوتە پیاهەڵدان بە شانوباڵی سۆڤیەتدا و ترساندن و تۆقاندنی ئەوانەی رەخنە لە سۆڤیەت ئەگرن.

زۆری پێنەچوو بوو کە لە وتارە مێژووییەکەی بووبووەوە ، هاورێ ئەبوداود (حەمید مەجید موسا) ئەندامی مەکتەبی سیاسی گەیشتە لامان کە لە راژانەوە هاتبووەوە ، پێم وت ئەگەر فریا نەکەویت و ئەو خەڵکە کۆنەکەیتەوە ئەوا کار لە کار ترازاوە و ئەوەی کە ماوەتە ئەبوفاروق ئەیەوێت تەفروتونایان بکات ، من تەنیا نەبووم لە

باسکردنی ئەو مەسەلەیە لەگەڵ ئەبوداود دا بەڵکو چەند هاورێیەکی تریش بە هەمان شێوە یەخەی ئەبوداودیان گرتبوو.

بۆ سبەینێ وتارێکی بۆ برادەران خوێندەوە و لێبوردنە گشتی‌یەکەی سەدامی ڕیسوا کرد و داوای کرد کە کەس باوەڕ بەو جۆرە لێبوردن و پەیمانانەی ڕژێم نەکات و ئەبێ گەل و حزبمان و هێزە نیشتمانی‌یەکان بڕیاری لێبوردن دەربکەن بۆ ئەو خوێنمژ و کیمیایی وەشێنانە ، ئەم لێبوردنەی سەدام پیلانێکە بۆ دابڕینی پێشمەرگە شۆڕشگێڕەکان لە حزبەکانیان لە گۆڕەپانی تێکۆشاندا.

کاری ڕاست بێت بەو قسانەی ئاوی پرژاند بەسەر ئاگرەکەدا و ورەی ئەو خەڵکەی بەرز کردەوە کە ساڵەهای ساڵ بوو سەرگەرمی خەباتی چەکداری بوون لەو کەژ و چیایانەدا و بەو هەموو تاڵی و ناخۆشیەوە.

لێرەدا مەبەست لەو بەسەرهاتە ئەوەیە کە دوو ئەندامی مەکتەبی سیاسی حزب لە هەمان کاتدا و بەتایبەتی لەو کاتە ناهەموارەی خەباتی چەکداریدا ، دوو هەڵوێست و بیر و بۆچوونی هێجگار جیاوازیان هەیە بەرامبەر بە پیلانێکی ژەهراوی بەعس و سەدام.

هەڵوێستەکان

ئەمانە و وەك باسمان کرد هەڵوێستی ئاشبەتاڵی خوالێخۆشبوو زەکی خەیری بۆ لە باربردنی تێکۆشانی چەکداری کە ڕژێمە فاشستەکەی بەعس سەپاندبووی بەسەر حزبدا ، هەڵوێستی هاورێ عەبدولڕەزاق سافی و تەسلیم کردنەوەی 700 پارچە چەك بە بەعس و دواییش بە دەستی خاڵی‌یەوە دێتە دەرەوە بۆ خەباتی (چەکداری) لە پشتئاشان ، هەڵوێستی فاتیح ڕەسوڵی ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی و ئەندامانی ئەنجومەنی جێبەجێ کردن و ئەنجومەنی یاسادانان کە ئەوانیش چەکەکانیان

ئەدەنەوە بە بەعس و بە دەستی خاڵی‌یەوە دێنە دەرەوە .. هەروەها هەڵوێستی دەیان هاوڕێی تری سەرکردایەتی و کادێران کە ناکرێ لێرەدا باسی هەموویان بکەین ، ئەمانە سەرجەم هۆیەکانی ئەو قەیرانە ناوخۆییانەن کە تا ئێستاش حزب ئەناڵێنێت بە دەستیانەوە و ڕۆژێکیش لە ڕۆژان کەس ڕەخنەیەکی لەو هاوڕێیانە نەگرتووە و کەس لەسەر ئەو هەڵوێستە زیانبەخشانە سزا نەدراوە و ڕۆژبەڕۆژیش کێشە ناوخۆییەکان قوڵتر بوونەتەوە و ئەبنەوە.

سەرەڕای ئەوەش زۆری نەخایاند لە دوای وتارە ئاشبەتاڵی‌یەکەیەوە ، ئیتر ئەبوفاروق کەوتە ناردنی برادەرانی گەنج و بە توانا بۆ دەرەوەی وڵات بەناوی هاوڕێیانی پیر و پەککەوتەوە ، یان بە بیانوی ئەوەی کە زەوی ئازادکراومان بە دەستەوە نەماوە و بواری خەباتی چەکداریمان تەسك بووەتەوە و جێی حەوانەوەمان نەماوە ، سەدان هاوڕێ و خێزان گەیشتنە ئەوروپا و سوریا لە ڕێگەی ئێران و تورکمانستان و ڕوسیاوە ، کە ئەوەش خۆی لە خۆیدا نیوە ئاشبەتاڵێکی ئاشکرا بوو ، لەگەڵ ئەوەشدا لایەنەکانی تر کە زۆرتر و قورستر زیانیان لێ کەوتبوو ، هەڵوێستێکی لەو جۆرەیان ئاوا بە زەقی نەگرتەبەر.

ئەو ڕووداوانە زنجیرەیەك بوون تەواوکەری کارەساتەکانی پشتئاشان و تەواوکەری ئەو بارە فیکریەی ئەو ساڵانە بوو بۆ دەست خستنە بیناقاقای ڕێبازی چەکداری.

ئەبووایە بەویەری لەخۆبوردنەوە ئەو ڕووداو و کارەساتانە هەڵبسەنگێنرانایە و باس بکرانایە و لێکۆڵینەوەی زانستی‌یانەی تەواویان لەسەر بکرایە و هەڵوێستیان لەسەر وەربگیرایە ، بەتایبەتی ئەو کارەساتانەی کە بوونە هۆی زەرەر و زیانی گەورە و لەدەستدانی گیانی هاوڕێیان و ئەو دەستکەوتانەش کە بە خوێنی ئەو شەهیدانە پەیدا کرابوو.

ئەم بێدەنگی‌یەی کە بەم بیانو یان ئەو بیانووەوە ئەکرێت ، لە زیان زیاتر قازانجی بۆ کەس نیە و ئەوەی کە گومرگی سەرەکییش ئەدات هەر گەل و جوڵانەوەی

نیشتمانی‌یەکەیەتی ، چونکە حزبی شیوعی پایەی هەرە ئەستوری جولانەوەی نیشتمانی‌یە و ئەبێ لە هەموو لایەکی تر زیاتر هەڵوێست و کارەکانی خۆی بۆ خۆی و جەماوەرەکەی هەڵبسەنگێنێت و بە بێ سڵەمینەوە و بڕوبیانووەوە ، ئەوەش ئەبێتە هۆی بەهێز بوونی خۆی و لاواز بوونی دوژمنانی.

تا ئەمڕۆش شوێنەواری کارەساتەکانی پشتئاشان لە ژیانی حزبدا بەدی ئەکرێت و ئەو زنجیرە کارەسات و هەڵوێستە هەمەجۆرانەش بووە هۆی ئەوەی کە هەر لە دوای ئازاد بوونی کوردستانەوە و کارکردنی ئاشکرا ، حزب کەوتە ناو قەیرانی کارەساتی ناوخۆیی و پارچە پارچە بوون و دابڕینی هاوڕێیان.

هەر لایەنێك توشی شەڕێکی گەورە و خوێناوی بووبێت کە بە ناچاریی بە سەریدا سەپێنرابێت لەلایەن درندە و فاشستێکی وەکو بەعسەوە ، زۆر زەحمەتە و بەڵکو ناڕەوایە کە خۆی بگلێنێت لە شەڕێکی ناوخۆیی و لاوەکی و ناعادیلانە و بێ ئەنجامەوە.

ئەو حزبەی کە لە پێناوی مانەوەی خۆی‌دا ڕێبازی لەناوبردن و لاوازکردن و کەم کردنەوەی دەسەڵات و خەباتی حزبە هاوسەنگەرەکەی بگرێتەبەر ، ئەبێ هەر لە سەرەتاوە ئەو ڕاستی‌یە بزانێت کە سەرکەوتن بەدەست ناهێنێت.

تەواوی حزبەکانی بەرەی جود و یەکیەتی نیشتمانییش لەو شەڕەدا و لە بەیکدادانەکانی پێشویاندا و لە داهاتوشدا هیچ سەرکەوتنێکیان بەدەست نەهێناوە و بەدەستیشی ناهێنن و نەیانتوانیوە و ناشتوانن بۆ جەماوەرەکەی خۆیان و گەلی کورد و ڕای گشتی جیهانی بسەلمێنن کە ئەوەی کردیان کارێکی پێویست و سەرکەوتوو بوو.

ئەگەر نەوەکانی دوای ئێمە و بەتایبەتی کەسوکاری ئەو هەزاران شەهید و قوربانی و (بەفیرۆچووانە) ، بە شێوەیەکی واقیعی‌یانە بەو ڕوداوەدا بچنەوە ، ئاخۆ ئەبێ چی بڵێن؟

بنکەی سورێن لە ئەشکەوتی هەزار ئەستون

لە ڕاستەوە: قادر ڕەشید ، شێخ سەعید بەرزنجی ، مام ساڵح

گوندی سێڵوێ و هەمزاوا

بێگومان ئەفرەت لەو ڕابوردووە تاڵە ناهەموارە و بەرپرسیارانی ئەو کارەساتانە ئەکەن کە بەدبەختی‌یان بۆ گەلەکەی خۆیان بەجێهێشت و سەرکەوتنیشیان بۆ عەفلەقی‌یە فاشستەکان ڕەخساند.

ئەوانەی لە نوسینەکانیاندا بە عەقڵیەت و ڕۆحیەتی سەرکەوتوانەوە باسی ئەو ڕوداوە دڵتەزێنانە ئەکەن ، وە یان وەك حەکایەتی سەر تەنور ئەیگێڕنەوە و دوور لە واقیعی ناوەوەی بەسەرهاتەکان ، ئەوا هەرگیز مێژوو سود لە نوسینەکانیان نابینێت.

بنکەی کەرەجاڵ

لە ڕاستەوە: قادر ڕەشید ، قایەقە ڕەش ، نادر هەورامی ، ئەحمەد بانی خێلانی

Pişt Aşan Li nav Azar û Be Dengî de

Qader Reşît

Çap: 1998 Stockholm

Çap: Çapxana Medya
Storvretsv. 60
142 34 Skogås/ Sweden
Tel.(Fax) 08- 771 18 25

ISBN: 91-630 - 8072- 9

PIŞT AŞAN
Li Nav
AZAR Û BE DENGÎ DE

Qader Reşît

1998

ISBN: 91-630 - 8072- 9